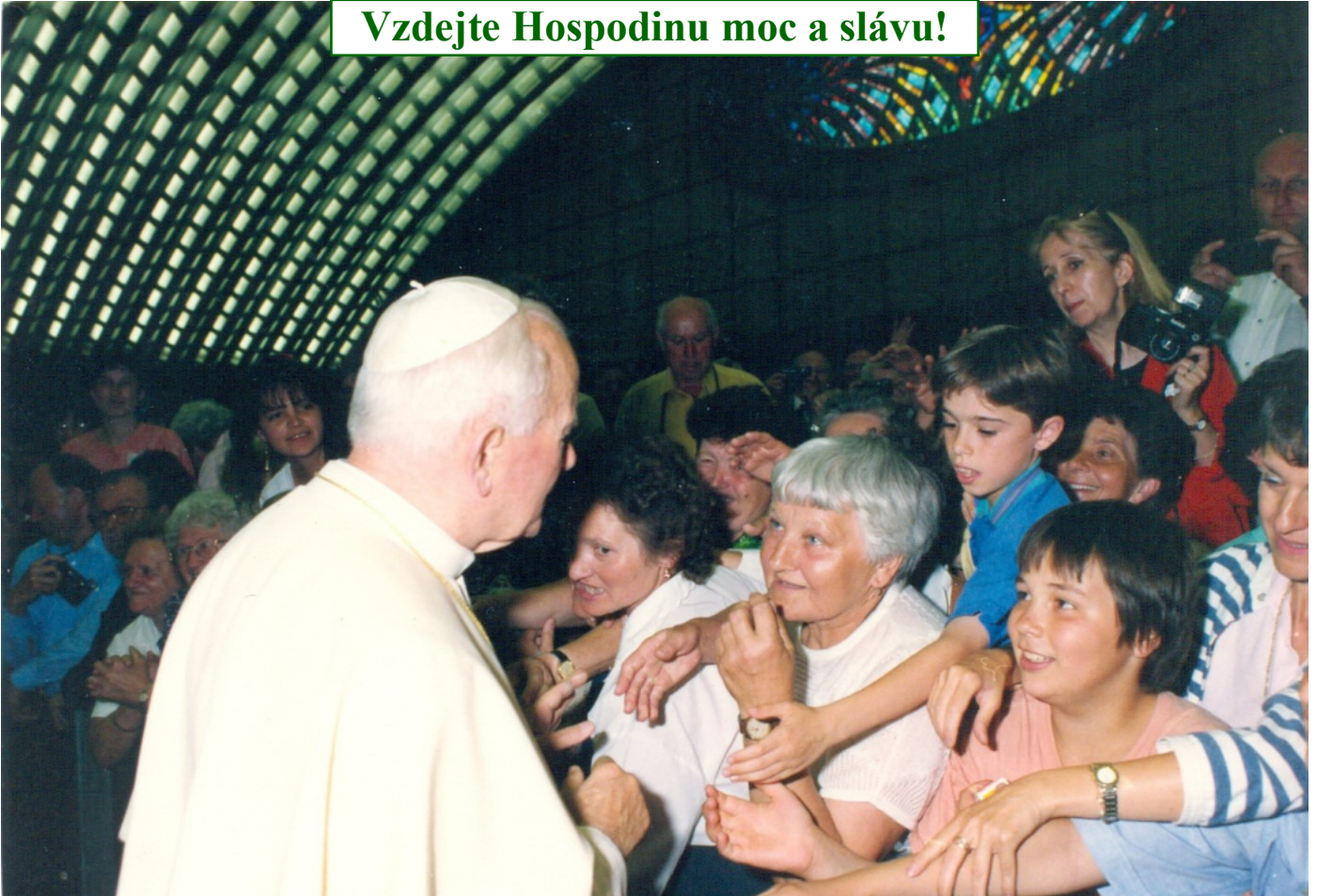

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

29. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 22. ŘÍJNA 2023

Vzdejte Hospodinu moc a slávu!

„VÍTÁM PŘI PETROVĚ STOLCI POUTNÍKY Z ČECH A MORAVY: ZE SEBRANIC, SUCHÉ LOZE, BÁNOVA, PUSTIMĚŘE, PLZNĚ A PRAHY. CHVÁLA KRISTU! V TĚCHTO DNECH SE CELÁ CÍRKEV PŘIPRAVUJE NA SLAVENÍ SVÁTKŮ SVATODUŠNÍCH. NECHŤ DUCH SVATÝ STÁLE ROZHOJŇUJE SVOJE DARY VE VÁS, VE VAŠICH RODINÁCH A V CELÉM VAŠEM NÁRODĚ. K TOMU VÁM Z CELÉHO SRDCE UDĚLUJI SVĚ APOŠTOLSKÉ POŽEHNÁNÍ!“ (Jan Pavel II. při středěční generální audienci, Aula Pavla VI. ve Vatikánu, 3. 6. 1992)

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

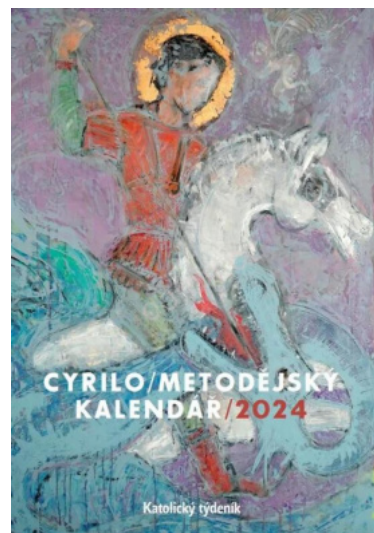
K: Bratři a sestry, Bohu Otcí, který nás stvořil ke svobodě, abychom vzájemně spolupracovali a odpovědně se ujímali práv a povinností, předložme s důvěrou své prosby:

L: PROSÍME TĚ, VYSLYŠ NÁS.

- Za papeže Františka a všechny pastýře Církve, aby na přímluvu sv. Jana Pavla II., věrní evangeliu, odpovídali na výzvy současného světa.
- O dnešní misijní neděli prosme, abychom s hořícím srdcem, otevřenýma očima a nohama na cestě, zapalovali Božím slovem srdce ostatních lidí, otvírali jejich oči pro Ježíše v eucharistii a všechny pozvali, aby kráčeli společně po cestě míru a spásy.
- Prosme za zmučený ukrajinský národ, ať pozná čas míru.
- Vyprošujme Jeruzalému pokoj: ať jsou v bezpečí, kdo tě milují, ať vládne mír v tvých hradbách, bezpečnost v tvých palácích!
- Za zemřelé, aby pro svou věrnost evangeliu došli věčného patření na tvou slávu.

K: Otče, vyslyš prosby této své rodiny, které jsi svěřil poslání být nástrojem jednoty lidského rodu, svědectvím evangeliu posilovat naději lidí dobré vůle a tak vést jejich kroky na cesty spravedlnosti a míru. Skrze Krista našeho Pána.

L: Amen.

STOLNÍ KALENDÁŘE 2024 - CENA 79,-KČ:

Mariánská poutní místa - Malá poselství

Poutní místa - Naše kostely

Dědictví otců - Spolu@křesťanská media

NÁSTĚNNÉ KALENDÁŘE 2024:

Katolický kalendář - CENA 69,-KČ

Andělský kalendář - CENA 79,-KČ

CYRILOMETODĚJSKÝ KALENDÁŘ NA ČTENÍ - CENA 249,-KČ

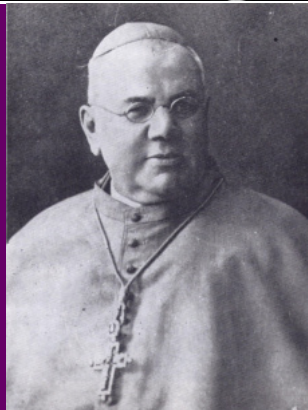
KALENDÁŘE SI MŮŽETE KOUPIŤ DO 30. LISTOPADU 2023 V KOSTELE:

PUŠTIMĚŘ, DRYSDICE, PODIVICE, TOPOLANY

**„Nepřipravuji se
na konec,
ale na setkání.“**

Benedictus PP XVI

16.4.1927 - 31.12.2022

Antonín Cyril STOJAN
22.5.1851 - 29.9.1923

PUSTIMĚŘ
Miroslav SMEJKAL
3.5.1947 - 16.10.2023

PUSTIMĚŘ
Marie ŠEDOVIČOVÁ
24.5.1933 - 20.12.2022

PUSTIMĚŘ
Anna SÝKOROVÁ
18.1.1955 - 10.8.2023

RADSLAVICE
Alena ŠKOLAŘOVÁ
25.6.1952 - 8.7.2023

DRYSICE
Libuše ŠEVČÍKOVÁ
10.7.1952 - 22.9.2023

*Věčné
odpočínutí
dej jim, Pane,
a světlo věčné
ať jim svítí!
Ať odpočívají
v pokoji.
Amen.*

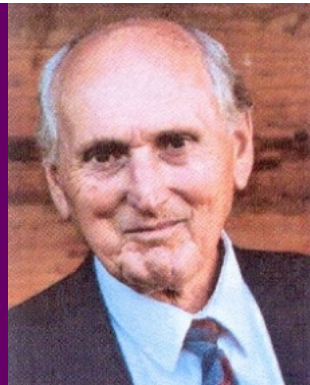
PODIVICE
Marie ŠMEHLÍKOVÁ
20.1.1952 - 28.5.2023

TOPOLANY
Radomila RAČANSKÁ
31.12.1949 - 14.5.2023

TOPOLANY
Ludmila DRMOLOVÁ
9.8.1931 - 14.7.2023

TOPOLANY
Milan KUMMER
13.7.1944 - 24.4.2023

TOPOLANY
Taťána CHYTRÁ
4.4.1984 - 6.5.2023

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

30. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 29. ŘÍJNA 2023

Miluji tě, Hospodine, má sílo!

„MÁ-LI SVÍCE DÁVAT SVĚTLO, MUSÍ SE STRAVOVAT.“ „DUŠE SE ZÍSKÁVAJÍ NA KOLENOU“. (sv. Karel Boromejský)
Eucharistie v kryptě milánského dómu u hrobu světce. *Vultum tuum, Domine, requiro*, Milano, Itálie, 12. 5. 2010.

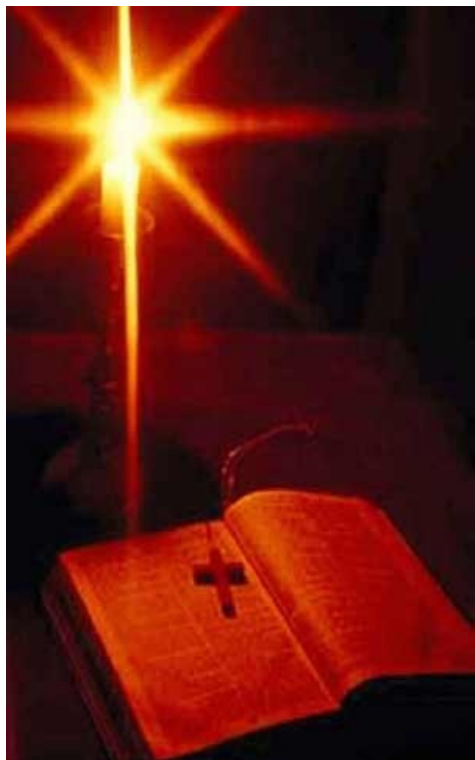
MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, obraťme se k Bohu živému a pravému, který tak miloval svět, že poslal svého Syna, kterého vzkřísil z mrtvých, a který nás vysvobozuje od blížícího se Božího hněvu:

L: PROSÍME TĚ, VYSLYŠ NÁS.

- Modleme se za Svatého otce, aby při plnění svého poslání i nadále s pomocí Ducha Svatého doprovázel svěřené stádece ve víře.
- Za Církev, aby kázáním a evangelijním svědectvím šířila, živila a posilovala naději lidí dobré vůle, a tak vedla jejich kroky na cesty spravedlnosti a pokoje.
- Modleme se za ty, kdo nežijí podle svého křtu, aby je síla přijaté svátosti přivedla k činnému životu s Bohem.
- Za náš národ, aby u vědomí svých křesťanských kořenů a vznešeného dědictví otců, kráčel pod ochranou národních patronů po cestách moudrosti, spravedlnosti a lásky.
- Prosme za zmučený ukrajinský národ, ať pozná čas míru.
- Vyprošujme Jeruzalému pokoj: ať jsou v bezpečí, kdo tě milují, ať vládne mír v tvých hradbách, bezpečnost v tvých palácích!
- Za naše drahé zemřelé, ať pro věrné plnění tvé vůle dojdou věčné odměny.

K: Bože veliký a nejvyšší hodný chvály, přijmi modlitbu této své rodiny a uděl nám v plnosti to, o čem tě s důvěrou prosíme. Skrze Krista našeho Pána. **L: Amen.**

LITURGICKÉ TEXTY 29. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – Iz 45,1.4-6

Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Tak praví Hospodin o svém pomazaném Kýrovi: „Vzal jsem ho za pravou ruku, abych mu podmanil národy, abych odpásal bedra králů, abych před ním otevřel vrata, aby žádná brána nezůstala uzavřena. Pro svého služebníka Jakuba, pro Izraele, svého vyvoleného, zavolal jsem tě jménem, poctil jsem tě, i když jsi mě neznal. Já jsem Hospodin, jiný není, není Bůh mimo mne. Přepásal jsem tě, i když jsi mě neznal, aby se poznalo od východu slunce i od západu, že mimo mne jiný není. Já jsem Hospodin, a nikdo jiný.“

ŽALM 96

Zpívejte Hospodinu píseň novou, – zpívejte Hospodinu, všechny země! – Vypravujte mezi pohany o jeho slávě, – mezi všemi národy o jeho divcích! Neboť Hospodin je veliký a velmi hodný chvály, – je třeba se ho bát více nežli všech bohů. – Neboť všichni bohové pohanů jsou výmysly, – Hospodin však stvořil nebe. Vzdejte Hospodinu, rodiny národů, – vzdejte Hospodinu slávu a moc, – vzdejte Hospodinu slávu, hodnou jeho jména. – Přineste oběť a vstupte do jeho nádvoří. V posvátném rouchu klaňte se Hospodinu! – Třeste se před ním, všechny země! – Hlásejte mezi pohany: Hospodin kraluje, – národy řídí podle práva.

1. ČTENÍ – 1 SOL 1,1-5B

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Soluňanům.

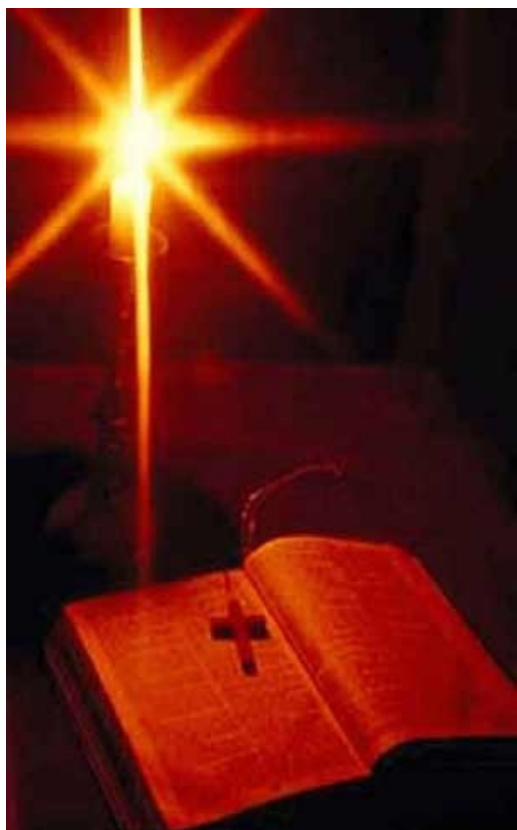
Pavel, Silván a Timotej soluňské církevní obci, která je ve spojení s Bohem Otcem a s Pánem Ježíšem Kristem. Milost vám a pokoj! Stále děkujeme Bohu za vás za všechny, když si vás připomínáme ve svých modlitbách. Před naším Bohem a Otcem vzpomínáme bez přestání, jak je vaše víra účinná, láska obětavá a naděje v našeho Pána Ježíše vytrvalá. Víme o vašem vyvolení, (bratři) Bohem milovaní. Když jsme vám přinesli evangelium, nebyla to jen pouhá slova, naopak: bylo to provázeno projevy moci, činností Ducha svatého a hlubokým přesvědčením.

EVANGELIUM – MT 22,15-21

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Farizeové odešli od Ježíše a uradili se, jak by ho chytili za slovo. Poslali k němu své učedníky zároveň s herodovci, aby mu řekli: "Mistře, víme, že jsi pravdomluvný a že učíš cestě k Bohu podle pravdy. Nedbáš lidských ohledů, nehledíš totiž na to, čím kdo je. Pověz nám tedy: Co myslíš, je dovoleno platit daň císaři, nebo ne?" Ježíš prohlédl jejich zlý úmysl a odpověděl: "Co mě pokoušíte, pokrytci? Ukažte mi peníz, kterým se platí daň!" Podali mu denár. Zeptal se jich: "Čí je to obraz a nápis?" Odpověděli: "Císařův." Tu jim řekl: "Dávejte tedy, co je císařovo, císaři, a co je Boží, Bohu."

LITURGICKÉ TEXTY 30. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – EX 22,20-26

Čtení z druhé knihy Mojžíšovy.

Toto praví Hospodin: „Nesužuj přistěhovalce a neutiskuj ho, neboť sami jste byli přistěhovalci v egyptské zemi.

Neublížujte vdově a sirotku. Kdybys jim ublížil, že by si mně stěžovali, uslyším jejich stížnost, můj hněv vzplane, zahubím vás mečem a vaše ženy budou vdovami a vaši synové sirotky.

Půjčíš-li peníze někomu z mého lidu, chudákovi, který bydlí vedle tebe, nechovej se k němu jako lichvář. Nežádej od něho úrok. Vezmeš-li si jako zástavu plášť svého bližního, vrať mu ho do západu slunce. Je to pro něho jediná pokrývka, plášť pro jeho tělo. V čem by měl spát? Bude-li si mně stěžovat, uslyším ho, neboť jsem soucitný.“

ŽALM 18

Miluji tě, Hospodine, má sílo, – Hospodine, má skálo, mé útočiště, zachránce můj! Můj Bože, má skálo, na niž se utíkám, – můj štíte, rohu mé spásy, ochrano má! – Budu vzývat Hospodina, jemuž náleží chvála, – a od svých nepřátel budu vysvobozen. Ať žije Hospodin, požehnána buď moje Skála, – sláva buď Bohu, mému spasiteli! – Veliká vítězství jsi popřál svému králi, – dáváš přízeň svému pomazanému.

1. ČTENÍ – 1 SOL 21,5C-10

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Soluňanům.

Bratři! Vy sami víte, jak jsme se chovali mezi vámi kvůli vám. A vy jste napodobovali nás i Pána, přijali jste nauku, třeba v mnohém soužení, s radostí Ducha svatého, takže jste se stali vzorem pro všechny věřící v Makedonii a Achaji.

Od vás se přece slovo Páně rozšířilo nejen po Makedonii a Achaji, ale i po všech místech se roznesla zpráva o tom, že jste uvěřili v Boha, takže my o tom už nemusíme nic říkat. Vždyť tam lidé sami o tom vypravují, jakého přijetí se nám u vás dostalo a jak jste se od model obrátili k Bohu, abyste sloužili Bohu živému a pravému a vyčkávali z nebe jeho Syna, kterého vzkřísil z mrtvých, totiž Ježíše; ten nás vysvobozuje od blížícího se (Božího) hněvu.

EVANGELIUM – MT 22,34-40

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Když se farizeové doslechli, že Ježíš umlčel saduceje, shromáždili se u něho a jeden z nich, znalec Zákona, ho chtěl přivést do úzkých a zeptal se: „Mistře, které přikázání je v Zákoně největší?“ Odpověděl mu: „Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí“. To je největší a první přikázání. Druhé je podobné: „Miluj svého bližního jako sám sebe.“ Na těch dvou přikázáních spočívá celý Zákon i Proroci.“

LITURGICKÉ TEXTY SLAVNOSTI VŠECH SVATÝCH

1. ČTENÍ – ZJ 7,2-4.9-14

Čtení z knihy Zjevení svatého apoštola Jana.

Já, Jan, viděl jsem, jak od východu slunce vystupuje jiný anděl. Držel v ruce pečetidlo živého Boha a zvolal silným hlasem na ty čtyři anděly, kterým bylo dáno škodit zemi i moři: „Neškodte zemi, ani moři, ani stromům, dokud nepoznamenáme na čele služeb-níky našeho Boha!“ A uslyšel jsem, kolik bylo těch poznamenaných: sto čtyřiačtyřicet tisíc ze všech kmenů izraelského lidu. Potom se podívám, a hle – veliký zástup, který by nikdo nespočítal, ze všech národů, kmenů, plemen a jazyků; stáli před trůnem a před Beránkem, oděni bílým rouchem, s palmami v rukou a volali mocným hlasem: „Za svou záchranu vděčíme našemu Bohu, který sedí na trůně, a Beránkovi!“ Všichni andělé, kteří stáli okolo trůnu, starců a čtyř bytostí, padli na tvář před trůnem, klaněli se Bohu a volali: „Amen. Chvála, sláva, moudrost, díky, čest, moc a síla přísluší našemu Bohu na věčné věky! Amen.“ Tu na mě promluvil jeden ze starců a zeptal se mě: „Kdo jsou tihle zde v bílém rouchu a odkud přišli?“ Odpověděl jsem mu: „Můj pane, to víš ty.“ Řekl mi: „To jsou ti, kdo přicházejí z velikého soužení; roucho si do běla vyprali v Beránkově krvi.“

To je pokolení těch, kdo hledají tvář tvou, Hospodine.

ŽALM 24 (23), 1 - 2. 3 - 4_{AB}

Hospodinu náleží země i to, co je na ní, svět i ti, kdo jej obývají. Neboť on jej založil nad moři, upevnil ho nad proudy vod. Kdo smí vystoupit na Hospodinovu horu, kdo smí stát na jeho svatém místě? Ten, kdo má nevinné ruce a čisté srdce, jehož duše nebaží po marnosti. Ten přijme požehnání od Hospodina, odměnu od Boha, svého spasitele. To je pokolení těch, kdo po něm touží, kdo hledají tvář Jakubova Boha.

2. ČTENÍ – 1JAN 3,1-3

Čtení z prvního listu svatého apoštola Jana.

Milovaní! Hled'te, jak velikou lásku nám Otec projevil, že se nejen smíme nazývat Božími dětmi, ale že jimi také jsme! Proto nás svět nezná, že nepoznal jeho. Milovaní, už teď jsme Boží děti. Ale čím budeme, není ještě zřejmé. Víme však, že až on se ukáže, budeme mu podobní, a proto ho budeme vidět tak, jak je. Každý, kdo skládá tuto naději v něho, uchovává se čistý, jako on je čistý.

EVANGELIUM – MT 5,1-12A

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Když Ježíš uviděl zástupy, vystoupil na horu, a jak se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. Otevřel ústa a učil je: Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království. Blahoslavení plačící, neboť oni budou potěšeni. Blahoslavení tiší, neboť oni dostanou zemi za dědictví. Blahoslavení, kdo lační a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni. Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství. Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha. Blahoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni Božími syny. Blahoslavení, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je nebeské království. Blahoslavení jste, když vás budou kvůli mně tupit, pronásledovat a vyhaně vám připisovat každou špatnost; radujte se a jásejte, neboť máte v nebi velkou odměnu."

LITURGICKÉ TEXTY VZPOMÍNKY NA VŠECHNY VĚRNÉ ZEMŘELÉ

1. ČTENÍ – MOUDR 3,1-9

Čtení z knihy Moudrosti. Duše spravedlivých jsou v Boží ruce a nedotkne se jich utrpení. Zdáli se být mrtví v očích pošetilých, jejich smrt se pokládala za neštěstí, za záhubu jejich odchod od nás, v pokoji však přebývají. I když se lidem zdálo, že jsou trestáni, jejich naděje byla plná nesmrtnosti. Po lehkém trestu dojdou velkých dobrodiní, vždyť Bůh je pouze zkoušel a shledal, že ho jsou hodni. V tavicím kelímku je zkoušel jako zlato, jako dokonalá oběť se mu zalíbili. V čase, kdy budou odměněni, zazáří, jako jiskry proběhnou obilnými stébly. Budou soudit pohany a ovládnou národy a Pán jim bude navěky králem. Ti, kdo v něj doufali, poznají pravdu, kdo byli věrní, setrvají u něho v lásce, protože popřává svým vyvoleným lásku a smilování.

Budu kráčet před Hospodinem v zemi živých.

ŽALM 116(114),5+6.(115)10-11.15-16ac: Hospodin je milostivý a spravedlivý, Bůh náš je milosrdný. Hospodin chrání prosté lidi; pomohl mi, když jsem byl v bídě. Měl jsem důvěru, i když jsem si řekl: "Jsem tak sklíčen!" Pravil jsem ve svém rozrušení: "Každý člověk klame!" Drahocenná je v Hospodinových očích smrt jeho zbožných. Ach, Hospodine, jsem tvůj služebník, rozvázal jsi moje pouta.

2. ČTENÍ – 1KOR 15,20-54a.25-26

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'ánům. Bratři! Kristus vstal z mrtvých, a to jako první z těch, kteří zesnuli. Protože smrt přišla skrze člověka, přijde skrze člověka také vzkříšení mrtvých. Jako totiž pro spojení s Adamem všichni propadli smrti, tak zase pro svoje spojení s Kristem všichni budou povoláni k životu. Ale každý v tom pořadí, jaké mu patří: na prvním místě je Kristus, pak ti, kteří jsou Kristovi, až přijde. Potom nastane konec, až odevzdá své království Bohu a Otcí. On totiž musí kralovat, 'dokud mu (Bůh) nepoloží všechny jeho nepřátele k nohám'. Jako poslední nepřítel pak bude zničena smrt. 'Všechno' totiž (Bůh) 'podřídil pod jeho nohy'. Když však říká, že všechno je podřízeno, je samozřejmě z toho vyňat ten, který mu všechno podřídil. A až mu bude všechno podřízeno, tehdy se i sám Syn podřídí tomu, který mu všechno podřídil, aby byl Bůh všechno ve všem.

EVANGELIUM – MT 25,31-46

Slova svatého evangelia podle Matouše. Ježíš řekl svým učedníkům: "Až přijde Syn člověka ve své slávě a s ním všichni andělé, posadí se na svůj slavný trůn a budou před něj shromážděny všechny národy. A oddělí jedny od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů. Ovce postaví po své pravici, kozly po levici. Tu řekne král těm po své pravici: 'Pojďte, požehnaní mého Otce, přijměte jako úděl království, které je pro vás připravené od založení světa. Neboť jsem měl hlad, a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a dali jste mi napít; byl jsem na cestě, a ujali jste se mě, byl jsem nahý, a oblékli jste mě; byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste ke mně.' Spravedliví mu na to řeknou: 'Pane, kdy jsme tě viděli hladového, a dali jsme ti najíst, žíznivého, a dali jsme ti napít? Kdy jsme tě viděli na cestě, a ujali jsme se tě, nebo nahého, a oblékli jsme tě? Kdy jsme tě viděli nemocného nebo ve vězení, a přišli jsme k tobě?' Král jim odpoví: 'Amen, pravím vám: Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratrů, pro mne jste udělali.' Potom řekne těm po levici: 'Pryč ode mě, vy zlořeční, do věčného ohně, který je připraven pro d'ábla a jeho anděly. Neboť jsem měl hlad, a nedali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a nedali jste mi napít; byl jsem na cestě, a neujali jste se mé, byl jsem nahý, a neoblékli jste mě, byl jsem nemocen a ve vězení, a nenavštívili jste mě.' Tu mu na to řeknou také oni: 'Pane, kdy jsme tě viděli hladového nebo žíznivého, na cestě nebo nahého, nemocného nebo ve vězení, a neposloužili jsme ti?' On jim odpoví: 'Amen, pravím vám: Cokoli jste neudělali pro jednoho z těchto nejposlednějších, ani pro mne jste neudělali.' A půjdou do věčného trápení, spravedliví však do věčného života."

*„Slova, která jsem vám mluvil, jsou duch a život“
(Jan 6,63)*

SLOVO **+ P. FRANTIŠKA BENÍČKA**

Neznepokojujme se politickými manévry, ale důvěřujme Bohu

Vzpomínám si na jednoho kněze, který říkal, že politika do kostela nepatří. Je v tom kus pravdy, ovšem výjimka potvrzuje pravidlo. I my dnes trochu zabrousíme do politiky, protože i Pán Ježíš musel odpovídat na otázky, které přímo s Bohem nesouvisely, ale byly určitým politickým problémem. O jednom z nich byla řeč právě před chvílí: platit daň císaři nebo neplatit?

Odpověď nebyla jednoduchá. Přibližme si alespoň krátce dobu, ve které žil Ježíš. V roce 63 před Kristem římský vojevůdce Pompejus dobyl hlavní město Palestiny, Jeruzalém. Tak se stala Palestina okupovanou zemí od římské nadvlády. Židé museli Římanům platit daň, což se jim nelíbilo. Vznikaly různé skupiny, které bojovaly proti okupantům, ale jejich výboje byly vždy potlačeny. V době Ježíšově to byli tzv. zeloti, ke kterým patřil pověstný Barabáš. Jejich úsilí vyvrcholilo v Židovské válce v letech 67-70 po Kristu, kdy byli opět poraženi a Jeruzalém i chrám rozbořen.

Na tomto podtextu je třeba chápat i záludnost otázky ze strany farizeů: kdyby totiž Ježíš řekl: 'neplaťte daň, pak by jej obžalovali u Římanů jako vzbouřence; kdyby zase řekl 'plaťte daň', pak by mohli rozšířit mezi lidmi, že je ve službách císaře, spolupracovník s režimem, kolaborant, a tím by jistě vzbudili u mnohých židů nenávisť k Ježíšovi. Pán Ježíš je však usadil jedním výrokem: „Dávejte, co je císařovo císaři, a co je Boží, Bohu“. V této větě je obsažena hluboká pravda: Bůh musí být na prvním místě, ovšem žijeme na zemi, kde má být pořádek. Někdo vládne, vydává ústavu, zákony, ať už je to král, císař, parlament s prezidentem, a všichni bez rozdílu jsou povinni tyto zákony dodržovat, jinak by byla ve společnosti anarchie, vládl by zmatek a chaos.

Na prvním místě se to týká věřících. Apoštol Pavel psal římským křesťanům, aby se podřizovali vládní moci, která je od Boha, dávali každému, co mu patří. Křesťan má být v tomto ohledu svědomitý a čestný. My se nemůžeme řídit druhými. Ten podnikatel neplatí daň, proč bych platil já; tamten zase krade, proč bych se měl já šidit, atd., atd. Právě zde se ukazuje, jak to myslíme vážně se svou vírou. Nejde však se zastavit jen u té první části výroku. Bůh má být nade všechno. Apoštol Petr říká: více je třeba poslouchat Boha než lidi. Křesťan nemůže souhlasit s potratem, s eutanázií – usmrcením těžce nemocného na

jeho přání, se soužitím osob stejného pohlaví, byť by to bylo všechno zákonem dovoleno, a to proto, že to odporuje Božímu řádu.

Bůh je skutečně suverénním Pánem dějin. Všechny politické lidské síly jsou jen nástrojem v rukou Božích. Už starozákonní proroci to věděli. Jasně to vyplývá i z 1. čtení: pohanský král Kýros dává svobodu židům, aby šli zpět do své země. Naprosto nečekané jednání ze strany krále. Ale i on byl veden Boží prozřetelností. Pamatujme, že pánem dějin nejsou Napoleoni, Hitleři, Stalini, svobodní zednáři či mafie, nýbrž náš Pán. Neznepokojujme se žádnými zprávami, ani politickými manévry, ale důvěřujme Bohu, protože ten nás nezklame a o něho se můžeme opřít.

Císařovo císaři – Boží, Bohu

(zamyšlení J. E. Tomáše kardinála Špidlíka, SI, čestného občana Pustiměře)

Slyšel jsem o dvou smutných případech z poslední války, z dob nacistické vlády. Jejich protagonisty byl v Holandsku kalvinistický pastor a v Německu katolický kněz. U pastora se začali scházet lidé, kteří pomýšleli na odboj. Ale věc se prozradila. Gestapo začalo pastora vyslýchat. A měli poměrně snadnou práci. Byl přesvědčen, že nesmí za žádných okolností neřít pravdu. Plakal, utrápil se skoro k smrti, ale všechno vyzradil a všechny udal. Někteří z nich pak zemřeli v koncentračním táboře. Druhý příklad byl katolický kněz v Německu. Pro toho zase byla kamenem úrazu povinnost vůči státu. I když je vláda v rukou lidí, se kterými nesouhlasíme, základní povinnosti platí i vůči nim. Vždyť římský císař byl za časů Kristových okupantem Palestiny a přesto Ježíš nařídil dávat mu to, co je jeho. I hitlerovský stát má právo kontrolovat, co se děje. Proto farář se smutkem v srdci, ale s vědomím splněné povinnosti odpověděl policii, nač se ptala. Nerad chodil ven, jen aby nic nevěděl. Ale přesto se doslechl dost věcí, které pak přivedli jeho farníky do neštěstí. Smutné případy, a o to smutnější, že vycházely z dobré vůle, z osobního přesvědčení o povinnosti, bohužel konkrétně zmýlené.

Je z toho vidět názorně, že mohou přijít do tragického konfliktu mravní, náboženské povinnosti s tzv. občanskými. Jde tu také o prastarý problém poměru mezi církví a státem. Na první pohled se zdá, že už je jasně rozřešen v evangeliu. Máme dát císaři, co je císařovo a Bohu, co je Božího. Princip je tedy jasný. Ale není tím konkrétně řečeno, co vlastně patří do jedné a co do druhé oblasti. Je těžko je oddělit. V dějinách bylo o tom mnoho sporů a dodnes jsou v zákonech různé pochybnosti o kompetenci. Pozorujeme v historii také mnoho stadií vývoje.

Když přestalo pronásledování křesťanů v římské říši, když se pak naopak stalo náboženstvím státním, vyvstal ideál tzv. byzantské symfonie. Stát i církve mají stejný cíl, usilují o to, aby se království Kristovo uplatnilo ve světě. Rozdělují si jen kompetence. V zemských zákonech se určí co kolu patří, aby nebyly zbytečné rozepře. Ale rozepře byly stále. Zvlášť ožehavou se stala otázka, kdo jmenuje biskupy, kdo ustanovuje klérus. V tzv. bojích o investituru došlo až k válečným konfliktům. Ale i tam, kde byla situace, jak se zdálo, velmi vyrovnaná, zůstala jedna základní potíž., kterou si zastánci křesťanského státu neuvědomují. Není tam dobře možná náboženská svoboda. Tam pak, kde není svoboda,

nakonec trpí křesťanská víra sama, i kdyby se zdálo, že má privilegované postavení.

Moderní ruský myslitel Fedotov rozvádí tuto myšlenku do krajnosti. Tvrdí, že mezi státem a církví nějaká zásadní shoda není vůbec možná. Princip státní moci je donucování: je tu vláda, která má moc, jsou tu zákony, které nikdo nesmí překračovat, policie, vojsko. Církev je naopak určena k tomu, aby vedla lidi ke svobodě Božích dětí. Jde tu tedy o dvě instituce v základě protichůdné.

Ale přesto musejí spolu žít a dokonce spolupracovat. Jaké je řešení? Dnešní doba nenalézá nic jiného než zásadní odluku církve od státu. To slovo mělo donedávna špatný zvuk, protože se za ním skrývalo ne upřímné oddělení, ale boj proti církvi. Proto považoval II. vatikánský koncil za důležité přidat k tomu vysvětlení. Uznává zásadní neutralitu státu v náboženských otázkách. Není záležitostí vlády, aby je řešila. Ale to neznamená, že se stát od všeho náboženského distancuje. Nedá se veřejná vláda omezit jenom na policejní dohled. Povinností veřejné správy je, aby podporovala pozitivně všechny opravdové lidské hodnoty: vědu, umění, technický pokrok, dokonce i sport a tělesnou výchovu. Náboženství pak je jedna z nejdůležitějších hodnot lidstva. Nemá tedy právo, aby se mu od státu dostalo patřičné podpory? Staví-li veřejná správa hudební konservatoře a sportovní stadiony, platí-li učitele tělocviku, má nechat bez podpory ty, kdo vyučují mravnost a nestarat se o místa, kam se chodí občané modlit? Byla by to neuvěřitelná nedůslednost.

Z druhé strany jsou si všichni vědomi, že je těžké stanovit trvalá pravidla pro uskutečnění rozumného soužití. To vyžaduje upřímný a stálý dialog, který je základ demokracie. Kdo má ten dialog vést? Navykli jsme si ztotožňovat církev s biskupy a kněžími, stát pak vládou a úředníky. Ti se musejí hledět dohodnout. To má výhody pro prostého občana. Nemusí se do ničeho plést a všechno může kritizovat. A kritizovat se opravdu dá. Dialog, vedený jenom na instituční úrovni, končí psanými dekrety a úředními výnosy, které nemohou zasáhnout plnost života.

Proto křesťan, který bere vážně své povinnosti ke státu, namyslí především na vládu a úřady. Je si naopak vědom, že žije ve společnosti tolika jiných občanů, kteří jsou svobodné osoby jako on, a s těmi se hledí na prvním místě dohodnout. Hledí jim pomáhat, aby mohli uskutečnit lidský ideál. Stejně se pak očekává pomoc od nich. Tam, kde je tento pocit všeobecně živý, se najdou brzo i konkrétní ustanovení a řešení ve sporných otázkách. Demokracie totiž předpokládá i spory a diskuze. Když na počátku první republiky prezident Masaryk prohlásil, že budou mít u nás katolíci tolik práva, kolik si ho vydobudou, považovali to někteří za protiklerikální výrok. Ale právě v duchu Masarykovy demokracie se tomu dá dobře rozumět. Ta počítá s tím, že základní práva jsou stanovena v ústavě. Ale o jednotlivé aplikace se musí každý umět hlásit. Píší občané městské čtvrti na obec žádosti, aby se upravila cesta, která se jim stala nesjízdnou. Upozorňuje se v tisku na nedostatky školního systému. Stejně právo a povinnosti mají věřící pozvednout hlas, aby se jim usnadnilo vykonávání náboženských funkcí a mravní výchovy.

Duch pravé demokracie předpokládá, že se to děje legálně, slušně, s respektem vůči druhým, ale také pevně a vytrvale. Život se totiž nikdy nezastaví a denní problémy je potřeba řešit denně. Moralisté minulých věků, když mluvili o povinnosti křesťanů vůči státu, dávali důraz na příkladnou poslušnost vůči spravedlivým zákonům. Dnes je rozhodně důležitější, aby dávali příklad v uskutečňování pravé demokracie a ducha vzájemného dialogu, porozumění a pomoci ve svobodném úsilí o všechno dobré.

*Slyšte Slovo, vyšlé od Boha, Slovo, jež krmí lidské duše,
Slovo, jež sílí srdce i rozum, Slovo, jež vede k poznání Boha“
(Proglas, č. 24–27)*

LITURGICKÉ MEZIDOBÍ

S TOMÁŠEM KARDINÁLEM ŠPIDLÍKEM, S.J., čestným občanem Pustiměře

a

P. FRANTIŠKEM BENÍČKEM

PONDĚLÍ 29. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 23. ŘÍJNA 2023

Někdo ze zástupu Ježíše požádal: „Mistře, řekni mému bratrovi, aby se rozdělil se mnou o dědictví!“ Odpověděl mu: „Člověče, kdo mě ustanovil nad vámi soudcem nebo rozhodčím?“ Potom jim řekl: „Dejte si pozor a chraňte se před každou chamtivostí. Neboť i když má někdo nadbytek, jeho život není zajištěn tím, co má.“ Pověděl jim toto podobenství: „Jednomu bohatému člověku se na poli hojně urodilo. Uvažoval tedy sám pro sebe: `Co mám udělat? Vždyť už nemám, kam svou úrodu uložit! Tohle udělám,` řekl si, `strhnu své stodoly, vystavím větší a tam složím všechno své obilí i své zásoby. Pak si mohu říci: Máš velké zásoby na mnoho let. Klidně si žij, jez, pij, vesele hoduji!` Bůh však mu řekl: `Blázne, ještě této noci budeš muset odevzdat svou duši a čím bude to, co jsi nashromáždil?` Tak to dopadá s tím, kdo si hromadí poklady, ale není bohatý před Bohem.“ (Lk 12,13-21)

Strhnu stodoly a postavím větší. Je rozumné zajistit se pro nejistou budoucnost ve správné míře. Bohužel i to má hranice. Člověk se vydává v nebezpečí, že svému zajištění důvěřuje víc, než si zasluhuje. Když se postaví most, bývá tam označeno i maximální zatížení, jinak se může zhroutit. Jisté maximální zatížení mají všechny lidské jistoty: peníze v bance, úroda z polí, penze atd. To všechno se může zhroutit v dobách politických a hospodářských katastrof. Jediné absolutní zajištění je v Boží prozřetelnosti. Otcové církve nazývali lakomce modloslužebníkem. Modla je obraz božstva. Nejsou všechny špatné, mohou být symbolické a umělecky hodnotné. Ale myslet si, že jejich zlato nebo jejich drahokamy mě spasí, by bylo pohanskou modloslužbou. Rozumný člověk je rád, když má peníze v bance pro nepředvídané potřeby, ale je si stejně vědom, že je tolik nepředvídaností, na které žádné peníze nestačí. Bůh je jen jeden, a jen On je jistý.

Raduj se, máš zásoby na mnoho let. Je rozumné zajistit se pro nejistou budoucnost ve správné míře. Bohužel i to má hranice. Člověk se vydává v nebezpečí, že svému zajištění důvěřuje víc, než si zasluhuje. Když se postaví most, bývá tam označeno i maximální zatížení, jinak se může zhroutit. Jisté maximální zatížení mají všechny lidské jistoty: peníze

v bance, úroda z polí, penze atd. To všechno se může zhroutit v dobách politických a hospodářských katastrof. Jediné absolutní zajištění je v Boží prozřetelnosti. Otcové církve nazývali lakomce modloslužebníkem. Modla je obraz božstva. Nejsou všechny špatné, mohou být symbolické a umělecky hodnotné. Ale myslet si, že jejich zlato nebo jejich drahokamy mě spasí, by bylo pohanskou modloslužbou. Rozumný člověk je rád, když má peníze v bance pro nepředvídané potřeby, ale je si stejně vědom, že je tolik nepředvídaností, na které žádné peníze nestačí. Bůh je jen jeden, a jen On je jistý.

Kdo je bohatý před Bohem... V dobách, když jsou velké rozdíly mezi měnami zemí, mají lidé rádi cizí valuty. Ty převezou přes hranice a platí v zemi, kde peníze rodné země nepřijímají. Takovým lidem se pak lehce cestuje. Ale všechny nás čeká jedna velká cesta za hranice tohoto světa při smrti. Jaké valuty tam platí? Staří Řekové dávali mrtvému do úst minci, aby mohl zaplatit alespoň převozníkovi přes širokou řeku posmrtné říše. U primitivních národů dávají na hrob jídlo, aby zemřelí netrpěli hladem. Zdá se nám to směšné, ale ten zvyk vyvěrá ze zkušenosti, kterou máme všichni. Za hrob si nikdo nic nevezme. Banka věčnosti naše valuty nepromění. Nebo snad přece? Sv. Jan Zlatoústý tu otázku položil svým posluchačům v Cařihradě. Sám jim pak na ni odpověděl asi těmito slovy: Na věčnosti se platí jenom láska, to je jediná hodnota. Snažme se tedy proměnit zavčas do této měny jmění na zemi. Máš peníze? Dej je chudému, a budeš mít poklad v nebi, protože se peníze staly láskou. Sv. Jan Zlatoústý tedy uzavírá: „Člověk nakonec nemá než to, co daroval bližnímu: má poklad v nebi.“

Peníze jsou - podobně jako oheň - dobrý sluha, ale zlý pán. Pán Ježíš varuje své posluchače před chamtivostí, přílišným lpěním na majetku, což dovede člověka připravit o zdraví, klidný spánek a nakonec i o věčnost. Bohatý člověk se chtěl radovat ze svého majetku, užívat si, ale přišla smrt a tím přišel o všechno: jeho majetek si rozdělili pozůstalí a věčnost si neměl čím zasloužit, protože celý život chodil jenom kolem hmotného zajištění. Svatý Jan Zlatoústý píše, že na věčnosti se platí jen láskou. Všechny peníze, konta, statky nám nezajistí věčnost, ale jenom to, čím jsme obdarovali své bližní zde na zemi. Proto máme zavčas zde na zemi proměnit své jmění do měny lásky, která platí na věčnosti. Svatá Matka Tereza říkala, že nejhorší pro člověka není lepra ani tuberkulóza, ale pocit, že ho ostatní nemají rádi - "chudí musí vědět, že si jich vážíme, že je milujeme".

ÚTERÝ 29. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 24. ŘÍJNA 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: „Mějte bedra přepásaná a vaše lampy ať hoří, abyste se podobali lidem, kteří čekají na svého pána, až se vrátí ze svatby, aby mu hned otevřeli, když přijde a zatluče. Blahoslavení služebníci, které pán při svém příchodu najde, jak bdí. Amen, pravím vám: Přepáše se, pozve je ke stolu, bude chodit od jednoho k druhému a obsluhovat je. A když přijde po půlnoci nebo při rozednění a nalezne je tak, jsou blahoslavení.“ (Lk 12,35-38)

Mějte bedra přepásaná a vaše lampy at' hoří. Požární službě se dovoluje, když se nic neděje, si v době hlídky i zdřímnout. Ale musí zůstat oblečení a auto je připravené pro případ poplachu. V evangeliu se tato připravenost vyjadřuje slovníkem tehdejších zvyků: přepásaná bedra a hořící lampy. Připravenost je ctnost proto, že nás může něco potkat znenadání. Příroda oplývá překvapeními, zvláště je-li panenská. V džungli číhá na člověka něco za každým krokem. V městě se naopak usiluje o to, aby se všechno dalo předvídat. Ale jednu, a tu nejdůležitější věc přece jen nemůžeme naplánovat: hodinu smrti. Kazatelé často vypravují příklady, aby zastrašili ty, kdo na ten nejdůležitější moment života nechtějí myslet. Obraz

hořící lampy v této souvislosti znamená posvěcující milost. Ale nebylo by správné vidět napomenutí Kristovo jenom jako zastrašování. Hořící lampa milosti znamená žít věčným životem už nyní, mít jej v sobě tak, aby jej ani smrt nepřemohla.

Očekávání Pána. V tomto podobenství evangelia je vyjádřena ještě jedna pěkná pravda, která nám snadno unikne. Život je plný setkání. Smrt je osamocení, přervání všech styků. Tak to známe z denní zkušenosti. Ale evangelium mluví jinak. Čteme tu o velkém setkání s Pánem, a to má slavnostní ráz svatební hostiny. Pro křesťany je tedy smrt připravováním na život. Proto má zvláštní ráz, jako každé setkání s osobou, kterou jsme na vlastní oči ještě neviděli, ale se kterou už jsme dávno ve styku. Setkání s osobami ovšem nese s sebou mnoho nepředvídanosti. Ale jde-li o osobu, která nás má ráda, je v tom naděje, že budou všechna ta překvapení radostná. Evangelium to vyjadřuje zvláštním převrácením hodnot: Čeká se pán, ale ten pán bude sloužit u stolu. Dá se tedy na hodinu smrti použít příslibu, který dal Ježíš před svou vlastní smrtí: „Už vás nenazývám služebníky... Nazval jsem vás přáteli“ (Jan 15,15).

Očekávání hostiny. I na jiných místech Písma se často mluví o hostině, která je obrazem budoucího věku, ráje. Jak tomu máme rozumět? Scholastická teologie to vyjádřila jednoduše. Na hostině se jí. V nebi ovšem nebudeme potřebovat tělesnou stravu. Duchovním chlebem je poznání. Očekáváme tedy na věčnosti vidění pravdy, a to nás udělá blaženými. Nepochybujeme o tom, že je to vysvětlení správné, ale je částečné. Na hostinu se scházejí lidé nejenom proto, aby se najedli, vždyť mohou jíst i doma, ale především proto, aby se setkali s příbuznými a známými. Proto bývaly na Východě svatby tak slavnostní a hostina trvala několik dní. Spjovaly se dvě rodiny a všichni se chtěli navzájem poznat. Tento obraz pěkně vystihuje i druhou stránku křesťanské smrti: Není to jenom setkání se samým Kristem, ale se všemi, kdo patří ke Kristově rodině, je to obcování svatých.

Výzva k bdělosti, připravenosti na Pánův příchod je aktuální myšlenkou dnešního evangelia. Kdo je připraven není ohrožen. V čem spočívá připravenost křesťana? V jedné věci: v prožívání přítomnosti. Svatá Matka Tereza říkala, že budoucnost máme nechat Pánu Bohu jak ji naplánoval; včerejšek už minul, zítřek ještě nenastal - máme tedy dnešek, abychom jej poznávali, milovali a jemu sloužili.

STŘEDA 29. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 25. ŘÍJNA 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: „Uvažte tohle: Kdyby hospodář věděl, v kterou hodinu přijde zloděj, nenechal by ho prokopat se do domu. I vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se nenadějete.“ Petr se ho zeptal: „Pane, říkáš toto podobenství jenom nám, nebo všem?“ Pán řekl: „Kdo je tedy ten věrný a rozvážný správce, kterého pán ustanoví nad svým služebnictvem, aby jim dával včas přiděl jídla? Blaze tomu služebníku, kterého pán při svém příchodu najde, že to dělá! Opravdu, říkám vám: Ustanoví ho nad celým svým majetkem. Kdyby si však onen služebník pomyslel: 'Můj pán hned tak nepřijde', a začal tlouci čeledíny a děvečky, jíst, pít a opíjet se, přijde pán toho služebníka v den, kdy to nečeká, a v hodinu, kterou netuší, ztrestá ho a odsoudí ho ke stejnému údělu s nevěřícími. Služebník, který zná vůli svého pána, a přece nic podle jeho vůle nepřipraví a nezařídí, dostane mnoho ran. Ten však, kdo ji nezná, a udělá to, co zasluhuje bití, dostane jich méně. Kdo mnoho dostal, od toho se mnoho očekává, a komu se mnoho svěřilo, od toho se bude víc žádat.“ (Lk 12,39-48)

Věrný správce ... Nejenom v sociologii, ale i v křesťanské morálce se diskutuje otázka o dovolenosti a mezích soukromého vlastnictví. Jakýsi druh zlaté střední cesty mezi dvěma extrémami se uplatní i zde. Každá osoba má právo na svobodu. Nakládat s penězi a majetkem je výraz této svobody. Ale i svobodný člověk žije neustále ve vztahu s ostatními. Musí tedy i s majetkem nakládat podle tohoto vztahu. Otec rodiny je např. před státními úřady pán domu. Ale on dobře ví, že je za dům odpovědný i své ženě i dětem. Kromě toho žije křesťan neustále ve vztahu k Bohu. Je tedy za své jmění odpovědný i Bohu, a to tím víc, čím víc si je vědom, že od Pána všechno dostal a že mu to i jednoho dne všechno odevzdá. Proto se před Bohem považuje jenom za správce majetku. Správce má velkou moc. Rozhoduje o všem, ale podle úmyslu a přání toho, kdo mu rozhodování svěřil.

Rozumný správce... I v civilní správě jsou dva druhy úředníků. Jedni překračují hranice své moci a nejednají legálně. Druzí jsou naopak tuze bázlíví, drží se předpisu slepě a nemají žádnou iniciativu. Bůh nechce ve své službě ani první ani druhý typ. Skutečných předpisů, jak nakládat s majetkem, nám dal málo. Jsou obsaženy v Desateru přikázání. Přeje si, abychom rozvinuli velkou a svobodnou iniciativu ve správě světa, ale aby to bylo rozumně, v Jeho duchu. Děje se tu něco podobného, jako když velký malíř svěřil dokončení obrazu svému žákovi. Nechá jej tvořit svobodně, ale tak, aby obraz nepokazil. Musí pochopit hlavní motiv a hlavní linie a dokončit je. V případě Božího umělce je hlavní motiv jasný. Bůh stvořil svět z lásky a chce, aby v tomto duchu bylo všechno od lidí spravováno.

Od každého, komu bylo dáno, se bude mnoho požadovat. Typická ctnost každého správce je odpovědnost. Ptáme se ovšem, zač je kdo odpovědný. Bankovní úředník musí mít v pořádku záznamy o penězích. Bezpečnostní stráž je odpovědná za pořádek ve státě. Vedoucí stanice dráhy musí dohlížet na jízdní řád. Zdá se to tedy jednoduché. Odpovědnosti jsou dnes ve společnosti rozděleny a každý má svůj úsek. A přece to tak docela jednoduché není. Rozdělení úkolů se dělá podle práce, která se má vykonat. Ale za

tou prací jsou lidé, kteří ji dělají. Kdo odpovídá za ně? Už sv. Basil se nad tím problémem zamyslel, když psal o povinnostech představených. Ti se ovšem cítí odpovědni za pořádek, za zachování Božích příkazů. Ale Basil k tomu dodává: Jste odpovědni také za osoby, které jsou vám podřízeny. I ty vám Bůh svěřil. Je to mnoho, a proto se od vás bude mnoho požadovat, tj. duše bližních. V dnešním technickém světě zapomínáme na tuto velkou odpovědnost za lidi, s kterými se denně stýkáme, a přece Bůh od nás bude žádat účty z tohoto svého pokladu.

Jednoho dne zaklepana na nebeskou bránu řeholní sestra. Svatý Petr ji s velkou uctivostí přijal a ukázal jí pokoj, kde bude žít. Sestra byla velmi šťastná. po nějakém čase byla vyvedena z rovnováhy. V nebi se všechno uklízelo a čekalo se na zvláštního hosta. Také sestra byla zvědavá, kdo to bude. Tu se otevřely dveře a dovnitř vstoupila známá herečka a zpěvačka z Kalifornie. Sestra se však zhrozila. jak může být místo v nebi pro takovou lehkou ženu? Svatý Petr si všiml, že sestra je pobouřena a pláče. Přišel proto k ní a říká: "Pamatuj si, že tato herečka má víc zásluh před Bohem, než ty. Ty jsi žila v klášteře, chráněná jeho zdmi a disciplinou před hříchem. Plnila jsi dobře své povinnosti a Bůh ti dal svou odměnu. Tato žena však žila v konzumním světě. Nejenom klesla, ale znovu vstala a otevřela se Bohu. Dnes je vítána s největší radostí, protože v nebi je velká radost nad hříšníkem, který činí pokání.

ČTVRTEK 29. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 26. ŘÍJNA 2023

Ježíš řekl svým učedníkům: „Oheň jsem přišel vrhnout na zem, a jak si přeji, aby už vzplanul! V křest mám být ponořen, a jak je mi úzko, než bude vykonán! Myslíte, že jsem přišel dát mír na zemi? Ne, říkám vám, ale rozdělení. Od nynějška totiž bude rozděleno pět lidí v jednom domě: tři proti dvěma a dva proti třem. Budou rozděleni otec proti synovi a syn proti otci, matka proti dceři a dcera proti matce, tchyně proti snaze a snacha proti tchyni.“ (Lk 12,49-53)

Přinesl jsem oheň na zemi. Jak voda, tak i oheň patří k základním živlům, které podmiňují náš život. Voda prýští ze země, o ohni se vypravují báje, že byl ukraden z nebe. V některých východních náboženstvích ztotožňovali oheň s božstvem. Vypravovaly se mýty o ohňových horách, kde šlehají vysoké plameny a v těch plamenech bydlí ohňové bytosti, které by zahynuly, kdyby z ohně vyšly ven. I v křesťanské literatuře je častá metafora o ohni Ducha svatého, kde se mluví o ohnivých jazycích, které sestoupily na apoštoly v den Letnic (Sk 2,3). Vidíme tu nápadný rozdíl mezi touto zprávou a mýtem o Prometheovi. Ten oheň bohům ukradl a byl za to potrestán. Bůh, kterého zjevuje Bible, lidem oheň posílá. Je to dar Jeho lásky.

Sestupuje, aby nás posvětil.

Oheň očistný. Proč se v dějinách lidstva božstvo ztotožňovalo s ohněm? Jistě tu působil i tento motiv: k ohni se nemůžeme tuze přiblížit. Vyjadřuje se tím tedy Boží nepřístupnost. Převyšuje všechno ostatní, nikdo se Bohu nemůže postavit na roveň. Tato myšlenka se silně zdůrazňuje i v Bibli. Bůh se tu nazývá „sžirající oheň“ (Dt 4,24;6,15). Jeho svatost nesnáší, aby se k němu přiblížil, kdo je hříšný. Ale přesto každého hříšníka nezahubí. Z tohoto hlediska je charakteristické vidění proroka Izaiáše (Iz 6). Spatřil Boha uprostřed serafů, tj. ohňových bytostí, kteří volali: „Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů..., a dům se naplnil dýmem“ (Iz 6,3-4). Jeho reakce je přirozená: „Běda mně, je se mnou konec! Vždyť jsem člověk nečistých rtů“ (Iz 6,5). A přece nezahynul. „Tu ke mně přiletěl jeden ze serafů, v ruce měl rozžhavený kámen, který vzal kleštěmi z oltáře. (Tím se dotkl mých úst a řekl: „Hle, dotklo se to tvých úst, zmizela tvá nepravost, bude smyt tvůj hřích!“ (Iz 6,6-7). Styk s Bohem nás denně očišťuje, protože je to dar Jeho lásky.

Oheň vnitřní. Tím, že se metafora ohně aplikuje na Ducha svatého, začíná se mluvit o ohni a žáru vnitřním. Oheň svítí a hřeje. Podobně i Duch svatý osvětluje mysl a dává vnitřní útěchu. Nemusíme tu připomínat jenom tzv. osvícené duše, mystiky. Každý z nás, i malé děti, máme světlo svědomí, které nám říká jasně a důrazně, jak máme jednat. Život z víry toto světlo posiluje. Ale mají je i ti, kdo nemají náboženské vzdělání. Jeden rakouský misionář v Jižní Africe vypravuje, že vzal žertem jednu primitivní babičku z kmene Pygmejů do školy, kde vyučoval seminaristy morálce. Otevřel knihu a kladl jí otázky jako u zkoušky seminaristů, ovšem jenom o věcech, kterým mohla rozumět. Při zkoušce obstála s výborným prospěchem. Odpovídala správně proto, že poznávala v srdci, co je dobré a zlé. Misionář k tomu dodává: „Jak často tzv. kulturní společnost tento oheň Ducha, toto vnitřní světlo uhasí.“ Ale Bůh je vždy ochoten je znovu zažehnout, aby osvítilo naši duši.

PÁTEK 29. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 27. ŘÍJNA 2023

Ježíš řekl zástupům: „Když vidíte, že na západě vystupuje mrak, hned říkáte: ‘Přijde déšť’ a bývá tomu tak. Když však vane vítr z jihu, říkáte: ‘Bude horko’ a bývá. Pokrytci! Úkazy na zemi i na obloze umíte posoudit; jak to, že nedovedete posoudit tuto dobu? Proč sami od sebe nerozeznáte, co je správné? Když jdeš se svým protivníkem na úřad, udělej všechno, aby ses ještě cestou s ním vyrovnal. Jinak tě povleče k soudci, soudce tě odevzdá biřici a biřic tě uvrhne do vězení. Říkám ti: Nevyjdeš odtamtud, dokud nezaplatíš do posledního halíře!“ (Lk 12,54-59)

Jak to, že nedovedete posoudit tuto dobu? „Znamení doby“ je výraz, o kterém se na Druhém vatikánském koncilu obsírně diskutovalo. V ustanoveních o církvi, o liturgii, o světu aj. vždy prorazilo přesvědčení, že spása, ke které nás Bůh vede, je dynamická, dějinná. Je to život, který se vyvíjí a roste. Proto klade v každém okamžiku specifické požadavky. To, co bylo aktuální včera, možná už dnes není důležité a naopak. V historii církve se opakuje to, co pozorujeme v dějinách biblických. Farizeové četli Proroky, ale nepochopili, že už přišlo to, co oni předpověděli, neznali důležitost vlastní doby. I církvev

studuje svou minulost, váží si své tradice. Ale musíme mít vztah i k současné době a znát její problémy. I dnes mluví k lidem Bůh, i dnes je vede k dobru a ke spáse. Uprostřed hluku světa není snadné slyšet Jeho hlas. Ale taková byla situace vždycky, a proto se vyžadovalo zvláštní úsilí, abychom poznali Boží vůli.

Doba koncilu. Požadavky doby vystihnou básníci, velcí myslitelé, světci. Ale Duch Boží, který vede dějiny spásy, se zjevuje především církvi samé. Proto ona sama se snažila o to, aby si na Druhém vatikánském koncilu ujasnila, které jsou hlavní problémy dnešního světa. Vyjádřila svůj postoj v konstitucích a ustanoveních. Přeje si tedy, aby je znali, četli, rozjímali kněží i věřící laikové. Dvacet let po ukončení koncilu svolal Svätý otec do Říma biskupskou synodu, aby se zamyslela nad tím, jak duch koncilu pronikl do svědomí dnešní církve, co se už uskutečnilo a co ještě má dozrávat. Úsudek biskupů světa byl optimistický. Konstatovali velký pokrok v reformě liturgické, v ekumenismu, v kolegiálním pojetí církve. Ale současně vyslovili povzbuzení, aby se touto cestou pokračovalo. Není přehnaný výraz „spiritualita Druhého vatikánského koncilu“. Je tu totiž program duchovního růstu, který dnes máme sledovat.

Doba církve. Koncil jednal o mnoha otázkách. Ale ukázalo se, že nejvíc ležel Otcům na srdci problém církve. Dnešní doba vyžaduje hlubší pochopení jednoty mezi lidmi, kterou nabízí Kristus a která se uskutečňuje v církvi. Svět se dnes totiž mísí. Prolínají se národy, rasy, řeči, náboženství. Státy nejsou už jednolité ani kulturně ani nábožensky. To vše musí mít ohlas v křesťanském prostředí. Koncil zdůraznil několik základních myšlenek. Na prvním místě je potřeba si uvědomit, že nemůžeme tajemství mystického těla Kristova ztotožnit mechanicky s vnějšími strukturami. Církev je odlesk Nejsvětější Trojice, jednoty tří Božských osob. Proto koncil mluví raději o „Božím lidu“ než o „těle Kristově“. Obraz jednoho těla s mnoha údy pěkně vyjadřuje jednotu. Ale musí se doplnit pojmem „Boží lid“, aby se zdůraznilo, že tu jde o jednotu svobodných osob. Každá z nich má své poslání, svůj vývoj, své potíže a nedostatky. A přece Duch svätý dovede sjednotit tuto mnohost a neumenšit jejich osobní hodnotu. To je problém dnešní doby a církve nabízí svou pomoc k jeho řešení.

Každodenní součástí zpráv z domova i ze světa je předpověď počasí. Vychází z vědeckých výzkumů na základě pohledů ze satelitních družic a dává nám celkem spolehlivou předpověď počasí v jakékoliv oblasti na světě. Věděli to ovšem i naši dávní předkové, samozřejmě v menším a jednodušším rozsahu. Daleko důležitější, než počasí, je ovšem poznání toho, co je správné, poznání doby, jak říká Pán Ježíš. Život nás, lidí, se ovšem mění díky různým společenským jevům a změnám. Časy se mění a my se měníme s nimi. Den ze dne stárneme, přibývá nám let, z dětí se stávají mladí lidé, mladí se stávají rodiči - otcí a matkami, rodiče jsou později prarodiče - dědečkové a babičky a náš pozemský život končí. Stejně tak se mění naše doba. Před 30 lety se rozpadl totalitní systém - žijeme ve svobodě, v žádné ilegality a je už zapotřebí se i více angažovat ve veřejném životě jako křesťané.

Církev má svobodu a o svých vnitřních záležitostech si rozhoduje sama. Celosvětově prudce roste rozmach techniky, která zajišťuje rychlý přenos informací, více volného času. Jen si vzpomeňte, kdo měl dříve telefon ne vesnici nebo auto - byli jsme odkázáni na své nohy, kolo či hromadné dopravní prostředky. Dnes je tomu spíše naopak, je menší počet těch, kteří tyto věci, umožňující rychlý přesun osob či informací nemají. Už se dnes ani tak nehospodaří. všechno se dá koupit v obchodě. Díky tomu přibývá volného času. Ale jak ho lidé využívají? V novinách stálo, že 99% lidí tráví svůj volný čas před televizní obrazovkou. Televize je zloděj času, který má přece pro křesťana věčnou hodnotu. Nedá se už vrátit zpět, nejhorší pro člověka není ani nemoc, ani stáří, ale promarněný čas. jako křesťané bychom měli svůj volný čas využívat především tím, že jej věnujeme Bohu - mše svatá i ve všední den, modlitbě, duchovní četbě, návštěvě nemocného či osamělého člověka, službě dětem, vnoučatům. Kéž bychom dobře využili drahocenný dar času, kterým rozhodujeme také o své věčnosti.

SOBOTA - 28. ŘÍJNA 2023 -- SV. ŠIMON A JUDA, APOŠTOLOVÉ

Ježíš vyšel na horu, aby se modlil; a celou noc strávil v modlitbě s Bohem. Když se rozednilo, zavolal k sobě své učedníky a vyvolil z nich dvanáct, které nazval apoštoly: Šimona, kterého pojmenoval Petr, jeho bratra Ondřeje, dále Jakuba, Jana, Filipa, Bartoloměje, Matouše, Tomáše, Jakuba Alfeova, Šimona, kterému říkali Horlivec, Judu Jakubova a Jidáše Iškariotského, který se stal zrádcem. Ježíš sestoupil z hory a zastavil se na rovině. A s ním velký zástup jeho učedníků a velké množství lidu z celého Judska, z Jeruzaléma i z tyrského a sidónského pobřeží. Přišli, aby ho uslyšeli abyli uzdraveni ze svých nemocí. Uzdravováni byli také ti, které trápili nečisté duchové. Každý z toho množství lidí se ho snažil dotknout, protože z něho vycházela síla a uzdravovala všechny. (Lk 6,12-419)

Vyvolení dvanácti apoštolů. Když čteme povrchně evangelium, nepřipadne nám zpráva o vyvolení apoštolů důležitou událostí. Vždyť Ježíš i potom pokračoval ve své činnosti jako učitel a divotvůrce. Apoštolové ho prostě provázeli. Vystoupí do popředí až po jeho smrti. Jinak se ovšem jeví tato scéna v souvislosti biblické. Dvanáct izraelských kmenů, které odvozovaly původ od dvanácti Jakubových synů, tvořilo celek vyvoleného národa Božího. Byli to Abrahámovi potomci a pojil je přirozený svazek těla a krve. Nyní však nastává nový přelom v dějinách. Ježíš zakládá nový Boží lid, církev, a i ta je jako chrám postavena na základě dvanácti apoštolů (srv. Ef 2,20). Co je pojí? Už to není jednota pokrevní příbuznosti ve smyslu profánním. Je to jednota učení, které slyší od svého Mistra, jednota mystické krve, kterou dostanou ustanovením eucharistie při poslední večeři, a jednota Ducha, který na ně sestoupí. K této jednotě pak mají přivést celý svět, do kterého budou brzy posláni. Vyvolení dvanácti apoštolů je tedy jeden ze stěžejních momentů historie. Kdo si toho v té

době všiml? Ale taková jsou obyčejně díla Boží, jsou jako jiskry, kterým se nepřikládá důležitost, když padají, ale které pak zapálí krajinu.

Vyšel na horu, aby se modlil. I nás naučili modlit se před každou důležitou prací. Odůvodňuje se to tím, že je „bez Božího požehnání marné lidské namáhání“. Žádáme tedy v modlitbě pomoc, podporu a posilu shůry. Je velmi staré přirovnání vši křesťanské činnosti k práci zemědělce. On vynaloží všechnu námahu k tomu, aby obdělával půdu. Ale bez deště, bez slunce, bez příhodných klimatických podmínek by nic nesklidil. Někdy jsou ty dva prvky v rozporu. Rolník mnoho pracoval, ale nic se neurodilo, protože nepřišla vláha. Jindy zase byl rok tak příznivý, že přinesla úrodu i půda špatně obdělaná. Ale normálně si přece jen obojí odpovídá. Proto říkáme, že pole vynese podle toho, jak pracujeme. Ale hned nato se bojíme, že jsme řekli mnoho, proto dodáme: „Bude-li nám příznivé počasí...“ Přeneseno na pohodu milosti, kterou dává Bůh všemu lidskému snažení, vyjadřujeme svou zkušenost touto zásadou: „Pracujme, jako by všechno záleželo na nás, ale modleme se, jako by všechno záleželo jenom na Bohu.“

Celou noc strávil v modlitbě s Bohem. Slova, která jsme uvedli, pocházejí od sv. Ignáce z Loyoly. Ale vyslovilo se podobně i mnoho jiných světců. A dobře jejich pravdivost cítí všichni, kdo se před prací modlí. Obyčejně to bývá modlitba krátká, někdy jenom pouhé znamení kříže. Vždyť přece jenom prosíme o požehnání pro to, co začínáme. Ale sv. Ignác se podobně jako Ježíš před vyvolením apoštolů modlíval před každým rozhodnutím velmi dlouho, někdy i celé měsíce. Jak si to máme vysvětlit? Není to snad nedostatek důvěry v Boha? Světec viděl problém i z jiné stránky. Bůh rád požehná a podporuje dobré dílo lidí. Ale víme my vždycky a neomylně, co je opravdu dobré a co ne? Bůh posvěcuje jenom tu lidskou práci, která zapadá do jeho vlastního velkého díla spasení a posvěcení světa. Proto se světcí před každou prací dlouho modlili, aby je Bůh osvětlil, aby zvolili tu práci, která je podle Boží vůle, aby se stala článkem řetězu, který spojuje zemi s nebem.

PONDĚLÍ 30. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 30. ŘÍJNA 2023

Ježíš učil v sobotu v jedné synagoze. Právě tam byla žena už osmnáct let posedlá duchem způsobujícím nemoc: byla celá ohnutá a vůbec se nemohla napřímít. Jakmile ji Ježíš uviděl, zavolal ji k sobě a řekl jí: „Ženo, jsi zbavena své nemoci“; a vložil na ni ruce. Okamžitě se narovnala a velebila Boha. Představený synagogy však těžce nesl, že Ježíš uzdravuje v sobotu; řekl zástupu: „Je šest dní, kdy se má pracovat. V ty dny tedy přicházejte a nechávejte se uzdravovat, a ne v den sobotní!“ Pán mu však odpověděl: „Pokrytci! Neodvazuje každý z vás v sobotu svého býka nebo osla od žlabu a nevede ho napojit? A tato žena je přece Abraháмова dcera a satan ji měl spoutanou plných osmnáct let; ta neměla být osvobozena od toho pouta v den sobotní?“ Těmito slovy byli všichni jeho protivníci zahanbeni, ale celý zástup se radoval nad všemi podivuhodnými činy, které on dělal. (Lk 13,10-17)

Žena ohnutá, nemohla se vzpřímít. Nejsou řídké nemoci tohoto druhu, ohnutá páteř bývá velmi bolestivá. Evangelium to připisuje „duchu nemoci“ podle slovníku své doby.

Duch nemoci je ovšem hřích a ten, obrazně řečeno, vždycky pokrývá postoj člověka ke světu. Otcové tzv. antiošské školy viděli Boží obraz v člověku právě v tom, že má přímou postavu. Tou se liší od všech zvířat, a proto je pánem světa. Ale hříchem toto privilegium ztrácí. Stává se poddaným všech nízkých sil a tím trpí. Duše, která odepřela poslušnost Bohu, je nyní podřízena všem slabostem těla. Jak malá porucha stačí, aby nás rozbolela hlava tak, že nemůžeme duševně pracovat. A přece by měla duše ukládat tělu svou vůli! A tělo samo, které je podivuhodný organismus, se zhroutlí závanem větru, malé mikroby je přivedou do stavu bolesti a nemohoucnosti. Těžko se pak vžíváme do situace, že jsme byli stvořeni, abychom vládli silám vesmíru. Jedna kapka vody, jak píše Pascal, nás může zabít. A máme vládnout mořím! Dokud nepřemůžeme „ducha nemoci“, naše království je v rozkladu.

Ohnutá postava - symbol nedobrovolného pokořování. I ve společnosti nemůžeme, obrazně řečeno, udržet přímou postavu. Musíme se stále podřizovat lidem, kterým bychom se nejraději vyhnuli. „Člověk stále usiluje o svobodu,“ píše Dostojevskij, „a na každém kroku zjišťuje, že je otrok.“ Boj za svobodu inspiruje dějiny národů a celého lidstva. Křesťanství se také jeví od počátku jako poselství svobody. Kristus přišel „abych vyhlásil zajatým propuštění“ (Lk 4,18). Galatánům píše sv. Pavel: „Bratři, vy jste byli povoláni ke svobodě“ (Gal 5,13). Řešení, které se křesťanům podává, je ovšem jiné než to, které vidíme v mnoha formách lidského úsilí o svobodu. Lidé hledají zajištění svobody svržením tyranů, spravedlivými zákony, dobrým uspořádáním soužití, výchovou apod. To všecko patří k životu, je to oprávněné a chvályhodné. Ale nikdy nedosáhneme plně cíle, o který usilujeme. Jenom ti, kdo se plně ztotožnili s Kristem, mají zážitek dokonalé svobody.

Napřímená postava - obraz upřímnosti. Mluvíme o „přímém postoji“ u lidí, kteří nic neskrývají, kteří nemají postranní úmysly. Všichni to obdivují, oceňují to i u protivníků. Mnoho lidí se dušuje, že jednájí přímo, ale ne všem věříme. Upřímnost je ctnost, která vyrůstá z mnoha kořenů. Bývá to někdy vrozený charakter. K upřímnosti a neupřímnosti nás vychovává prostředí, ve kterém žijeme. Přesto však víme, že nejdůležitější podmínkou přímého jednání je nemít strach. Zvíře, které se bojí, nám okamžitě uhne z cesty. Tak i lidé, kteří mají obavy, hledají v řeči i v jednání neustálé vytáčky. Snadné je však říci, že se nemáme bát. Je to neuskutečnitelné, dokud vidíme kolem sebe přesilu. Jen vírou v Krista se cítí křesťané silnější než všecko okolo nich, a proto se světci nebáli nikoho mocného v tomto světě. Mohli tedy mluvit přímo, bez ponižování pravdy.

Pán Ježíš uzdravuje ženu nemocnou osmnáct let. Představený synagógy je však pobouřen, že uzdravuje v sobotu. Na jeho příkladu je vidět, jak lpění na vnějškovém chápání náboženství vede do slepé uličky. Zatímco Zákon dovoluje v sobotu odvázat zvíře a zavést ho k napajedlu, ježíš je kárán za to, že rozvázal pouta nemoci postižené ženě. A to je vztáhl ruce a řekl jen jednu větu. Představený synagógy jistě nebyl zlý člověk, ale pro svou zálibu v předpisech přehlédl, že člověk je víc než paragraf a láska víc než malicherné plnění kontroverzního příkazu. je zajímavé, že snad každá ideologie hovoří

o člověku jako o vrcholu svého zájmu. Jakmile však ovládne společnost, nepozorovaně a často protikladně se všechno změní v paragrafy, před nimiž se člověk stává naprosto podřadnou veličinou. Je třeba si uvědomit, že literu zákona oživuje jen Kristus. A ten stojí vždy na straně zdravého rozumu, na straně lásky, na straně člověka. Zákon je pro člověka, aby mu pomáhal na cestě ke spáse, a nikoli člověk pro zákon. Proto při každém složitém rozhodnutí, kde se protichůdně kříží několik Božích přikázání, je třeba se rozhodnout ve smyslu největšího dobra, protože láska je víc než splnění malicherného příkazu. Láska je víc než přikázání.

ÚTERÝ 30. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 31. ŘÍJNA 2023

(Ježíš) řekl: „Čemu se podobá Boží království a k čemu ho přirovnám? Je jako hořčičné zrnko, které člověk vzal a zasal na své zahradě; vyrostlo a stal se z něho keř, takže ptáci se uhníždili v jeho větvích.“ A potom řekl: „K čemu přirovnám Boží království? Je jako kvas, který vzala žena a zadělala ho do tří měřic mouky, až se všechno prokvasilo.“ (Lk 13,18-21)

Jako hořčičné zrnko. Když někdo koupil na jaře semena pro zahrádku a nedopatřením je spletl, nezbyvá mu nic jiného, než je zaset a počkat, co z nich vyrostे. Semínko je totiž nevzhledné a nepatrné. Ale má v sobě život, který se vyvine, doroste do podivuhodných květů. Kristus toho užívá jako přirovnání pro Boží království. Vidíme to názorně např. v dějinách církve. Poutníci, kteří přijdou do Říma, se hned ptají, kde je Bazilika sv. Petra a kde je pohřben sv. Pavel. Když ti dva apoštolové přišli do tehdejšího centra světa, sotva jim kdo věnoval pozornost. Co znamenali dva neznámí Židé uprostřed nádhery a mohutnosti tehdejších paláců? Ale když několik století nato Alarich vypálil Řím, nařídil svým divokým vojákům ušetřit Baziliku sv. Petra a sv. Pavla z úcty k apoštolům církve. Tyto dějinné „zázraky“ se stále opakují. Všichni jsou silnější než církev, ale ona je všechny přežije, protože má v sobě život.

Stal se z něho strom, takže se létaví ptáci uhníždili v jeho větvích. Koho představují „létaví ptáci“? Kazatelé v nich rádi vidí obraz většiny lidstva, národů a jednotlivců. Přesídlují se tam, kde vidí oporu a sílu. Proto i církev, když má vliv ve světě, když je navenek mocná, přitahuje k sobě masy lidí. V takových periodách býváme v pokušení pochlubit se, kolik nás je a jakou přesilu představujeme. Ale byla by iluze si myslit, že v tom je síla Božího království. Strom nedělají silným hnízda ptáků. On musí být silný sám v sobě, zapustit hluboké kořeny a mít pevný kmen. Jen tak přežije všechny bouře. Je pokušením dnešních sociologů a psychologů vysvětlovat postavení a vliv církve z vnějších okolností politických, hospodářských, kulturních. Ty mají jistě vliv na formu církevních institucí. Jsou jakoby půda, ze které strom roste. Ale jeho pravá síla je ze semene Božího poslání.

Je jako kvas. Kvasinky jsou také živým prvkem, ještě nepatrnějším než semeno. Ale pronikají do celého těsta. V prvním přirovnání se semenem se vyjadřuje především vlastní,

vnitřní síla církve. Má svůj vlastní růst. Druhé přirovnání ke kvasu ukazuje její schopnost přetvářet prostředí, dávat mu novou hodnotu. Poselství evangelia nemá měnit kultury národů, nahrazovat je jinými, ale dávat plnou hodnotu vlastní tradici. To si uvědomujeme především v dnešní době, kdy tolik nových národů a ras vstupuje do popředí. V posledním tisíciletí byla církev převážně evropská a nese znaky této civilizace. Nové národy však nemíní „poevropštit“, ale pokřesťanštit. Má se u všech uskutečnit to, co zpíváme o sv. Cyrilovi a Metodějovi: „Jazykem rodným Boží chválu pěli, život nám na vše věky zachovali.“ Vyžaduje to úsilí, ale především víru sv. Cyrila, že chce Bůh být oslaven ve všech jazycích a národech.

Pán Ježíš přirovnává Boží království k hořčičnému zrnku a ke kvasu. Hořčičné zrnko je nepatrné, ale nakonec z něho vyroste keř, strom, který skýtá útočiště ptactvu. Podobně i každý strom, který třeba je svým vzrůstem velký nebo nese dobré ovoce má svůj základ v tom, co není vidět, tedy v kořenech. Každý z nás má nést ovoce dobra, a to je možné jen když budeme pevně zakořeněni v Bohu. Jen tak se můžeme stát i kvasem, který je nezbytný k tomu, abychom připravili dobrý chléb či koláč. I náš úkol jako křesťanů je přetvářet prostředí ve kterém žijeme k lepšímu. Nikdy ne však vnucovat, ale nabízet Kristovu pravdu. To je jediná cesta k šíření Božího království. Kéž ve světle Božího slova poznáme, jak máme na to jít.

STŘEDA – 1. LISTOPADU 2023 - VŠECH SVATÝCH

Když Ježíš uviděl zástupy, vystoupil na horu, a jak se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. Otevřel ústa a učil je: „Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království. Blahoslavení plačící, neboť oni budou potěšeni. Blahoslavení tiší, neboť oni dostanou zemi za dědictví. Blahoslavení, kdo lační a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni. Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství. Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha. Blahoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni Božími syny. Blahoslavení, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je nebeské království. Blahoslavení jste, když vás budou kvůli mně tupit, pronásledovat a vylhaně vám připisovat každou špatnost; radujte se a jásejte, neboť máte v nebi velkou odměnu.“ (Mt 5,1-12)

Konstituční proslov Božího království. Blahoslavenstvím uvádí sv. Matouš kazatelskou činnost Mesiášovu. I kniha Žalmů začíná stejným příslibem: „Blahoslavený člověk, který se bojí Pána...“ (Zl 1,1). Bázeň Boží je totiž podle Písma začátek moudrosti (Př 1,7). Moudrost pak je umění žít. Proto se Izraelitům slibuje úspěch. Bůh je blaženost a věčné štěstí. Slibuje je těm, kdo zachovají jeho zákony a budou vzývat jeho jméno. Starý zákon neskrblí přísliby. Ke všem Božím přikázáním se hodí závěr, který recitujeme u čtvrtého v Desateru: „Abys dlouho žil a dobře ti bylo na zemi...“ Platilo-li to ve všech dobách, mělo

se to zvláštním způsobem vyplnit v době mesiášské, při příchodu Vykupitele. Ale přesto všechno už Starý zákon oznamuje jakousi rezervu. Protože Židé, jako celek národa, smlouvu s Bohem opětovně nedodržovali, Bůh ohlašuje u pozdních proroků své stanovisko. Pošle svého Vykupitele, který přinese spásu, ale ne všem, ne těm zbohatlým, kteří ho opustili, ale těm zapomenutým, chudým, opuštěnému zbytku Izraele. Ježíš jim tedy ohlašuje splnění tohoto posledního příslibu: „Vy chudí, jste blahoslavení, k vám teď přichází Boží království.“

Zvrat hodnot - metanoia. Současně s ohlášením Božího království vybízí všechny jak Jan Křtitel, tak Kristus k tomu, aby se obrátili: „Čiňte pokání!“ (Mt 3,2). Řecké slovo metanoia má trochu jiný zvuk než české pokání. Slovo „obrácení“ spíš odpovídá termínu hebrejskému: vrátit se na cestě, změnit směr. Řecké metanoia znamená toto obrácení v myšlenkách: začít myslet jinak, opačně než předtím. Tak se také jeví osmero blahoslavenství. Považujeme za šťastné, kdo získali jmění, kdo žijí v klidu, kdo jsou tak spokojení, že se smějí atd. V horské řeči je tomu všemu naopak. Blahoslaví se ti, kdo všechno pozbyli, kdo jsou chudí, které nespravedlivě pronásledují, kteří pláčou. Často se to pokoušejí vysvětlit přirozenou moudrostí. Tolstoj např. psal poučné povídky o tom, jak jsou chudí lidé daleko šťastnější než ustaraní boháči. Nedá se snadno říci, nakolik jsou tato kázání přesvědčivá. Smysl evangelního poselství je hlubší. Království Boží je především vnitřní, a proto žádá změnu, opravdovou revoluci v myšlení, v cenění věcí, ve vidění světa jinak než brýlemi hříchu.

Blaženost Boží. Myšlení, má-li být souvislé, vychází z jistých základních principů. Má-li být naše hodnocení světa v souladu s Božím královstvím, musíme ovšem vyjít z Boha. Jeho říše je svět štěstí a blaženství, kde není nedostatek, ani pláč, ani strach z nepřátel. Kristovým vtělením však Bůh vstupuje do světa plného bídy, smutku a pronásledování. Ztrácí tím Bůh svou blaženost? Ve své lidské přirozenosti trpí všechnu bídu světa. Ale je nerozlučně spojen v jedné osobě se svým božstvím. Tedy i při té bídě, při všem pronásledování zůstává věčně blaženým Bohem a svou blaženost nese všude tam, kde není, ale kde po ní lační a touží. Je to velké tajemství, ale dosvědčují je všichni světci, že nebyli nikdy tak šťastni jako v těch okamžicích, kdy podle úsudku světa všechno ztratili. Napsal to např. jeden kněz, který se vrátil z dlouhého a těžkého vězení pro víru: „Bylo to zlé, ale přece jenom to byla krásná léta. Nevím, jak to vysvětlit!“ Jde tu o blahoslavenství, které se nevysvětluje, ale které zakusí ti, kdo přijmou poselství evangelia.

Pan farář se ptal v hodině náboženství, kdo je to světec. Kromě dobrých i méně dobrých odpovědí zaslechl, že světec je ten, kdo barevně září. Takové odpovědi ovšem nerozuměl, a tak žádal o vysvětlení. Dítě vysvětlovalo, že v obci, kde bydlí babička mají v kostelních oknech barevná sklička, kde jsou vyobrazeny postavy svatých (vitráže) a když slunce při nedělní mši svaté na ně svítí, tak obrazy světců barevně září. Možná se tomu zasmějeme, ale představy nás dospělých bývají bohužel ještě chudší a zkraslenější. Světec podle představ některých věřících musí být bezdětný, protože rodičovské povinnosti jsou podle nich překážkou k plnému věnování

se svatosti. Nejlépe by měl být svobodný, protože v manželství dojde i na intimní život a to pro kandidáta svatozáře není zrovna akorátní. Dále by měl být vážný, až smrtelně vážný. Veselá mysl, dobrá nálada a smysl pro humor jsou vlastnosti také pochybné. Myslím, že těmto pokřiveným představám se i všichni svatí určitě smějí. U svatosti jde v zásadě o dvě věci: být křesťansky poctivý na místě, kam nás Bůh povolal a žít své poslání radostně. bez radosti to nejde ani po zemi ani do nebe. K radosti lidské duše patří smysl pro humor a veselé srdce. Svatý Pavel píše Filipánům: Radujte se stále v Pánu.

ČTVRTEK 2. LISTOPADU 2023 - VZPOMÍNKA ZEMŘELÝCH

Ježíš řekl svým učedníkům: "Až přijde Syn člověka ve své slávě a s ním všichni andělé, posadí se na svůj slavný trůn a budou před něj shromážděny všechny národy. A oddělí jedny od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů. Ovce postaví po své pravici, kozly po levici. Tu řekne král těm po své pravici: 'Pojďte, požehnaní mého Otce, přijměte jako úděl království, které je pro vás připravené od založení světa. Neboť jsem měl hlad, a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a dali jste mi napít; byl jsem na cestě, a ujali jste se mě, byl jsem nahý, a oblékli jste mě; byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste ke mně.' Spravedliví mu na to řeknou: 'Pane, kdy jsme tě viděli hladového, a dali jsme ti najíst, žíznivého, a dali jsme ti napít? Kdy jsme tě viděli na cestě, a ujali jsme se tě, nebo nahého, a oblékli jsme tě? Kdy jsme tě viděli nemocného nebo ve vězení, a přišli jsme k tobě?' Král jim odpoví: 'Amen, pravím vám: Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali.' Potom řekne těm po levici: 'Pryč ode mě, vy zlořečení, do věčného ohně, který je připraven pro d'ábla a jeho anděly. Neboť jsem měl hlad, a nedali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a nedali jste mi napít; byl jsem na cestě, a neujali jste se mé, byl jsem nahý, a neoblékli jste mě, byl jsem nemocen a ve vězení, a nenavštívili jste mě.' Tu mu na to řeknou také oni: 'Pane, kdy jsme tě viděli hladového nebo žíznivého, na cestě nebo nahého, nemocného nebo ve vězení, a neposloužili jsme ti?' On jim odpoví: 'Amen, pravím vám: Cokoli jste neudělali pro jednoho z těchto nejposlednějších, ani pro mne jste neudělali.' A půjdou do věčného trápení, spravedliví však do věčného života." (Mt 25,31-46)

Až přijde Syn člověka ve své slávě. Jak si máme představit příchod Kristův ve slávě. Malíři nám pomáhají. Plýtvají při této příležitosti krásnými barvami a světlem. Ale český výraz sláva je spíš původu akustického. Má stejný kořen jako slovo. Slavný je ten, o kom se mnoho mluví. Mluví pak se o tom, kdo se stal důležitým. Tam se přibližujeme k hebrejskému výrazu pro slávu: *kabod* je něco, co se považuje za důležité. V náboženském pojetí ovšem sláva patří především Bohu. "Ne nám, Pane, ne nám, ale tvému jménu patří sláva" (Žl 115,1). Naše modlitby se často zakončují vyznáním: Sláva Otci i Synu i Duchu svatému. To je liturgická formule. Bohužel v denním životě považujeme tolik jiných věcí za důležitější, že Bůh ustupuje do pozadí jako podřadný. Přijde však den, kdy se Kristus objeví před celým

světem ve slávě. Všichni poznají, že on je jediný opravdu důležitý. Pro věřící je to ovšem velký den ospravedlnění jejich víry.

Budou před něj shromážděny všechny národy, oddělí jedny od druhých. I tuto scénu by malíři rádi zachytili, ale jde to těžko. Musejí se spokojit jenom s málo reprezentanty lidstva. Komunikační prostředky dnes umožňují, že se o něčem mluví takřka v celém světě. A přece jak málo víme jeden o druhém, jenom přibližně hodnotíme, jaký kdo je po mravní stránce. Knížka *Následování Krista* však pěkně říká: „Znáš-li Krista, znáš všechno.“ Poznáme-li v poslední den plně Krista, to s sebou přinese i poznání všech lidí a všech národů, Krista celého, „mystického“, ne jenom jako historické osoby. Toto poznání s sebou nese i rozdělení lidí podle jejich zásadní volby pro dobro nebo pro zlo. Pseudo-Makarius píše, že se velmi podíváme jedné věci. Všechny ovce jsou ovce a všichni vlci jsou vlci, ale lidé navenek stejní jsou uvnitř v srdci buď ovce, nebo vlci. Tajemství dobra a zla se jasně projeví také až na konci věků.

Co jste udělali pro jednoho z těchto mých nejneopatrnějších bratří, pro mne jste udělali. Rozdělení lidí se podobá soudu. Protože jde o soud poslední, od kterého už není odvolání k dalšímu, je to tedy i soud nejvyšší, kde se rozhoduje podle prvních základních článků konstitučních. Království Boží, které nám zjevuje Bible, stojí na prvním základním pilíři spásy: Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Bůh se stal člověkem, ztotožnil se s ním. Proto platí i mravní důsledek: Co jste udělali pro člověka, udělali jste pro Krista. Láska k Bohu a láska k bližnímu se slily v jednu povinnost. K tomuto zákonu se vede poslední odvolání o osudu každého člověka. Láska je totiž smyslem všech ostatních zákonů, proroků, evangelia, svátostí, života v církvi. Symbolicky se to vyjadřuje tím, že na malbách posledního soudu sedí vedle trůnu Kristova i lidé spravedliví jako zástupci lidí, kteří byli podle lásky souzeni a podle lásky k nim je souzen celý svět.

Včera jsme slavili s církví slavnost Všech svatých. Slyšeli jsme o velkém zástupu, který by nikdo nespočítal, že všech národů, kmenů, plemen a jazyků. Ti všichni jsou už s Kristem. Dosáhli vítězství, cíle. Tento byl ve znamení velké radosti. Dnes, 2. listopadu, je spíše den naděje. Máme naději, že ti, kteří nás přešli ve smrti, naši blízcí, drazí a milovaní, dosáhnou odpuštění a život věčný. Čím má člověk více let, tím více vzpomínána své mrtvé. Vzpomínka na ně zůstává. Kolikrát až po jejich smrti doceníme, čím pro nás byli, co pro nás udělali, co na nich bylo ryzí a ušlechtilé. Víme ovšem, že měli i své chyby, nedostatky, že nebyli dokonalí, svatí. Snad jsou i mezi námi lidé, kteří se trápí nad osudem manžela, rodičů, dítěte, bratra či sestry, zda-li vůbec dosáhnou spásy, když umřeli nepřipraveni na setkání s Bohem a jejich víra nebyla moc živá. Buďme si jisti, že Bůh je láska, je milosrdný. Miluje více, než my lidé. Více než manžel manželku, matka své dítě. A tak ponechme bohu naše zemřelé. my se zaměřme hlavně na to, abychom jim vyprosili v tyto dny co nejvíce milostí modlitbou za ně na hřbitově, účastí na oběti mše svaté, utrpením i dobrými skutky. Amen.

PÁTEK 30. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 3. LISTOPADU 2023

Když (Ježíš) přišel v sobotu do domu jednoho z předních farizeů, aby tam pojedl, dávali si na něj pozor. A hle – nějaký vodnatelný člověk se octl před ním. Ježíš se ujal slova a položil znalcům Zákona a farizeům otázku: „Je dovoleno v sobotu uzdravovat, nebo ne?“ Oni však mlčeli. Dotkl se ho tedy, uzdravil ho a propustil. Jim pak řekl: „Když spadne někomu z vás dítě nebo býk do jámy, nevytáhne ho hned v den sobotní?“ Na to mu nedovedli odpovědět. (Lk 14,1-6)

Pozvali Ježíše a dávali si na něj pozor. Nerozumný člověk věří každému, koho potká, moudrý je naopak opatrný, dává si pozor na lidi a raději se mnohokrát přesvědčí, než by dal důvěru neznámému. Tato opatrnost je tím důležitější, čím jde o věci závažnější. Ježíš měl pověst proroka a učil odvážné novoty. Nebylo povinností zákoníků a farizeů, aby si ověřili, jak se chová a co říká? Čeho se dopustili zlého, když si na něj dávali pozor? Na první pohled bychom jim dali za pravdu. Ale přece si musíme všimnout, jak se skutek mění podle úmyslu, který kdo sleduje. Není zlé, je naopak rozumné, dávat si pozor, abychom věděli, máme-li věřit, nebo ne. Docela jiný je však postoj toho, kdo má už mínění, kdo má předsudky. Ten dává pozor jenom na to, aby druhého přistihl při nějaké chybě, aby ho usvědčil, že jedná špatně. S takovými předsudky bližního už předem odsuzujeme a pozorováním hledíme ospravedlnit svou vlastní nenávist.

Je dovoleno v sobotu uzdravit? Skoro nikdo z těch, kdo odsuzují bližního, se nepřizná, že by tak jednal z vlastní sympatie nebo antipatie. Hledí se vždycky opřít o nějaké mravní zásady, o nějaký vyšší zájem. U Židů k tomu sloužil Mojžíšův zákon. Kdo jej zachovává, je dobrý, kdo jej přestupuje, je zlý. Tento zákon nařizoval sobotní klid. Dokázat, že Ježíš ten klid přestupuje, mohlo dostatečně ospravedlnit negativní postoj vůči němu samému. Ale zase se tu setkáváme s dvojím postojem: jednomu jde o čestné ověření skutku, je-li podle zákona, nebo ne, druhý naopak používá zákona jenom k tomu, aby ospravedlnil svůj předsudek vůči bližnímu. Dnes se k tomu nepoužívá Mojžíšův zákon, ale mluví se o zájmech lidu, o národní cti, o humanitě. Kolik osobních nenávistí se ospravedlnilo např. heslem „zájmy pracujícího lidu“. Nedostatkem lásky k bližnímu se poskvírní i krásné ideály.

Oni však mlčeli. Zase tu jde o postoj, který je sám v sobě dobrý a moudrý. Máme-li vyložit zákon, řešit problém, odpovědět na důležitou otázku, nejsme-li si jistí, jak se zachovat, je lépe mlčet. Mlčení je v tomto případě výraz skromnosti a touhy dát se poučit. Mlčení farizeů na Kristovu otázku bylo docela jiného druhu. Byli by nuceni odpovědět, že Ježíš dělá správně, když uzdraví nemocného v sobotu. Cílem zákona je totiž dělat dobro, a ne mu zabraňovat. Oni tedy raději mlčeli, než by dali za pravdu tomu, koho už předem považovali za svého protivníka. I dnes známe podobný postoj např. v politickém životě. Noviny jedné strany zásadně mlčí o všem dobrém, co snad dělá strana opačná. Nesloužilo by to zájmům vlastním, nač tedy zbytečně vydávat svědectví pravdě? A v soukromém životě? Každý skandál se přetřásá do omrzení. O dobrém se mlčí. Ale tím se zkresluje celý

obraz skutečnosti. Otevřít ústa k pochvale, k tomu, abychom dali za pravdu druhému, stojí námahu, ale ta je chvályhodná!

SOBOTA 30. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 4. LISTOPADU 2023

Když (Ježíš) přišel v sobotu do domu jednoho z předních farizeů, aby tam pojedl, dávali si na něj pozor. Přitom si všiml, jak si hosté vybírají přední místa. Řekl jim tedy toto poučení: „Až budeš od někoho pozván na svatební hostinu, nesedej si na přední místo. Mohl by být od něho pozván někdo vzácnější než ty, a ten, kdo pozval tebe i jeho, by přišel a řekl ti: `Uvolni mu místo!' Tu bys musel s hanbou zaujmout poslední místo. Ale když budeš pozván, jdi si sednout na poslední místo, takže až přijde ten, který tě pozval, řekne ti: `Příteli, pojď si sednout dopředu!' To ti bude ke cti u všech, kteří budou s tebou u stolu. Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se ponižuje, bude povýšen.“ (Lk 14,1.7-11)

Nesedej si na první místo! V úvahách o pokoře se mluví o tom, jaké máme mít o sobě mínění. Pokora, jak říkala sv. Terezie Veliká, je pravda. Chybuje, kdo se přeceňuje. Ale nebylo by ani správně, abychom se zbytečně podceňovali. Sv. Augustin tvrdí, že pohanští mudrci měli dobré pojmy o mnoha lidských ctnostech, ale že vůbec neznali pokoru, která je ctností typicky křesťanskou. Trochu sv. Augustin zveličuje. Jakousi přirozenou pokoru doporučovali i řeční filozofové. Nazývali ji metriotés, znalost správné míry v úsudku o sobě. Specialista, který dobře studoval jistou věc, nemůže upřímně vyznávat, že ostatní vědí víc než on. Je si vědom svých znalostí. Ale přece „si neseď na první místo“. Ví, že jiní mají zase znalosti jiné a že vlastně každý člověk v něčem nad ostatní vyniká, že tedy zasluhují první místo všichni a nikdo.

Sedni si na poslední místo! Boj o první místa patří k životu politickému, hospodářskému, kulturnímu aj. Jak by mohl zásadu evangelia o posledním místě praktikovat např. křesťanský politik? Vždyť se dal na tuto dráhu právě s úmyslem, aby on i jeho strana dosáhli co nejvlivnější místo ve státě! Má se tedy politickému boji vyhnout? K tomu radili mnozí antičtí filozofové i zdravý selský rozum. Jejich důvody jsou víceméně tohoto rázu: Přední místa s sebou nesou mnoho starostí. Je proto lepší být v pozadí, ale v klidu. Je to motiv lidský, nedá se zavrhnout, ale nemůžeme jej nazvat křesťanským. Vždyť láska k bližnímu nás vede k tomu, abychom svůj klid opustili, když Bůh volá ke službě. Křesťan volí poslední místo jenom tak, že sám ze své iniciativy je nehledá, aby vynikl. Ale slyší-li Boží pokyn, aby „posedl výše“, vezme přední funkce s pocitem odpovědnosti za své poslání.

Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se ponižuje, bude povýšen. Staré národy mluvily o kole života: koho vyneslo nahoru, začíná padat, naopak ten, kdo je dole, má naději na vzestup. Jde tu zřejmě o zkušenost potvrzenou pozorováním dějin a lidských osudů. Ale význam evangelia je bezesporu hlubší. Podle křesťanské nauky není člověk poddán kolu života, osudu, světovým silám, ale Bohu. Svobodně se tedy ponižuje jenom před Bohem, a

proto ho Bůh sám vyvýší. Příklad takého ponížení je sám Kristus. Ten „se ponížil a byl poslušný až k smrti, a to smrti na kříži. Proto ho také Bůh povýšil a dal mu jméno nad každé jiné jméno“ (Flp 2,8-9). Toto povýšení pak není kolo života, které by vzápětí srazilo. Je to povýšení věčné jako odměna poslušnosti Bohu. Sloužit Bohu znamená kralovat.

Petr Gonzáles byl synem bohatých a vážených rodičů. Stal se knězem, ale přesto v něm stále panovalo spíše světské smýšlení, jak bylo běžné v šlechtických kruzích ze kterých pocházel. Dosáhl různých církevních hodností bez vlastních zásluh. Když byl jmenován děkanem v Astorgá v rodném Španělsku, projížděl ulicemi na nádherně vystrojeném koni. Lid mu tleskal a jemu to očividně dělalo radost. Náhle se však kůň splasil a namyšleného děkana před očima všech shodil do bláta. Lidé se začali smát a dělali si z něho legraci. Zahanben odchází domů a uvědomuje si, jak byl jeho život prázdný. Vstoupil k dominikánům, stal se kazatelem a věnoval se chudině na venkově. Nakonec se stal blahoslaveným. jeho životní zkušenost nás má vést k pokoře. "Kdo se povyšuje..." Recept: pokládej druhého za lepšího než jsi sám.

Růženec /TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK S.J., ČESTNÝ OBČAN PUSTIMĚŘE/

V jednom dopise jsem četl: „*Chodívala jsem na prázdniny do horské vesničky ... Cítila jsem tam kus starého domova. Odpolední procházka mezi loukami vonícími senem a večer v kostelíčku růženec s babičkami a s dětmi; příroda a modlitba – ty tak uklidňují. Ale přišel nový kněz a všechno se změnilo. Růženec z kostela odstranil. To prý už nikdo nevydrží. Ptala jsem se, jak to dělají v okolí. Řekli mi, že se někdy v sobotu modlí jeden či dva desátky, jinde jen pět zdrávasů u každého tajemství. Je pro dnešní lidi růženec skutečně tak obtížný? Vždyť je to tak prostá modlitba? A proč ho tedy Panna Maria ve Fatimě tolik doporučovala?*“

Řada křesťanů růženec nemá a modlit se ho neumí. Je obtížné diskutovat s nimi o vhodnosti či nevhodnosti růžence. Není jistě správné, aby staří ukládali mladým, jak se mají modlit. Avšak není také rozumné prohlašovat, že mu nevyhovuje růženec, který nezná a který se ani modlit neumí.

Co růženec je a jako vznikl? Podle legendy darovala růženec Panna Maria svatému Dominikovi jako účinnou zbraň proti tehdejším heretikům – bludařům. Víme však, že tato počítadla modliteb existovala už od nepaměti. Na jednom památníku z Ninive je obraz dvou žen před svatým stromem; v levé ruce drží jakési počítadlo. Marco Polo píše o malabarském králi, který nosil na krku šňůru se 104 drahokamy, aby mohl ráno a večer počítat své modlitby. Něco podobného mají i budhisté. Staří mohamedáni se dodnes procházejí po ulici s „růžencem“ v ruce. Vypravuje se, že jeden ze starých poustevníků, sv. Pavel, se modlil denně 300 modliteb. Aby se nezmýlil, naplnil si ráno kapsy třemi sty kamínky, které postupně vyhazoval. Podobně se modlívala i svatá Klára.

Vyhazování kamínků je praktické na poušti nebo v přírodě, ne v klášteře. Proto mniši brzo nahradili kamínky provazem se suky. Když se oba konce provazu spojily, vznikl kruh, kterému se říkalo *'corona'* nebo prostě *'filza dei Paternostri'*, šňůra Otčenášů. Růženec, visící od pasu, vidíme na portrétech vznešených dam v Anglii ještě v pozdním středověku. Šlechtičny se ovšem nespokojily s provazem a suky. Zrníčka se začala dělat ze smaltu, z perel – a vyráběli je uměleční řemeslníci; uličky těchto řemeslníků *des paternostries* byly v Paříži, v Londýně, ve Vídni i v Praze. Když se roku 1389 vdávala za francouzského krále bohatá nevěsta z Milána, vezla si mezi drahokamy i *'otčenášovou šňůru'* se stříbrnými zrny a perlami. Už ve 12. století přidávali mariánští ctitelé k Otčenášům stejný počet Zdrávasů. Blahoslavená Bonaventura Boiani (+1291) se jich denně modlila tisíc, v sobotu dva tisíce, v den Zvěstování Panny Marie tři tisíce. V témže století se už vyskytuje číslo 150. Proč právě sto padesát? Odpověď je jednoduchá. Kdo neuměl číst žalmy – kterých je 150 – modlil se místo toho sto padesát Otčenášů a Zdrávasů.

„Ale dnes už lidé číst umějí? Proč se mají modlit modlitbu, která byla pro analfabety?“ Námitka vypadá chytře, je dějinně odůvodněná, ale nepočítá s jednou skutečností. Dnes už není rozhodující, jak a proč růženec vznikl, ale ***co může růženec dnešnímu člověku dát.***

Základní postoj člověka, který se modlí růženec, je zvláštní a dá se těžko srovnávat s jinými modlitbami. Je velmi blízký tzv. „modlitbě Ježíšově“ z východní Církve, která se dnes šíří i na Západě zásluhou překladů Ruského poutníka. Ilustroval bych tento postoj benátskou skladbou ze 16. století. Jsou tu dva chóry, které se jakoby proplétají, něco podobného jako v Čajkovského symfonii 1812, kde spolu bojují motivy francouzské a ruské hymny. V benátské skladbě slyšíme na začátku slabé vysoké ženské hlasy *'Ave Maria'*, zatímco ve spodních tónech hřmí celá plnost života. Jsou tam bitvy, úpění, hádky i něhy. Život se valí svým rytmem, nad kterým se nese nesměle a tiše *'Ave Maria'* - jako by k tomu ani nepatřilo. Ale čím víc skladba postupuje, tím víc sílí *'Ave Maria'*, tím víc hlasů se k němu přidává. Sladují se s ním i spodní basy a nakonec zazní mohutný a jednotný sbor: *'Ave Maria, gratia plena'*. Něco podobného by se mělo dít při modlitbě růžence. Člověk do ní vstupuje se všemi svými problémy, těžkostmi, bolestmi i radostmi života. Se vším, co mu táhne myslí. A do tohoto hluku vlastního srdce a okolí se zapojuje Zdrávas za Zdrávasem. Bolesti se otupují, mírní se, radosti se sladují a vše se vřadí do modlitby.

Je modlitba vzdělanců lepší? Vzdělaní lidé se tak obvykle nemodlí. Vycházejí z evangelia, ze žalmů, z naučených modliteb, z uvažování. Na tuto úroveň, do této oblasti se pak snaží pozvednout a zařadit vlastní život. To je samozřejmě dobré, krásné a potřebné. Avšak tato modlitba je těžší, než by se na první pohled zdálo. Rozleptává ji totiž roztržitost. Začneme Otčenášem, pozvedneme mysl k Bohu a vzápětí už myslíme na něco jiného. Všední život a jeho zážitky udusí slovo Boží jako trní. „Jiná zrna padla do trní; trní vyrostlo a udusilo je.“ (Mt 13,7) Naše matky a prostí lidé se modlí obvykle jinak. Své starosti a trampoty nenechávají u bran kostela, ale naopak, všechny je berou s sebou a v kostele myslí na všechno, co jim leží na srdci. Tyto starosti pak spojují s Bohem. Z toho, co je pro jiné roztržitost, dělají modlitbu. Vztahují svůj denní život k nebi. Zdrávas Maria, které se stále v růženci opakuje, jim k tomu slouží nejlépe. Proto mají tuto modlitbu tak rádi. Ostatně i inteligent si zamiluje růženec, dovede-li být aspoň chvíli tak prostý, jako jsou prosté naše matky. Jen prostota je klíč ke klidné modlitbě, která plní člověka štěstím a dodává mu sílu.

POSELSTVÍ PAPEŽE FRANTIŠKA K 97. SVĚTOVÉMU DNI MISIÍ – 22. ŘÍJNA 2023

«*Hořící srdce, nohy na cestě*» (srv. Lk 24,13-35)

Drazí bratři a sestry!

Pro letošní Světový den misí jsem zvolil téma, které vychází z vyprávění o emauzských učednících v Lukášově evangeliu (srov. 24,13–35): „Hořící srdce, krácející nohy.“ Tito dva učedníci byli zmatení a zklamaní, ale setkání s Kristem ve slově a při lámání chleba v nich zažehlo nadšenou touhu znovu se vydat na cestu do Jeruzaléma a hlásat, že Pán byl skutečně vzkříšen. V evangelijním příběhu vnímáme proměnu učedníků prostřednictvím několika sugestivních obrazů: jejich srdce hořelo, když jim Ježíš objasňoval Písmo, otevřely se jim oči, tak že ho poznali, a nakonec se jejich nohy vydaly na cestu. Zamysleme-li se nad těmito třemi aspekty, které odrážejí cestu všech učedníků misionářů, můžeme obnovit svou nadšení pro evangelizaci v dnešním světě.

1. Hořící srdce „když odhaloval smysl Písma“.

Boží slovo osvěcuje a proměňuje srdce při misijní činnosti

Cestou z Jeruzaléma do Emmauz měli oba učedníci sklíčené srdce – jak bylo patrné z jejich tváří –, protože Ježíš, ve kterého věřili, zemřel (srov. v. 17). Tváří v tvář neúspěchu ukřižovaného Učitele se zhroutila jejich naděje, že je Mesiáš (srov. v. 21).

A „jak tak hovořili a uvažovali, přiblížil se k nim sám Ježíš a připojil se k nim“ (v. 15). Tak jako na začátku, když povolal učedníky, i nyní se Pán chopí iniciativy ve chvíli, kdy jsou zmatení, připojí se ke svým učedníkům a kráčí po jejich boku. Ve svém velkém milosrdenství se nikdy neunaví a zůstává s námi navzdory našim selháním, pochybnostem a slabostem, i přes náš smutek a pesimismus, které způsobují, že jsme „nechápaní a váhaví“ (v. 25), lidé chabé víry.

Zmrtvýchvstalý Pán je dnes stejně jako tenkrát nablízku svým učedníkům misionářům a kráčí spolu s nimi, zvláště když se cítí zmatení, zdeptaní a vystrašení tváří v tvář tajemství nespravedlnosti, která je obklopuje a snaží se je přemoci. Proto „si nenechme ukrást naději!“ Pán je větší než všechny naše problémy, zvláště když se s nimi setkáváme během našeho poslání hlásat světu evangelium, protože taková mise je koneckonců jeho a my jsme jednoduše jeho pokorní spolupracovníci, „neužiteční služebníci“ (srov. Lk 17,10).

Chci vyjádřit svou blízkost v Kristu všem misionářům a misionářkám ve světě, zvláště těm, kteří snášejí jakékoliv těžkosti: moji milí, vzkříšený Pán je stále s vámi a vidí vaši velkorysost a vaše oběti, které přinášíte pro poslání evangelizovat ve vzdálených oblastech. Každý den není prozářený sluncem, ale vždy si připomínejme slova Pána Ježíše, kterými se před svým utrpením obrací na své přátele: „Ve světě budete mít soužení. Ale buďte dobré mysli. Já jsem přemohl svět!“ (Jan 16,33).

Poté, co vzkříšený Ježíš naslouchal dvěma učedníkům cestou do Emmauz, „začal od Mojžíše, probral dále všechny proroky a vykládal jim, co se ve všech částech Písma na něj vztahuje“ (Lk 24,27). A srdce učedníků se rozhořela, jak se později jeden druhému svědčili:

„Což nám nehořelo srdce, když k nám na cestě mluvil a odhaloval smysl Písma?“ (v. 32). Ježíš sám je živé Slovo, které může zapálit, osvítit a změnit naše srdce.

Lépe tak porozumíme výroku sv. Jeronýma: „Neznalost Písma je neznalost Krista.“ „Bez Pána, který by nás uvedl, není možné do hloubky pochopit Písmo svaté, ale pravdivý je také opak: bez Písma svatého zůstávají události Ježíšovy mise a jeho církve ve světě neproniknutelné“ Znalost Písma je tedy důležitá pro křesťanský život a ještě více pro hlásání Krista a jeho evangelia. Co jiného bychom jinak předávali ostatním než své vlastní myšlenky a projekty? Copak chladné srdce dokáže zapálit srdce ostatních?

Nechme se tedy stále doprovázet vzkříšeným Pánem, který nám objasní smysl Písma. Dovolme mu, aby zapálil naše srdce, aby nás osvítit a proměnil, abychom mohli světu hlásat jeho tajemství spásy s mocí a moudrostí, které vycházejí z jeho Ducha.

2. Oči, které „se otevřely a poznaly ho“ při lámání chleba. Ježíš v eucharistii je vrcholem a zdrojem poslání

Srdce, která se rozhořela zásluhou Božího slova, povzbudila emauzské učedníky, aby požádali tajemného Pocestného, aby s nimi zůstal, protože nastával večer. U stolu se jejich oči otevřely a poznali ho, když lámal chléb. Tím rozhodujícím, co otevřelo oči učedníků, je sled činností, které Ježíš vykonal: vzal chléb, požehnal ho, lámal a dal jim. Jsou to běžná gesta židovské hlavy rodiny, ale Ježíš Kristus je vykonal v milosti Ducha Svatého a obnovil jimi pro své spolustolovníky znamení rozmnožení chlebů, především toho eucharistického, svátosti oběti kříže. Ale právě ve chvíli, kdy poznávají Ježíše při lámání chleba, „on jim však zmizel“ (Lk 24,31). Z toho můžeme pochopit jednu podstatnou skutečnost naší víry: Kristus, který láme chléb, se nyní stává lámaným chlebem, sdíleným s učedníky a jimi konzumovaným. Nelze ho spatřit, protože nyní vstoupil do srdcí učedníků, aby je ještě více zapálil a pobídl, aby se bez prodlení vydali na cestu a všem sdělili jedinečnou zkušenost setkání se Vzkříšeným! Zmrtvýchvstalý Kristus je tedy ten-který-láme-chléb a zároveň je Chléb-lámaný-pro-nás. A tak každý učedník misionář je povolán, aby se působením Ducha Svatého stal tak jako Ježíš a v Ježíši tím-který-láme-chléb a tím-který-je-lámaný-chléb pro svět.

Zde je třeba si připomenout, že běžné lámání materiálního chleba s hladovými ve jménu Krista je už misijní křesťanský úkon. Tím spíš je lámání eucharistického chleba, kterým je sám Kristus, dokonalé misijní působení, protože eucharistie je zdrojem a vrcholem života a poslání církve.

Papež Benedikt XVI. to připomenul: „Nemůžeme si nechat pro sebe lásku, kterou v této svátosti [eucharistie] slavíme. Už svou povahou si vyžaduje, abychom ji odevzdávali všem. To, co svět potřebuje, je Boží láska; setkat se s Ježíšem a uvěřit v něho. Proto eucharistie není jen zdrojem a vrcholem života církve, ale je i jejím posláním: „Autenticky eucharistická církev je církev misionářská.““

Abychom přinášeli ovoce, musíme být s Ježíšem sjednoceni (srov. Jan 15,4–9). Takového sjednocení dosahujeme každodenní modlitbou, zvláště při adoraci, tichém setrvání v přítomnosti Pána, který zůstává s námi v eucharistii. Učedník misionář se může stát mystikem v činnosti, pěstuje-li s láskou toto společenství s Kristem. Kéž naše srdce stále touží po Ježíšově společnosti, prahne po naléhavém požadavku dvou učedníků z Emauz, především když se připozdívá: „Zůstaň s námi, Pane“ (srov. Lk 24,29).

3. Nohy na cestě, s radostí vyprávět o vzkříšeném Kristu. Věčné mládí církve, neustále se vydávající na cestu

Učedníci „se vydali bez váhání na cestu a vrátili se do Jeruzaléma“ (srov. Lk 24,33) poté, co se jim otevřely oči a poznali Krista při „lámání chleba“. To, že spěchali, aby se s ostatními podělili o radost ze setkání s Pánem, ukazuje, že „radost evangelia naplňuje srdce i celý život těch, kdo se setkávají s Ježíšem. Ti, kdo přijímají spásu od něj, jsou vysvobozeni z hříchu, ze smutku, z vnitřní prázdnoty a z osamění. S Ježíšem Kristem se vždycky rodí a obnovuje radost“. Se zmrtvýchvstalým Ježíšem se nemůžeme setkat, aniž bychom hořeli touhou sdělit to všem. Proto prvním a hlavním zdrojem misijního poslání jsou lidé, kteří poznali vzkříšeného Krista v Písmu a v eucharistii a nesou ve svém srdci jeho oheň a ve svém pohledu jeho světlo. Oni mohou svědčit o životě, který nikdy nekončí, ani v těch nejobtížnějších situacích a nejtemnějších chvílích.

Obraz „nohou, které se vydávají na cestu“ nám znovu připomíná trvalou hodnotu *missio ad gentes*, poslání, které zmrtvýchvstalý Pán svěřil církvi, aby evangelizovala každého člověka a každý národ až po všechny končiny světa. Dnes více než kdy jindy potřebuje lidstvo, zraněné mnoha nespravedlnostmi, rozděleními a válkami, dobrou zvěst o míru a spáse v Kristu. Využívám této příležitosti, abych potvrdil, že „každý má právo slyšet evangelium. Křesťané mají povinnost hlásat jej, aniž by kohokoliv vylučovali, a to nikoli jako někdo, kdo ukládá nový závazek, nýbrž jako někdo, kdo sdílí radost, ukazuje krásné obzory a nabízí lákavou hostinu. “Misijní obrácení zůstává hlavním cílem, který si musíme klást jako jednotlivci i jako společenství, protože „misijní působení je paradigmatickým každého díla církve“.

Jak dosvědčuje apoštol Pavel, Kristova láska nás uchvacuje a pobízí (srov. 2 Kor 5,14). Tato láska je dvojí: Kristova láska k nám, která přitahuje, inspiruje a probouzí naši lásku k němu. Taková láska činí církev, která stále vychází na cestu, stále mladou. Všichni její členové jsou pověřeni hlásat Kristovo evangelium v přesvědčení, že „umřel za všechny, aby ti, kteří jsou naživu, nežili už sobě, ale pro toho, který za ně umřel a vstal z mrtvých“ (v. 15). K misijnímu působení může přispět každý z nás: modlitbou, činností, obětováním finančních prostředků i utrpením a vlastním svědectvím. Papežská misijní díla jsou vhodným nástrojem, který usnadňuje koordinaci misijní spolupráce na duchovní i hmotné úrovni. Proto je sbírka během Světového dne misíí věnována Papežskému dílu šíření víry.

Naléhavost misijního působení církve přirozeně vyžaduje stále užší misijní spolupráci všech jejích členů na všech úrovních. To je zásadní cíl synodálního procesu, kterým církev prochází pomocí klíčových slov: společenství, spoluúčast, poslání. Takový proces jistě neznamená, že se církev soustředí na sebe sama; není ani referendem o tom, čemu bychom měli věřit a co, ani záležitostí lidských preferencí. Je to spíše proces, kdy se vydáváme na cestu jako emauzští učedníci a nasloucháme zmrtvýchvstalému Pánu. On se k nám vždy připojuje, aby nám objasňoval smysl Písma a lámal pro nás chléb, abychom mohli v síle Ducha Svatého dále plnit jeho poslání ve světě.

Tak jako ti dva učedníci vyprávěli ostatním, co se jim cestou přihodilo (srov. Lk 24,35), i naše hlásání bude radostné vyprávění o Kristu Pánu, jeho životě, jeho utrpení, smrti, zmrtvýchvstání a úžasných věcech, které jeho láska vykonala v našem životě.

Vykročme tedy i my, osvíceni setkáním se zmrtvýchvstalým Ježíšem a povzbuzeni jeho Duchem. Vykročme s hořícím srdcem, otevřenými očima a nohama na cestě, abychom zapalovali Božím slovem srdce ostatních lidí, otevírali jejich oči pro Ježíše v eucharistii a

všechny pozvali, aby kráčeli společně po cestě míru a spásy, kterou Bůh daroval lidstvu v Kristu.

Svatá Maria, která jsi na cestě, Matko Kristových učedníků misionářů a Královno misíí, oroduj za nás!

Řím, sv. Jan v Lateránu, 6. ledna 2023, slavnost Zjevení Páně

Franciscus

NADŠENÍ PRO EVANGELIZACI: APOŠTOLSKÁ HORLIVOST VĚŘÍCÍHO.

sv. Josefína Bakhita, *svědek proměňující síly Kristova odpuštění*

(katecheze papeže Františka při generální audienci, náměstí sv. Petra, Vatikán, 11. října 2023.

Foto: POUTNÍCI VE SVATYNI SV. JOSEFÍNY BAKHITY,

Peregrinatio ad Loca Amoris quo maior nullus ita splendet, 27.-28.6.2015, Schio, Itálie)

Spolu s ním byli vedeni na popravu také dva zločinci. Když došli na místo, které se nazývá Lebka, ukřižovali jeho i ty zločince, jednoho po pravici a druhého po levici. Ježíš řekl: „Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.“ Jeho šaty si rozdělili losem. (Lk 23,32-34)

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Na cestě katechezí o apoštolské horlivosti se dnes necháme inspirovat svědectvím svaté Josefíny Bakhity, súdánské světice. Súdán je bohužel již několik měsíců zmítán strašlivým ozbrojeným konfliktem, o kterém se dnes málo mluví; modleme se za súdánský lid, aby mohl žít v míru! Věhlas svaté Bakhity však překročil všechny hranice a zasáhl všechny, kterým je upírána identita a důstojnost.

Narodila se v Dárfúru - v trýzněném Dárfúru! - v roce 1869, v sedmi letech byla unesena a stala se otrokyní. Její věznitelé jí říkali "Bakhita", což znamená "šťastná". Vystřídala osm majitelů - jeden ji prodával druhému... Fyzické a morální utrpení, kterému byla jako dítě vystavena, ji připravilo o identitu. Trpěla zlobou a násilím: na svém těle měla více než sto jizev. Sama však vypověděla: „Jako

otrokyně jsem nikdy nezoufala, protože jsem cítila tajemnou sílu, která mě podporovala“.

Tváří v tvář tomu si kladu otázku: Jaké je tajemství svaté Bakhity? Víme, že zraněný člověk často zraňuje na oplátku; utlačovaný člověk se snadno stane utlačovatelem. Povoláním utlačovaných je naopak osvobodit sebe i své utlačovatele tím, že se stanou obnoviteli lidskosti. Pouze ve slabosti utlačovaných se může projevit síla Boží lásky, která osvobozuje. Svátá Bakhita tuto pravdu vyjadřuje velmi dobře. Jednoho dne jí její poručník daruje

malý krucifix a ona, která nikdy nic nevlastnila, si ho uchovává jako žárlivý poklad. Při pohledu na něj prožívá vnitřní osvobození, protože se cítí pochopena a milována, a proto

je schopna chápat a milovat: to je začátek. Cítí se pochopená, cítí se milovaná, a tudíž schopná chápat a milovat druhé. Potom řekne: "Boží láska mě vždy provázela tajemným způsobem... Hospodin mě tolik miloval: člověk musí milovat všechny... Člověk s nimi musí soucítit!" Taková je Bakhitina duše. Skutečně, soucit znamená jak trpět s oběťmi tolika nelidskostí ve světě, tak litovat ty, kdo se dopouštějí chyb a nespravedlností, ne ospravedlňovat, ale polidšťovat. To je pohlazení, kterému nás učí: polidšťování. Když vstoupíme do logiky boje, rozdělení mezi sebou, špatných pocitů, jedni proti druhým, ztrácíme lidskost. A mnohokrát si myslíme, že potřebujeme lidskost, že musíme být lidštější. A to je práce, kterou nás učí svatá Bakhita: polidšťovat, polidšťovat sebe a polidšťovat druhé.

Když se svatá Bakhita stala křesťankou, proměnila ji Kristova slova, o kterých denně rozjímal: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí“ (Lk 23,34). Proto říkala: „Kdyby Jidáš požádal Ježíše o odpuštění, i on by našel milosrdenství“. Můžeme říci, že život svaté Bakhity se stal existenciálním podoběním o odpuštění. Jak krásné je říci o člověku,

že "uměl, vždycky uměl odpouštět". A skutečně to dokázala vždy: její život je existenciálním podobenstvím odpuštění. Odpustit, protože pak nám bude odpuštěno. Nezapomeňte na odpuštění, které je Božím pohlazením pro nás všechny.

Odpuštění ji osvobodilo. Odpuštění nejprve přijaté skrze milosrdnou Boží lásku a pak odpuštění darované ji učinilo svobodnou, radostnou ženou, schopnou milovat. Bakhita byla schopna prožívat službu nikoli jako otroctví, ale jako výraz svobodného darování sebe sama. A to je velmi důležité: stala se služebnicí dobrovolně - byla prodána jako otrokyně - a pak se svobodně rozhodla stát se služebnicí, nést na svých bedrech břemena druhých. Svátá Josefína Bakhita nám svým příkladem ukazuje cestu, jak se konečně osvobodit od otroctví a strachu. Pomáhá nám odhalit naše pokrytectví a sobectví, překonat zášť a konflikty. A vždy nás povzbuzuje.

Drazí bratři a sestry, odpuštění nic neubírá, ale přidává. Co odpuštění přidává? Důstojnost: odpuštění nic neubírá, ale přidává člověku důstojnost, nutí lidi odvrátit pohled od sebe k druhým, vidět je stejně křehké jako my, ale vždy bratry a sestry v Bohu. Bratři a sestry, právě odpuštění je zdrojem horlivosti, která se stává milosrdenstvím a vyzývá k pokorné a radostné svatosti, jako byla ta svaté Bakhity.

„Vyprošujte Jeruzalému pokoj: ať jsou v bezpečí, kdo tě milují, ať vládne mír v tvých hradbách, bezpečnost v tvých palácích! Kvůli svým bratrům a přátelům budu říkat: Pokoj v tobě! Kvůli domu Hospodina, našeho Boha, budu ti přát štěstí.“

Modlitba – svatá síla proti d’ábelské síle nenávisti, terorizmu a války

PAPEŽ FRANTIŠEK PŘI NEDĚLNÍ MODLITBĚ ANDĚL PÁNĚ, 15. ŘÍJNA 2023

„Drazí bratři a sestry!

S hlubokou bolestí neustávám sledovat dění v Izraeli a v Palestině. Myslím na tak mnohé..., zvláště na ty nejmenší a věkem pokročilé. Znovu vyzývám k propuštění rukojmích a důrazně žádám, aby se děti, nemocní, staří lidé, ženy a vůbec všichni civilisté nestávali obětí konfliktu. Ať je

respektováno humanitární právo, především v Gaze, kde je naléhavě nutné a nezbytné zajistit humanitární koridory a pomoci všemu obyvatelstvu. Bratři a sestry, tolik lidí již zemřelo. Ať se už neprolévá další nevinná krev, ani ve Svaté zemi, ani na Ukrajině, ani nikde jinde! Už dost! Války jsou vždy porážkou, vždy! Modlitba je klidnou a svatou silou, kterou je třeba se postavit d’ábelské síle nenávisti, terorizmu a války.

Interview s latinským patriarchou Jeruzaléma

Odsouzení násilí ve všech jeho podobách, nutnost usilovat o příměří a především zajistit zmlknutí zbraní, aby "byly slyšet i jiné hlasy". Kardinál Pierbattista Pizzaballa, latinský patriarcha jeruzalémský, je hrůzami, které se odehrávají v Izraeli a Gaze, zarmoucen, ale ne zcela překvapen, protože sám eskalaci napětí dlouho předvídal, i když ne v takové míře. Nově jmenovaný kardinál, který se včera v těchto dnech do Jeruzaléma, se obává, že válka se ukáže jako velmi dlouhá přinejmenším do té doby, než se vyřeší palestinská otázka.

Vaše Eminence, podařilo se vám vrátit do Jeruzaléma. Co jste viděl? Jaké jsou vaše dojmy?

Znovu vstoupit se mi podařilo až v pondělí večer a také dost nestandardně, s pomocí civilních i vojenských úřadů, jak izraelských, tak jordánských, protože jsem vstoupil přes Jordánsko. Našel jsem vyděšenou zemi, ohromenou tím, co se děje. Nárůst násilí se jistě čekal, ale rozhodně ne v této podobě, v takovém rozsahu a s takovou brutalitou. Našel jsem také tolik

hněvu a tolik očekávání, že uslyšíme slovo vedení, útěchy a také objasnění toho, co se děje. Zkrátka, našel jsem zemi, která se hodně a okamžitě změnila.

Máte konkrétní zprávy o stavu křesťanské komunity v Gaze?

Ano, všichni jsou v pořádku. Některým rodinám byly zničeny domy, ale jsou v bezpečí. Všichni jsou shromážděni v prostorách farnosti a naší školy, za předpokladu, že tyto nejsou terčem útoku. Samozřejmě jsou pod velkým tlakem. Mají zásoby potravin na nějakou dobu, ale pokud bude situace obléhání pokračovat, bude to problém. Zatím jsme rádi, že jsou všichni v pořádku a že jsou shromážděni v prostorách farnosti.

V mnoha komentářích bylo poukazováno na nepředvídatelnost událostí v těchto hodinách, ale již několik měsíců jste upozorňoval na postupnou eskalaci násilí, které mohlo přerůst v něco ještě vážnějšího, jak se děje...

Byl jsem bohužel snadným prorokem. Eskalace střetu byla všem na očích. Ale výbuch takového násilí, rozsahu a brutality nikdo nepředpokládal. Tím se ovšem dostává na stůl otázka, která byla odložena: palestinská otázka, o níž si někteří mohli myslet, že je archivní. Dokud nebude palestinská otázka, svoboda, důstojnost a budoucnost Palestinců brána v úvahu způsobem, který je dnes nezbytný, budou vyhlídky na mír mezi Izraelem a Palestinou stále obtížnější.

Vaše Eminence, uvědomuji si, že vzhledem k probíhajícím bojům je obtížné dělat předpovědi, ale vidíte možné scénáře pro příštích několik hodin, pro příštích několik dní?

V tuto chvíli je jistě velmi obtížné dělat předpovědi. Je jasné, že nejsme ve vojenské operaci, ale ve vyhlášené válce. A obávám se, že to bude válka velmi dlouhá. Pravděpodobně se izraelská odpověď neomezí na bombardování, ale dojde k pozemní operaci. Je jasné, že jsme náhle vstoupili do nové fáze v životě této země a ve vztazích mezi Izraelem a Palestinou. Pokud se dá o vztazích mluvit.

Co byste rád řekl mezinárodnímu společenství?

Mezinárodní společenství se musí začít znovu dívat na Blízký východ a izraelsko-palestinskou otázku s větší pozorností než dosud. A musí usilovně pracovat na uklidnění

situace, na přivedení stran k rozumnosti prostřednictvím mediací, které nemusí být nutně veřejné, protože ty veřejné nikdy nebudou fungovat. Potřebujeme podporu, odsoudit všechny formy násilí, izolovat násilníky a neúnavně usilovat o příměří. Protože dokud budou mluvit zbraně, nebude možné slyšet jiné hlasy.

Je nebo bude nějaký prostor pro prostřednictví Svatého Stolece?

Dali jsme se k dispozici alespoň pokud jde o návrat rukojmích anebo aspoň jejich část. Snažíme se o to ... Ale je to velice těžké, protože k prostřednictví je třeba dvou vzájemně si naslouchajících, ty je ovšem obtížné najít. S Hamásem se mluvit nedá. Pokud jde o rukojmí jsem ochoten osobně se nabídnout za rukojmí výměnou za děti, které jsou nyní v rukou Hamásu. Pokud to povede ke svobodě, k návratu těchto dětí domů, nemám problém.

Vyprošujte Jeruzalému pokoj

KARDINÁL PIETRO PAROLIN, STÁTNÍ SEKRETÁŘ VATIKÁNU

Vaše Eminence, všechny konflikty jsou hrozné. Ale v tom, co se dozvídáme od minulé soboty za úsvitu, je crescendo bezprecedentní krutosti. Jsme svědky naprosté ztráty lidskosti. Existuje podle vás ještě prostor pro to, aby se zabránilo nejhoršímu?

Teroristický útok, který minulou sobotu provedl Hamás a další skupiny proti tisícům Izraelců,

kteří se chystali oslavit den Simchat Tóra, na konci týdenního svátku Sukot, je nelidský. Svatý stolec vyjadřuje své naprosté a rozhodné odsouzení. Dále vyjadřujeme znepokojení nad muži, ženami, dětmi a starými lidmi, kteří jsou v Gaze drženi jako rukojmí. Vyjadřujeme svou blízkost postiženým rodinám, z nichž naprostá většina jsou Židé, modlíme se za ně, za ty, kteří jsou stále v šoku, za zraněné. Je třeba obnovit smysl pro rozum, opustit slepou logiku nenávisti a odmítnout násilí jako řešení. Napadení mají právo se bránit, ale sebeobrana musí zároveň respektovat parametr přiměřenosti. Nevím, jaký je prostor pro dialog mezi Izraelem a jednotkami Hamásu, ale pokud existuje, a doufejme, že ano, měl by být veden okamžitě a bez prodlení. To proto, aby se zabránilo dalšímu krveprolití, k jakému dochází v Gaze, kde je v důsledku útoků izraelské armády mnoho nevinných civilních obětí.

Papež František opakuje, že mír je postaven na spravedlnosti. Neexistuje mír, který by nebyl spravedlivý. Jakými slovy je dnes vyjádřen tento požadavek spravedlnosti pro obě strany konfliktu?

Mír lze budovat pouze na základě spravedlnosti. Latiníci rádi říkali: „Opus iustitiae pax“, mezi lidmi nemůže být mír bez spravedlnosti. Zdá se mi, že největší možnou spravedlností ve Svaté zemi je řešení existence dvou států, které by umožnilo Palestincům a Izraelcům žít vedle sebe v míru a bezpečí a naplnilo by touhy většiny z nich. Toto řešení, s nímž počítá mezinárodní společenství, se v poslední době zdá některým lidem na obou stranách již nerealizovatelné. Jiným se zdá, že nikdy nebylo. Svatý stolec je přesvědčen o opaku a nadále je podporuje. Co je však nyní správné? Správné je, aby byla okamžitě vráceni rukojmí, a to i ti, které od minulých konfliktů drží Hamás: v tomto smyslu důrazně obnovují výzvu, kterou v posledních dnech opakoval Svatý otec František. Je správné, aby Izrael v rámci legitimní obrany neohrožoval palestinské civilisty žijící v Gaze. Je správné, řekl bych nezbytné, aby v tomto konfliktu - stejně jako v každém jiném - bylo plně respektováno humanitární právo.

Papež František na závěr audience minulou středu apeloval na propuštění rukojmích a vyzval k ušetření životů nevinných. Vidíte prostor pro diplomatickou iniciativu Svatého stolce, podobnou té, která byla podniknuta v případě konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou?

Ano, osvobození izraelských rukojmích a ochrana životů nevinných v Gaze jsou jádrem problému, který vznikl útokem Hamásu a reakcí izraelské armády. Jsou jádrem obav nás všech, papeže a celého mezinárodního společenství. Svatý stolec je jako vždy připraven k jakémukoli potřebnému zprostředkování a snaží se jednat s orgány, jejichž kanály jsou již otevřené. Jakékoli zprostředkování za účelem ukončení konfliktu však musí brát v úvahu řadu prvků, které činí tuto problematiku velmi složitou a členitou, jako je otázka izraelských osad, bezpečnosti a otázka města Jeruzaléma. Řešení lze nalézt v přímém dialogu mezi Palestinci a Izraelci, podporovaném a podporovaném mezinárodním společenstvím, i když to nyní bude obtížnější.

Ve dvou nedávných rozhovorech, které palestinský prezident Mahmúd Abbás a izraelský prezident Isaac Herzog poskytli listu L'Osservatore Romano, oba ocenili neustálá slova o míru, která zaznívají od křesťanské menšiny ve Svaté zemi, jež je „solí“ této země. Křesťané jsou však v tlaku v rámci tohoto konfliktu a trpí. Znepokojující je situace malé křesťanské komunity v Gaze, které hrozí zánik. Jak lze nyní křesťanům ve Svaté zemi konkrétně pomoci?

Především modlitbou a duchovní i materiální blízkostí. Tato má slova mají být novým potvrzením láskyplné blízkosti papeže a Svatého stolce. Křesťané jsou podstatnou součástí země, kde se Ježíš narodil, žil, zemřel a vstal z mrtvých. Nikdo si nedokáže představit Palestinu nebo Izrael bez křesťanské přítomnosti, která tam byla od počátku a bude tam navždy. Je pravda, že nyní malá katolická komunita v Gaze - asi 150 rodin - velmi trpí. A když trpí jeden člen, trpí celá církev, takže trpíme všichni. Víme, že se shromáždili ve farnosti. Farář se nemohl vrátit a zůstává v Betlémě. Vše je nehybné, ochromené, jakoby v sevření strachu a hněvu. Modlíme se za Izraelce, modlíme se za Palestince, modlíme se za křesťany, židy a muslimy: „Vyprošujte Jeruzalému pokoj: ať jsou v bezpečí, kdo tě milují, ať vládne mír v tvých hradbách, bezpečnost v tvých palácích! Kvůli svým bratřím a přátelům budu říkat: Pokoj v tobě! Kvůli domu Hospodina, našeho Boha, budu ti přát štěstí“ (Žalm 122).

TOTUS TUUS

SV. JAN PAVEL II. - KAROL JOSEF WOJTYLA

1978 * 22. října * 2023

Rodina, v níž vyrůstal budoucí papež

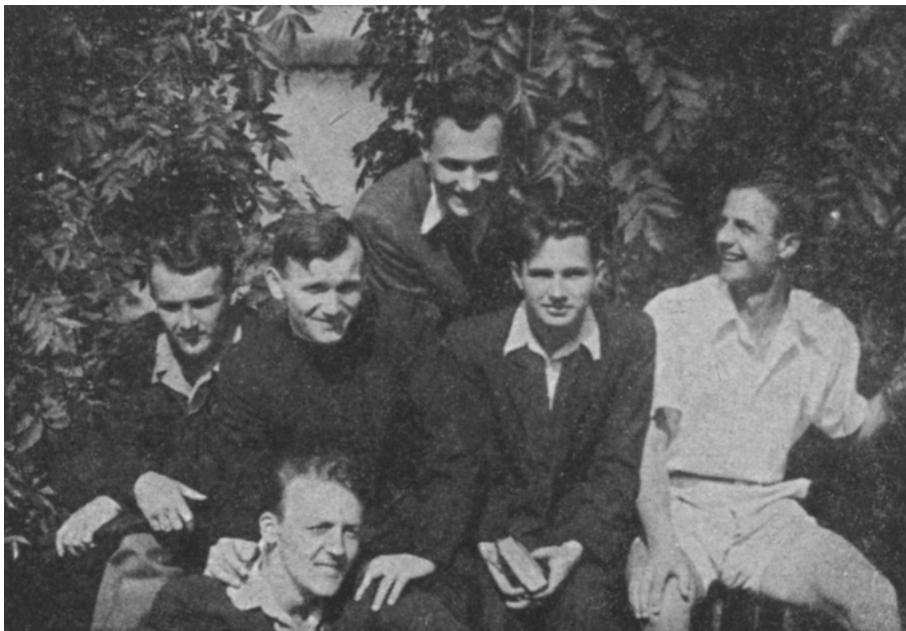
Prvořadé a nejdůležitější místo při výchově dítěte zaujímá bezesporu matka. Jestliže tato péče z různých důvodů schází, dítě tím nesmírně trpí. Tak tomu bylo i v životě Jana Pavla II. Matka zemřela, když mu bylo devět let. Naštěstí měl vynikajícího otce, který se mu od té chvíle stal "otcem i matkou". Životopisci se jen zřídka zastavují u postavy Karola Wojtyly, seniora. Je to však velká chyba, protože

tento muž měl hlavní a podstatný vliv na výchovu budoucího papeže. Při několika příležitostech se o tom zmínil i sám Svatý Otec. Svému příteli, francouzskému novináři André Frossardovi, jednou řekl: "Můj otec byl obdivuhodný K němu se vztahují téměř všechny mé vzpomínky z dětství i z dospívání". Když ve své autobiografii "*Dono e Mistero*", mluví o svém kněžském povolání, píše: "Mé uznání směřuje především k otci, jenž velmi záhy ovdověl. Nebyl jsem ještě u prvního svatého přijímání, když mi zemřela matka: bylo mi teprve devět. Nemám proto jasné vědomí jejího přispění k mé náboženské výchově, ale bylo jistě značné. Zůstal jsem sám s otcem, mužem hluboce zbožným... Povoláním byl voják, a poté, co ovdověl, jeho život se stal životem neustálé modlitby... Nemluvili jsme spolu o kněžském povolání, ale jeho příklad byl pro mne jistým způsobem prvním seminářem, jakýmsi druhem domácího semináře". Bolest otce nad smrtí manželky Emílie byla nevýslovná. Za několik týdnů zcela zešedivěl. Mohl se znovu oženit, zvláště proto, aby mohl mít malý 'Lolek' matku, vždyť mu bylo teprve devět let. Navíc to tehdy bylo běžným zvykem, že muž, poté co ovdověl se znovu oženil. Tak to učinil už jeho otec, stejně jako otec Emílie. On však byl jiný. Rozhodl, že se bude zcela věnovat Lolkově výchově. Jakoby tušil nesmírný význam, který bude mít jeho syn pro osudy Církve i světa. Po dvanáct let, 1929-1941 byli tito dva - otec a syn, zcela nerozlučnou dvojicí. Karol Wojtyla senior byl v této době pro Lolka otcem, matkou, přítelem, učitelem, příkladem, vzorem i spoluhráčem.

Po matce a otci měl rozhodující vliv na lidské i duchovní zrání chlapce Karola Wojtyly starší bratr Edmund. Avšak i o tuto tak milovanou bytost velmi záhy přišel a v srdci

zůstala hluboká rána, která se už nikdy nezahojila. Malému Karlovi bylo 12 let, když mu bratr zemřel. Necelé tři roky po smrti matky jej potkala skličující tragédie, po níž se zcela uzavřel do sebe. Přestal si hrát s kamarády, neučil se a s nikým nemluvil. Tento psychologický 'šok' dokázal překonat jedině díky otci, který pochopil v jak těžké situaci se chlapec ocitl, a proto se vzdal úmyslu založit novou rodinu a rozhodl se zcela věnovat synovi. Karol junior byl velmi citlivým hochem. Po matčině smrti se jeho citový svět upnul především na otce a na bratra Edmunda, který byl o 14 let starší. V té době bylo Edmundovi 23 let a studoval na univerzitě medicínu. Byl mužem mimořádných kvalit. Všechna svědectví lidí, kteří jej dobře znali se shodují, když jej popisují jako zdravého, neuvěřitelně inteligentního, vyrovnaného, poslušného a hluboce zbožného chlapce. Už na základních školách ve Wadowicích byl vždy jedním z nejlepších žáků. Po maturitě vyjádřil přání studovat medicínu, aby mohl pomáhat trpícím. Měl vsutku altruistickou povahu. Rodiče však museli podstoupit nemalé oběti, protože neměli ekonomické prostředky, aby mohli dát syna na studia. Edmund se tedy přestěhoval do Krakova. Také zde na univerzitě byl příkladným studentem. Jeden ze spolužáků té doby jej popsal jako modrookého, plavovlasého, urostlého a energického mladíka atletické postavy. Byl rozvážný, extrovertní, přitažlivý, rád hrál bridž a šachy a byl vynikajícím fotbalistou. Také pro Edmunda byla smrt matky velmi bolestnou ránou. Ale za pomoci otce dokázal tuto bolest ve víře překonat. Po pohřbu se otec vydal spolu s oběma syny na pouť do mariánské svatyně v Kalwarii Zebrzydowske, kde je uctívána Panna Maria, patronka Polska. Po svatyni černé Madony v Czestochowe, je Kalwaria nejposvátnějším místem Polska. Na toto místo chtěl přivést syny, aby skrze modlitbu a meditaci našli ve víře sílu k překonání tak nezměrné bolesti.

Karol, budoucí papež, obdivoval svého staršího bratra. Byl jeho idolem a vzorem k následování. Říkal, že až dospěje, chce být jako on. Sousedé povídali, že když se Edmund vrátil z Krakova na prázdniny, byli tito dva nerozluční. Edmund hrával s bratříčkem fotbal, brával ho na výlety do polí, nosil na ramenou. Byl to on, kdo v něm vypěstoval touhu po životě pod širým nebem, lásku k přírodě a vášně pro hory a lyžování. Závislost

Karola juniora na Edmundovi tak den ze dne rostla. V roce 1930 Edmund promoval, což se stalo pro mladšího bratra dalším důvodem hrdosti. Obhájil dizertaci na téma "*Účinky a důsledky nemoci na věnčité tepny*", a obdržel nejvyšší hodnocení "*magna cum laude*". Malý Karol šel na promoci s otcem a mohl se tak účastnit dojemného ceremoniálu v antickém *Collegium Majus* v Krakově. V paměti mu utkvěl bouřlivý potlesk, který zazněl po přečtení jména jeho bratra a tehdy si uvědomil, jak velké vážnosti požívá u spolustudentů i profesorů.

Edmund měl velký ideál: věnovat se trpícím nejen z důvodu profesionálního, ale - jak jej tomu učila matka - také z důvodu svého křesťanského povolání. Proto se rozhodl pokračovat ve studiích, aby dosáhl specializace, a to i za cenu nových obětí a dalších ekonomických odříkání. Navštěvoval přednášky na krakovské pediatrické klinice. Pak přešel jako internista do nemocnice v Bielsko ve Slezsku. Stal se asistentem na kardiologii. A tady přišel o život. Koncem listopadu, v roce 1932 byla v nemocnici, kde pracoval, hospitalizována dívka, jménem Anna, postižená nakažlivou nemocí - infekční spálou, která byla přenosná jak z nemocného tak ze zdravého nositele. V tehdejší době se jednalo o smrtelnou nemoc, protože antibiotika proti ní neexistovala. Každá nemocnice měla pro tyto nemocné

vyhrazeno jedno oddělení na odlehlém místě; lékařská péče tu skoro neexistovala, byla svěřena pouze někomu, kdo se nabídl, že se obětuje. Když byla Anna hospitalizována v nemocnici v Bielsku, proběhla běžná procedura a byla umístěna do izolace a prakticky ponechána osudu. Žádný z lékařů - vědom si nebezpečí nákazy, - o ni nechtěl pečovat. Když se o tomto případě Edmund dověděl, dobrovolně se nabídl. Velmi dobře věděl, jakému riziku se vystavuje, ale neváhal. Bylo to rozhodnutí, k němuž ho vedl ryzí altruismus. K této dívce navíc neměl ani žádné profesionální závazky, protože nebyla pacientkou kardiologického oddělení, kde pracoval. Šlo tedy o hrdinské rozhodnutí, které mohlo být inspirováno pouze vírou a křesťanskou láskou. Svědectví, která se objevila ve sdělovacích prostředcích krátce po jeho smrti říkají, že nemocné dívce sloužil s nesmírným nasazením; všemožně se snažil, aby ji vyrval smrti. U jejího lůžka trávil dny i noci, a to i poté, co zjistil, že se už nedá nic dělat. Zůstal u ní, aby ji těšil a nedovolil, aby tvář v tvář poslednímu kroku propadla zoufalství. I on se však nakazil, ale uvědomil si to až příliš pozdě. Nemoc byla neúprosná. Edmund Wojtyła prožil čtyři dny v agónii za

krutých bolestí, aniž by jej mohl potěšit kdokoli z jeho drahých. Otcí ani bratrovi nebylo z důvodu nebezpečí nákazy dovoleno, aby mu mohli stát po boku. Zemřel v samotě, svěřujíc se Boží prozřetelnosti. Z tisku i z oficiálních smutečních projevů, které byly proneseny při pohřbu vyplývá, že Edmund byl mladý lékař "zapojený" do politických projektů "sociální medicíny" inspirované evangeliem, a vůdčí osobností tehdejší doby. Spolu s přáteli skutečně usiloval o vybudování zvláštního oddělení lékařské péče pro dělníky, chudé a nemajetné.

Pro malého Karla byla tato ztráta bratra mnohem bolestnější tragédií než ztráta matky. Sám se s tím jednou svěřil André Frossardovi: "smrt bratra mě zřejmě více zasáhla, než smrt matky; a to vzhledem k tak zvláštním a tak tragickým okolnostem, a také proto, že jsem byl už starší". Karol Wojtyła na tento hrdinský čin svého bratra nikdy nezapomněl. Bylo to gesto nezměrné lásky, hodné skutečného světce. Před nějakým časem byla papeži prezentována kniha, na jejímž obale byla Edmundova fotografie. Papež si ji hned přitiskl ke rtům a vroucně ji políbil. Jeden z jeho spolupracovníků prozradil, že v přihrádce psacího stolu si uchovává bratrův stetoskop. Chrání ho jako vzácný poklad. Jsou

to nepatrná znamení, ale dokazují, že Jan Pavel II. má stále v živé paměti vzpomínky na bratra, který zemřel tak hrdinskou smrtí.

Tato tragédie ještě více utužila pouto mezi otcem a synem. Cizím lidem se tento bývalý důstojník ve výslužbě zdál být poněkud divným. Žil velmi uzavřeným životem. Téměř s nikým nemluvil. Se synem vytvářeli jakýsi druh řeholní komunity s ocelově pevným, vojenským řádem: v šest budíček, pak snídaně, mše ve farním kostele. Nato Lolek odcházel do školy a Karol se věnoval domácnosti: pral, vařil. Odpoledne si Lolek mohl dvě hodiny hrát s kamarády a pak s otcem studoval. Poté šli spolu znovu do kostela, povečeřeli, vyšli si na procházku a po návratu se ukládali ke spánku. Všechny dny měly týž řád. Pouze v neděli chodívali na oběd do jednoho hostince a po něm se vydávali na dlouhou procházku až k řece.

Tento život však nebyl nikterak nudný, smutný či melancholický. Karol Wojtyła byl rozvážný muž, milující literaturu, a nadšený pro dějiny a sport. Proto se po jeho boku cítil Lolek velmi dobře. Vedli živé, vřelé a konstruktivní hovory a diskuze. Nepromarnil se ani okamžik dne. Karol pomáhal Lolkovi s úkoly, prohluboval s ním učební látku jednotlivých předmětů. Ale rozmlouvali spolu i o dějinách, literatuře a poezii. Karol znal velmi dobře německy a naučil tomuto jazyku i svého syna. Dokonce vytvořil polsko-německý a německo-polský slovník, aby se syn mohl jazyku dobře naučit.

Karol senior však byl synovi i výjimečným učitelem duchovního života. Papež napsal: "Den co den jsem mohl sledovat jeho přísný život. Když jsem se někdy náhodou v noci probudil, spatřil jsem otce na kolenou - tak, jak jsem ho vídával ve farním kostele". I Lolkovi spolužáci potvrdili, že když chodívali do kostela, viděli tyto dva Wojtyłovi, jak vedle sebe klečí a modlí se. Společně si také hrávali. Lolkův spolužák, Zbigniew Silkowski, říkal, že když šel navštívit kamaráda, slyšával v domě velký rachot, křik a ozvěnu běhu. Jakmile vešel, spatřil otce a syna do niti propocené, jak v malé místnosti hrají fotbal s hadřeným míčkem. Všechny chvíle svého života od devíti do jedenadvaceti let, prožil budoucí papež v dokonalé jednotě s tímto úžasným mužem, který se rozhodl zcela obětovat svůj život synovi.

V roce 1938 se Lolek zapsal na krakovskou univerzitu. Nechtěl však opustit otce ve Wadowicích, a proto se oba přestěhovali do Krakova. Neměli peníze. Jediným příjmem byl skromný Karolův důchod. Život v Krakově však byl prodchnut ještě větší srdečností. Odstěhovali se do vlhkého, skoro temného bytu v suterénu. Tento život byl ještě více spartánský a velmi náročný. Všechny podstoupené oběti se začaly projevovat na Karolově zdraví. A pak začala válka. Prvního září 1939 byl Krakov zničen strašlivým bombardováním. Lolek se rozhodl odejít s otcem do bezpečí v horách. Urazili 190 kilometrů náhodnými prostředky, ale Karolovo srdce nebylo v pořádku, a proto se museli vrátit zpátky. Polsko bylo obsazeno německou armádou. Začaly měsíce pekla, naplněné strádáním a útrapami. Lolek naštěstí našel práci v továrně jako dělník. Pracoval i na noční směny. Z domu vždy odcházel s velkými obavami o otcovo zdraví, které se stále zhoršovalo.

Když se 18. února 1941 vrátil z práce, našel otce mrtvého. Karol Wojtyła senior byl stížen infarktem. Lolek i přesto, že byl psychicky velmi silný a stále připravený k vnitřnímu boji, propadl toho dne hlubokému žalu a propukl v neutišitelný pláč, který nikdo nedokázal zastavit. Vyčítal si, že nebyl doma, když otec umíral. Celou noc strávil na kolenou u jeho těla a v bolestném lkání opakoval: "Ale proč, můj Bože, proč...".

"Smrt matky je hluboce vryta do mé paměti"

Emilie Kaczorowska, byla dcerou litevského brašnáře, ale narodila se ve Slezsku, 26. března 1884. Měla osm bratří. Ještě když byla útlého věku se rodina přestěhovala do Krakova. Tady však byla stíhána nesmírnými útrapami. V několika letech přišla Emílie o čtyři bratry a zemřeli i její rodiče. Několik let vyrůstala v koleji Milosrdných sester. Mohla navštěvovat pouze základní školu, neboť si záhy musela vydělávat na živobytí jako švadlena. Byla útlá, křehkého zdraví, ale velmi hezká.

Krátce poté, co byl v roce 1978 zvolen Karol Wojtyla papežem, její současnice Maria Janina, vzpomíná: "Emilie Kaczorowska byla už od dětství nejhezčí a nejelegantnější dívkou z celých Wadovic. Bydleli jsme v téže domě. Byla štíhlá, měla hluboké černé oči a pronikavý úsměv. Měla veselou a neustále průzračnou povahu. Oblékala se skromně, ale byla ušlechtilá. Šaty si šila sama. Dlouhé vlasy si načesávala a spínala nahoře, jak bylo tehdy zvykem". Papežův otec se jmenoval Karol. Toto jméno pak dal i svému synovi. Narodil se v roce 1879 jako syn krejčího, a tomuto

řemeslu se naučil i on sám. Od řemesla však odešel, a dal se na vojenskou kariéru. "Byl vysoký, mocný v ramenou a ladné chůze", vypráví Maria Janina. "Vysoké boty a vojenská uniforma se třemi blýskavými hvězdičkami poddůstojníka na výložkách mu dodávaly šarm a eleganci. Dívkami byl velmi obdivován. Tajně se do něj zamilovala také Emílie a byla šťastná, když se s ní Karol zasnoubil". Dva mladí lidé se poznali v krakovském katolickém kostele, který oba navštěvovali. Emilie se do něj vzápětí zamilovala. V reportu rakouského vojska, u něhož Karol sloužil, čteme "uctivý, spolehlivý, rozvázný, vzdělaný, skromný, přímý, odpovědný, velkorysý a neúnavný". Byl rovněž obdivuhodným řečníkem. Všechny těchto vlastností si Emílie velmi vážila.

Manželství uzavřeli 10. února 1904 a hned nato se přestěhovali do Wadovic, kde sídlil prestižní pluk pěchoty, u něhož Karol plnil administrativní úkoly. V srpnu 1906 se Emílii narodil chlapeček, kterému dali

jméno Edmund (foto). Avšak už po prvním porodu se ukázalo, že Emilie je velmi křehkého zdraví, a že další těhotenství by se jí mohla stát osudnými. Lékaři jí proto radili, aby už další děti neměla.

Život Wojtylových ve Wadovicích plynul šťastně. Karlův plat nebyl sice nijak zvlášť vysoký, ale postačoval. Emílie jej dokázala spravovat velmi prozíravě. Také sama pracovala jako švadlena, a tak přispívala do rodinného

rozpočtu. Byla ráda, když mohla svého syna pěkně oblékat, a občas mu zajela koupit nějaké oblečení i do Krakova. Edmund byl inteligentní a úspěšně studoval. Matka se rozhodla, že jej nechá studovat na univerzitě, aby se tak stal někým významným. Byla na něj pyšná.

V roce 1914 však Emilie znovu otěhotněla. Tentokrát bylo těhotenství těžké, a porod komplikovaný. Narodilo se děvčátko, které však žilo jen několik hodin. Emílie si přála, aby se jmenovala Olga, stejně jako její sestra, která zemřela v pouhých 22 letech.

Těžké mateřství a ztráta dcerky Emílie velmi poznamenaly. Fyzicky, ale i psychicky. Velmi trpěla. Provázely ji velké bolesti zad, takže se dokonce ani nemohla udržet na nohou. Navíc trpěla náhlými závratěmi a ztrátami vědomí. Když se tyto stavy objevily byla vždy čtyři až pět dní upoutána na lůžko. Musela být převezena k odborným lékařům do Krakova. Ztráty vědomí někdy přetrvávaly i celý týden, takže veškeré domácí práce musel zastávat manžel. Lékaři říkali, že má poškozené žíly a velmi slabé srdce. Musí proto vést poklidný život, nenamáhat se, a na další mateřství už nemá vůbec ani pomýšlet. Na konci roku 1919 však poznává, že znovu čeká dítě. Bylo jí 35 a půl roku. Nové těhotenství bylo ihned prohlášeno za rizikové. Lékaři konstatovali, že je nebezpečné pro ni i pro dítě: měla je přerušit. Ale Emilie byla hluboce věřící ženou. S obdivuhodnou prostotou se svěřila dobrému Bohu. Nikdy by nedovolila, aby toto její dítě nespátrilo světlo světa: pro něj byla ochotna i zemřít. Následujících devět měsíců provázely komplikace vzhledem k Emíliinu křehkému zdraví.

Porod, k němuž došlo 18. května 1920, byl těžký. Dítě se ale narodilo zdravé a dali mu jméno Karol (foto).

Od této chvíle se Emiliina existence stala velmi nejistou. Potíže se srdcem a žilami se zhoršovaly, pro otoky nevydržela delší dobu stát. Přesto se musela starat o domácnost i o děti. Tiše se obětovala. "S vírou snášela bolest", vypráví její současnice Maria Janina. "O svých obtížích nikdy nemluvila a vždy, i ve chvílích největšího utrpení, si dokázala uchovat na rtech sladký a zářivý úsměv".

Malý Karol tak vyrůstal v láskyplném prostředí. V roce 1926 začal chodit do školy. Měl problémy s matematikou, ale s pomocí staršího bratra, který už tehdy studoval na univerzitě, je dokázal překonat a stal se jedním z nejlepších žáků.

V zimě roku 1928 se Emílii přitížilo. Karol, kterému tehdy bylo osm let, pochopil závažnost situace a začal se hrozit toho, že by matku ztratil. Jeden z jeho tehdejších učitelů vypráví, že dítě bylo často zamyšlené a jakoby nepřítomné. Ráno, 13. dubna 1929, Karol poté co posnídal, časně vyšel, jako obvykle, aby šel do školy. Kolem poledne přišel do jeho třídy ředitel a

Dvouletý Karol Wojtyła

Sedmiletý Karol u 1. sv. přijímání

řekl vyučujícímu, že musí mluvit s malým Karolem. Na chodbě chlapec spatřil jednu příbuznou. Pochopil, že se mamince přihodilo něco vážného a rozplakal se. Paní Emilie skutečně vydechla krátce poté, co vypravila syna do školy. Její mrtvé tělo, vystavené v domě, pohřební obřady i samotné pohřbívání na hřbitově, to vše na Karola zapůsobilo hrozivým dojmem. Tento žal navždy poznamenal jeho život. Poznal bolest nad ztrátou nejdražší bytosti. Všichni přátelé Karola Wojtyly shodně tvrdí, že byl tak zasažen smrtí matky, že o ní nikdy nedokázal mluvit. Pouze jednou se svěřil svému příteli, francouzskému novináři André Frossardovi: "Smrt mé matky je stále hluboce vryta do mé paměti". Svou něžnou a živou lásku

dokazoval i tím, že měl stále u sebe několik věcí, co patřily matce: stolík a proutěný košík, do něhož Emilie sbírala prádlo.

Poté, co se Karol stal známým básníkem, napsal v upomínku na matku tuto báseň

*

*Na tvém bílém náhrobku,
rozkvétají bělostné kvítky života.
Ach kolik bez tebe to bylo roků.
Před léty kolika?
Na hrobě tvém bělostném
pod pečeti už tolik let:
cos nahoře jak by se pnulo v výš.
Jak smrt neuchopitelná.
Na hrobě tvém bílém.
Ó matko, má láska pohaslá,
S vroucností synovskou se modlím:
Bože, dej jí věčné odpočinutí.*

"Mezi kladivy dozrává láska"

Poté, co kvůli válce přerušil studia na Jagelonské univerzitě v Krakově - začal mladý student Karol Wojtyla fyzicky pracovat v kamenolomu chemického závodu Solvay, aby takto vydělával na živobytí pro sebe i pro otce. Byla to namáhavá a vyčerpávající práce osm hodin ve dne či v noci. Dělníci pomocí náloží dynamitu trhali vápencovou skálu, a pak majzlem a kladivem rozbíjeli kvádry na menší kusy, které dopravovali do závodu, kde se vápenec zpracovával na sodu. Tadeusz Kwiatowski, jeden z jeho spolupracovníků, při vzpomínce na tato léta poznamenává: "Nikdy jsem Karola neslyšel, že by si stěžoval na práci, únavu či něco podobného. Zvykl si mezi dělníky, požíval jejich sympatie a stále rostoucí úcty". On sám - už jako krakovský metropolita - označoval tuto dobu těžké práce, trvající několik let: "*nejlepší školou života*" a "*zvláštním darem Prozřetelnosti*". V roce 1976 napsal básnické dílo s názvem "*Kamenolom*", ve kterém na tyto časy vzpomíná a sdílí zkušenost, kterou v továrně nabyt. Jedna část díla je věnována spolupracovníkovi, který při nehodě přišel o život, když jej před očima kolegů zavalil kámen.

"Zvedli tělo. V tichosti se seřadili. Ještě z něj vyzařovala námaha a smysl pro nespravedlnost. Měli na sobě šedé blůzy, boty zablácené až ke kotníkům. Takto ukazovali co má mít u lidí smysl."

Báseň mluví nejenom o námaze a nebezpečí práce, ale také o její důstojnosti. Autor říká, že "*veškerá vznešenost práce je v nitru člověka*". Vyvěrá ze skutečnosti, že když se staví proti odporu kamene není živočichem ani přírodním prvkem, ale lidskou bytostí, která se činností zdokonaluje, vnitřní dozrává, rozvíjí své vlohy a hřivny. Práce není pouze vyděláváním na chléb, uspokojením základních lidských potřeb, honbou za vlastním materiálním ziskem. Z lidské práce se rodí "*namáhavé jmění*" jednotlivce i společnosti.

"Práce dává člověku vyžrávat", otevírá ho jiným lidem, jejich duchovním potřebám; skrze ni se člověk účastní života společnosti. Práce nikdy člověka nevede k prázdnotě, ale vždy jej spojuje s lidmi. Je směřováním člověka k člověku, a je-li navíc ožívována duchem oběti a služby stává se praktickým naplněním největšího z přikázání. Autor básně říká:

"mezi kladivý dozrává láska". Definitivní vznešenost lidské práce má svůj zdroj v Bohu, kterého je třeba umět spatřovat "v rytmu těchto kladiv". Tak se Kristus staví po bok pracovního stolu dělníka. Jeho ruce se dotýkaly nemocných, žehnaly dětem, nejdéle však zacházely s nástroji lidské práce. Ježíš hlásal království, které není z tohoto světa, současně však lidem pomáhal budovat a utvářet časný příbytek. Svou fyzickou prací v Nazaretě, po boku Josefa a Marie, a potom učením na veřejnosti, posvětil veškerou lidskou činnost. Zkušenost fyzické práce z mladých let vtiskla pečeť i apoštolské činnosti Jana Pavla II.. Při každém setkání se světem práce, se k tomuto období svého života často vrací.

"Z této zkušenosti, jež trvala několik let - řekl v roce 1980 dělníkům v Saint-Denis v Paříži - jsem nabyl přesvědčení a jistoty, že v práci se vyjadřuje člověk jako subjekt schopný milovat, zaměřený k základním lidským hodnotám, ochotný k solidaritě se všemi lidmi". Už jako dělník v Solvay se zajímal o duchovní rozměr práce, který pak vyjádřil v poslední kapitole encykliky *Laborem exercens*. Ukazuje na evangelijní dimenzi práce, která je účastí na díle Stvořitele a na Kristově velikonočním tajemství. Lidská práce, poskvrněná hříchem Adamovým, nabývá v Kristově kříži síly a povýšení, stává se nástrojem k utváření nových nebes a nové země" (*Ap 21,1*), kde bude přebývat spravedlnost. Svatý Otec píše: "Pot a námaha, které sebou v současném stavu lidstva práce nezbytně přináší, poskytují křesťanovi i každému člověku, který je povolán k následování Krista, možnost účastnit se v lásce díla, jež přišel Kristus uskutečnit. K tomuto dílu spásy došlo skrze utrpení a smrt na kříži. Když člověk snáší námahu práce ve spojení s Kristem, který byl pro nás ukřižován, jistým způsobem spolupracuje se Synem Božím na záchraně lidstva. Jako Ježíšův věrný učedník, bere na sebe každodenně svůj kříž v činnosti, kterou má konat... Křesťan nachází v lidské práci částku Kristova kříže a přijímá ji v témže duchu vykoupení, s nímž Kristus přijal za nás svůj kříž. Díky světlu, které k našemu nitru proniká z Kristova zmrtnýchvstání, nacházíme v práci záblesk nového života, nového dobra a jakoby předzvěst "nových nebes a nové země" (č. 7).

Pojetí práce, prožívané spolu se zmučeným a oslaveným Kristem, s myšlenkou na spásu světa, je drahé těm, kdo věří. Práce a modlitba se v životě křesťana vzájemně prolínají, což také zdůrazňuje známé benediktinské heslo "*Ora et labora*". Modlitba musí oduševňovat práci a práce by se měla stát modlitbou. Obě činnosti jsou výrazem téže lásky k Bohu i k lidem. Křesťan vkládá každodenní námahy do díla vykoupení světa, a svědomitě se snaží plnit své povinnosti ve stavu milosti posvěcující, ve spojení s eucharistickou obětí, která se stále uskutečňuje skrze chléb a víno - dary přírody, a současně plody a symboly lidské práce. Továrna, nemocnice, redakce, škola a pole se tak stávají "oltářem", na němž člověk přináší do čase a prostoru Kristův kříž, když nabízí Bohu oběť vlastní námahy za spásu všech lidí.

„Záruka budoucnosti naší civilizace“

/VÁCLAV HAVEL, PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY/

Když mne "*L'Osservatore Romano*" požádalo, abych v krátkém svědectví vyjádřil svůj osobní vztah ke Svatému Otci Janu Pavlu II., uvědomil jsem si, jak je tento úkol těžký. Rozpomněl jsem se na všechny naše rozhovory, které jsme vedli během jeho poutí nejprve do Československa a poté do České republiky, a také během mých dvou návštěv ve Vatikánu. Uvědomil jsem si jak niterný je můj vztah k tak charismatické osobnosti jakou je Jan Pavel II. Moudrost, vznešenost ducha, zkušenost i osobní charisma - to jsou kvality,

kterými mne při každém našem setkání obohatil energií, obnovenou vůlí k nové práci, vírou ve smysl této práce a také schopností radovat se z jejich plodů.

Poprvé jsem se osobně setkal s Janem Pavlem II. na jaře 1990, když přijel na svou první návštěvu do tehdejšího Československa, jehož prezidentem jsem se stal krátce předtím. Byla to zvláštní doba, plná naděje, očekávání, radosti, ducha oběti a důvěry v novou budoucnost, která se před námi otvírala. Myslím, že atmosféra té doby významně ovlivnila papežovu návštěvu, a na druhé straně, po čtyřiceti letech ateistické a nelidské ideologie nám pomohla, abychom v sobě probudili svou lepší stránku. Z této jeho návštěvy, během níž nám pomohl odhalit lepší tvář naší společnosti v její celistvosti, si stále uchovávám hluboký osobní dojem. Kdo se tehdy zahleděl do očí lidí, kteří se zúčastnili mše, kterou Svätý Otec slavil anebo lidí, kteří jej zdravili na ulicích, měl hluboký dojem, že tito lidé jsou lidmi dobré vůle. Očekávání, které jsme vkládali do návštěvy Jana Pavla II. se skutečně naplnilo: pomohl nám pozvednout pohled vzhůru, k vyšším hodnotám; nám, hladovějícím po duchovním smyslu lidského počínání, přinesl duchovní poselství, útěchu a naději. Myslím, že tehdy nebylo třeba být praktikujícími křesťany, abyste zakusili etickou a duchovní sílu, kterou papež vyzařoval.

Kulatá výročí jsou vždy výzvou k zamyšlení a k usmíření. V tomto, tak významném roce, který je i rokem jeho "jubilea" si hluboce cením neustálého úsilí Svätého Otce, aby katolická Církev a obecněji lidé dobré vůle, vepsali toto "rozhraní časů" do dějin světa, jako čas všeobecného smíru, usmíření mezi národy, kulturami, civilizacemi, a především jako čas nového a lepšího vzájemného pochopení mezi věřícími různých náboženství. Množstvím svých zahraničních cest, které hodnotím jako nanejvýš důležité a výmluvné, Jan Pavel II. předává všem srozumitelné poselství lidské spirituality, touhy po svobodě, spravedlnosti a míru, jež není nikterak výlučnou záležitostí pouze lidí jednoho vyznání. Toto poselství má v sobě velký potenciál ekumenizmu a tolerance, jež právě v současné civilizaci, která je svou povahou planetární, přispívá významným způsobem k dosud nevídaným vztahům jak mezi ostatními křesťanskými Církvemi, tak k jiným náboženstvím, a klade důraz na základní mravní imperativy které jsou jako obecný prvek, obsaženy v každém náboženství. Právě dnes, v éře stále se prohlubující globalizace, se dialog mezi různými náboženstvími, národy a kulturami stává základním postulátem všeobecného porozumění.

Jan Pavel II. svým dílem ukazuje, že dobrá budoucnost této civilizace závisí právě na tomto: aby lidstvo začalo správně a rychle nacházet, a znovu chápat ony naprosto základní hodnoty a ony duchovní principy, k nimž náleží úcta k "zázraku" stvoření - stvoření světa, přírody, života a lidské bytosti - a také úcta k mravnímu řádu, jež vzchází z tohoto "zázraku". Bez významné obnovy těchto hodnot, bude moci lidstvo jen velmi těžce čelit všem hrozbám, které doléhají na naši civilizaci.

"Jak mohl člověk propadnout takovému opovržení člověkem?"

Protože pohrdl Bohem. Jedině bezbožecká ideologie mohla naplánovat a dovršit vyhlazení celého národa" /Jan Pavel II. v Yad Vashem, 23. 3. 2000/

Za slovy koncilní deklarace "Nostra Aetate" o vztahu Církev k nekřesťanským vyznáním, která znamenala skutečný obrat myšlení, se skrývá zkušenost mnoha lidí - jak křesťanů, tak židů. Byla zde i osobní zkušenost Karola Wojtyly, a to už z dob jeho dětství ve Wadowicích. Dobře si vzpomíná na základní školu, kde čtyři z jeho spolužáků byli židé. Vzpomíná na své hluboké přátelství, které ho od školních lavic pojilo s Jerzym Klugerem.

Také on byl přítomen historické připomínce v Yad Vashem. Mezi dalšími, kdo přežili deportaci, je Edith Tzier, židovská žena, pocházející z Wadovic, která vděčí za svůj život mladému Karolu Wojtylovi. V roce 1945 byla osvobozena z koncentračního tábora a těžce nemocná se trmácela a hledala pomoc. Potkala mladého muže jménem Karol, který ji podpíral a poté vzal na ramena a nesl do tří kilometrů vzdálené železniční stanice, kde se žena mohla připojit k ostatním, kdo přežili. V roce 1951 se pak Edith přestěhovala do Izraele. Jako kněz i jako krakovský arcibiskup stále udržoval styky s židovskou komunitou. Když byl zvolen papežem, stala se setkání s židovskými komunitami nedílnou součástí jeho apoštolských cest. Zvlášť nezapomenutelnou zůstane návštěva římské synagogy a modlitba v koncentračním táboře Auschwitz (toto strašlivé jméno dali němečtí fašisti polskému městu Oswiecim, nedaleko Wadovic). Toto poselství pak potvrdil svou přítomností u památníku Yad Vashem v Jeruzalémě.

REDEMPTOR HOMINIS

TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK O PRVNÍ ENCYKLIKE JANA PAVLA II.

Namítal kdosi, že se mu nelíbí kázání proto, že se tam stále mluví o povinnostech. My dnes raději slyšíme, když nám někdo poví, jaká máme práva. Kázal o tom někdo? Ano, kázal. Sám Svatý Otec vydal na počátku svého pontifikátu encykliku o lidských právech (pozn. *Redemptor hominis*, Vykupitel člověka, 4. března 1979). Měla příznivý ohlas ve světě, četli jsme komentáře. Nebude tedy na škodu, když se k ní ještě jednou vrátíme. Je stále aktuální zvláště dnes, kdy se Evropský parlament pokouší uzákonit společná práva lidí a mít o právech člověka jasnou ideu. Je to možné? A do jaké míry?

Encyklika papeže Jana Pavla II. o lidských právech našla ve světě mnoho ohlasů. Všude byla přijata příznivě. Slyšeli jsme už mnoho komentářů a četli jsme její text. A přece jsme dostali chuť ještě jednou se k ní vrátit u příležitosti evangelia o vinné révě. "Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti". Stromy byly u všech národů čímsi posvátným. U Germánů to byl dub, symbol pevnosti v bouřích; u Slovanů lípa, plná vůně a bzučící včelami; ve Svaté zemi byly posvátné olivy, které živí člověka z vyprahlé půdy, a hned po nich vinná réva, symbol rozpínavosti a opojení životem. Podobně jako Slované, znali i Židé mystiku života. Bůh Izraele není vznešená řecká idea, ale je to Bůh, který má přívlastek 'živý'. Zakazuje, aby se dělali jeho obrazy, protože on sám si vytvořil jediný opravdový obraz v živém člověku, který je jako vinná ratolest na kmeni Ježíše Krista, Syna Božího. Proto stojí v popředí všech náboženských úvah Písma člověk ve vztahu k živému Bohu, syn ve vztahu k Otci na nebesích. Dnešní doba se domnívá, že dělá velký objev, když začíná mluvit o právech člověka. Mluví se o nich na všech stranách. Podepisují se smlouvy o ochraně lidských práv. Zdá se na první pohled skoro zbytečné, aby k tomu ještě něco dodával papež ve zvláštní encyklice, v první encyklice, která je jakoby jeho vyznáním: přiznáním směru, který chce zaujmout po dobu svého pontifikátu. A přece není náhodné, že si zvolil Jan Pavel II. právě toto téma ke svému okružnímu listu. O lidských právech skutečně mluví všichni. Ale k pochopení lidských práv je potřeba nejdřív pochopit člověka. Kdo je člověk, o jehož práva se máme všichni zasazovat? Rádi mluví a píšou o 'dnešním člověku'. Ten má svůj charakteristický postoj ke skutečnosti, svou vlastní mentalitu. Ale kdo je ten 'dnešní člověk'? Je rostlina jenom květem, listem anebo i kořenem a semenem? Abychom pochopili dnešního člověka, musíme se podívat i na to,

jaký byl člověk včera a před věky. Život je růst a to růst souvislý. Studuje-li psychologie vlivy dědičnosti, musí se na svou minulost podívat i křesťan, chce-li rozumět tomu, co je dnes.

První část papežovy encykliky dostala nápis: '*Dědictví*'. Papež vyznává svou pevnou vůli zůstat v dvoutisícileté tradici Církve a svých předchůdců. Je to naznačeno i jménem, které si zvolil: *Jan Pavel II.* navazuje na Jana Pavla I.; ten pak jasně pokračuje v tradici Jana i Pavla, kteří byli před ním. Bude-li tedy dnes papež mluvit o lidských právech, míjí hájit autentického člověka, který vyrostl ze svých tisíciletých kořenů, zavlažovaných Kristovou milostí, tj. člověka skutečného a ne nějakou abstraktní, ideologicky vytvořenou chiméru člověka fantastického.

Druhá část encykliky pak má nápis: '*Tajemství vykoupení*'. Abychom pochopili, co je člověk, musíme znát, čím už byl a čím se může stát, jaké jsou jeho možnosti. Všichni uznávají, že schopností člověka je mnoho a že jsou ohromné. Stává se velkým vědcem, umělcem, pracovníkem, sportovcem, vojákem, Bůh ví, čím vším možným se ještě stane. A přece křesťanství mu otevřelo docela novou perspektivu lidských možností. Čím se může člověk stát podle Bible? Pánem světa, vždyť k tomu byl stvořen. Ale to víme i z dějin lidského pokroku. Nemůže se však stát andělem, protože v tom okamžiku byl přestal být člověkem. Ale může se stát něčím daleko větším. V jednom historickém okamžiku, skoro před dvěma tisíci lety, se člověk stal Bohem a přitom zůstal člověkem. V Ježíši Kristu se stal Bohočlověkem. Hájit lidská práva z tohoto hlediska znamená hájit právo a dát mu možnosti, aby se stal v Ježíši Kristu synem Božím.

Celý svět dnes hájí právo na lidskou svobodu. Papežova encyklika k tomu dodává zvláštní poznámku o *svobodě náboženské*, tj. o svobodě člověka stát se Božím. To je to nejvznešenější lidské právo, jaké si jenom dovedeme představit.

Třetí část encykliky se zabývá '*Vykoupeným člověkem a jeho situací v současném světě*'. Je to svět, který si člověk sám z velké části vyrobil. Tzv. panenská příroda už je jenom snem romantických vzpomínek. Města jsou ta, která jsme postavily my. Příroda je ta, kterou si sázíme a chráníme my sami. Dnešní svět je tedy více dílem člověka než kdykoli jindy. A jak se v tomto díle svých rukou člověk cítí? Začíná mít strach o svět i o sebe. Všecko se odosobňuje, všecko se mechanizuje, organizuje. Cílem má být usnadnění života a ve skutečnosti vidíme na každém kroku, jak se obyčejné lidské vztahy komplikují, jak všecko lidské mizí. Závratný pokrok se stává lidstvu hrozbou. Kristus přišel před dvěma tisíci lety, aby osvobodil člověka, každého člověka. I dnes tedy jeho Církev nabízí svou pomoc všem těm, kteří mají zájem o to, aby hájili lidskou svobodu.

Proto čtvrtá část encykliky se jmenuje: '*Poslání Církve a osud člověka*'. Je to její povinnost, aby vedla lidi k pravdě a k životu. Má k tomu své zvláštní prostředky, které se nedají ničím jiným nahradit. Církev nabízí lidem v eucharistii účast na životě Bohočlověka; ve svátosti pokání očišťuje jednotlivce, aby se vztahy mezi lidmi staly čistými a svatými. Papež ví o tom, že se dnes někteří lidé bojí, že je služba Církve světu příliš duchovní, jakoby nebyla dost hmatatelná pro dnešní svět. Vybízí však kněze, řeholníky a laiky k věrnosti ve službě Církve. Někdy je to nenápadné, jako byla nenápadná služba Marie, Matky Boží. Jiné akce vypadají na pohled okázaleji. A přece věříme, že my, křesťané, kteří přinášíme světu hodnoty Kristovy, jsme nejdůležitějšími ochránci lidských práv. Jsme povoláni růst na kmeni Kristově do života věčného.

„Pod jhem nacistů a komunistů“

/úryvek ze třetí kapitoly knihy Jana Pavla II.: „Paměť a Identita. Rozhovory na přelomu dvou milénií“/

Bylo mi dáno prodělat osobní zkušenost reality „ideologií zla“. Je to cosi, co nesmazatelně zůstává v paměti. Nejprve to byl nacizmus. Už to, co bylo v těch letech možné vidět, bylo něčím strašným. Mnohé aspekty nacizmu však v té fázi zůstaly skryté. Reálný rozměr zla, co zuřilo v Evropě, totiž nechápali všichni, dokonce ani ti, kdo žili v samotném centru onoho víru. Žili ponořeni do velké erupce zla. Stejně jako nacisté během války, tak později komunisté ve východní Evropě se snažili před veřejným míněním skrývat to, co páchali. Dlouhou dobu nechtěl Západ uvěřit vyhlazování židů. Ani v Polsku se nevědělo, co všechno nacisté udělali a co dělají Polákům, ani co Sověti spáchali na polských důstojnících v Katynu¹.

Později, po válce, jsem uvažoval: Pán Bůh dopustil dvanáctiletou existenci nacizmu a po dvanácti letech systém padl. Je patrné, že to byla hranice, určená tomuto šílenství Boží Prozřetelností. Ve skutečnosti totiž nešlo o pouhé šílenství, nýbrž byla to „bestialita“, jak napsal prof. Konstanty Michalski (srv. *Miedzy heroizmem i bestialstwem*). Ale Boží prozřetelnost ponechala rozpoutání této zběsilé bestiality pouze oněch dvanáct let. Jestliže komunismus přežíval déle a má-li jakousi perspektivu dalšího vývoje před sebou dodnes, - pomyslel jsem si – musí to všechno mít nějaký smysl.

Tehdy panovalo jasné vědomí, že komunisté dobyli Polska a půjdou dál do střední Evropy s úmyslem dobýt svět. Ve skutečnosti se toho až tolik nedosáhlo. „Zázrak na Visle“, neboli vítězství Pilsudského² v boji proti Rudé armádě tyto sovětské představy zastavil.

Po porážce nacizmu ve II. světové válce si komunisté začali s drzostí sobě vlastní podmaňovat svět, a každopádně Evropu. Zpočátku to vedlo k rozdělení kontinentu na sféry vlivu. Taková byla dohoda dosažená v únoru 1945 na Jaltě³, dohoda, kterou komunisté respektovali jen na oko, ale kterou ve skutečnosti mnoha způsoby porušovali.

Tehdy mi bylo hned jasné, že to bude trvat mnohem déle než nacizmus. Jak dlouho? To bylo těžké předvídat. K zamyšlení však vedlo, že toto zlo bylo nějakým způsobem pro svět i člověka nezbytné. Stává se totiž, že v jistých konkrétních situacích lidské existence se zlo jeví v jisté míře jako užitečné – užitečné natolik, nakolik se stává příležitostí k dobru. Neoznačil snad J.W. Goethe ďábla za „*ein Teil von jener Kraft, / die stets das Böse will und stets das Gute schafft*“? (Část oné síly, co ač stále usiluje o zlo, stále působí dobro; *Faust Teil 1,3 Szene: Studierzimmer*).

Svatý Pavel v této souvislosti napomíná: „Nedej se přemoci zlem, ale přemáhej zlo dobrem“ (*Řím 12,21*).

¹ **Katyn:** lokality jen pár kilometrů vzdálená od ruského Smolenska, kde byly v roce 1943 objeveny hromadné hroby s těly 400 polských důstojníků. Masakr z roku 1940 byl připisován nacistům; v roce 1990 však sovětská vláda potvrdila, že odpovědnost za něj nese komunistická tajná policie.

² **Jósef Pilsudski:** polský politik (1867-1935). Ke střetu, o kterém se zde píše, došlo 15. srpna 1920, kdy polské oddíly pod vedením generála Pilsudského přinutily Rudou armádu k ústupu.

³ **Jalta:** místo na Krymu, kde se ve dnech 4.-11. února 1945 konala konference, na níž se Stalin, Roosevelt a Churchill dohodli na budoucím uspořádání Evropy.

"Kdosi tu kulku vedl"

Jak se to onoho 13. května 1981 skutečně odehrálo? Atentát a události, které jej provázely – neodhalují snad nějakou pravdu o papežství, možná zapomenutou? Svatý Otče, nelze tu číst nějaké zvláštní poselství o Vašem osobním poslání? Šel jste za atentátníkem do vězení a setkal se s ním tváří v tvář. Jak se dnes, po tolika letech, díváte na události oněch dnů? Jaký smysl nabyl ve Vašem životě atentát a události s ním spojené?

JAN PAVEL II.: To vše bylo svědectvím o Boží milosti. Spatřuji tu jistou analogii se zkouškou, kterou musel během svého věznění podstoupit kardinál Wyszyński. Zkušenost polského primasa však trvala něco přes tři roky, zatímco ta moje pouze krátkou dobu několika měsíců. Agca věděl, jak vystřelit a střílel jistě, aby zasáhl. Pouze, jakoby tu kulku kdosi vedl a odchytil...

STANISLAW DZIWIŚZ.: Agca střílel, aby zabil. Ta rána měla být smrtelná. Kulka prolétla tělem Svatého Otce, zranila mu břicho, pravý loket a levý ukazováček. Poté kulka dopadla mezi mne a papeže. Slyšel jsem ještě dva výstřely. Byly zraněny dvě osoby, které stály poblíž.

Zeptal jsem se Svatého Otce: „Kam?“ Odpověděl: „Do břicha“. „Je vám špatně?“ „Je mi špatně“.

Po ruce nebyl žádný lékař. Nebyl čas na přemýšlení. Neprodleně jsme Svatého Otce přenesli do sanitky a velkou rychlostí se hnali k Policlinico Gemelli. Svatý Otec se polohlasně modlil. Nato, už během cesty, ztratil vědomí.

O životě a smrti rozhodlo několik prvků. Vezměme otázku času, dobu k tomu, abychom dorazili do nemocnice: pár minut navíc, nepatrná překážka na cestě a bylo by příliš pozdě. V tom všem je patrná Boží ruka. Vše tomu nasvědčuje.

JAN PAVEL II.: Ano, vzpomínám si na tu cestu do nemocnice. nějaký čas jsem ještě zůstal při vědomí. Trpěl jsem, a to působilo obavy – měl jsem však podivuhodnou důvěru. Řekl jsem pateru Stanislawowi, že atentátníkovi odpouštím. Co se dělo v nemocnici si už nepamatuji.

STANISLAW DZIWIŚZ.: Téměř okamžitě po příjezdu na Policlinico by Svatý Otec převezen na operační sál. Stav byl velmi vážný. Organismus Svatého Otce ztratil mnoho krve. Dramaticky klesal krevní tlak, a tlukot srdce byl jen sotva patrný. Lékaři mi doporučili, abych udělal svátost nemocných. Bez váhání jsem tak učinil.

JAN PAVEL II.: Prakticky jsem už byl na druhé straně.

STANISLAW DZIWIŚZ.: Poté došlo k transfuzi krve.

JAN PAVEL II.: Následné komplikace a prodloužení celého léčebného procesu byly ostatně důsledkem této transfuze.

STANISLAW DZIWIŚZ.: První krev organizmus odmítl. Sešli se však lékaři téže nemocnice a sami darovali krev Svatému Otci. Tato druhá transfuze dopadla dobře. Lékaři provedli zákrok, aniž by doufali v přežití pacienta. Vůbec se nezajímali – což bylo pochopitelné, o

prostřelený ukazováček. „Přežije-li, pak s tím něco uděláme“, řekli mi. Rána na prstu se pak sama zacelila bez jakékoli následné léčby.

Po zákroku byl Svatý Otec převezen na resuscitační oddělení. Lékaři se báli infekce, která by v tomto stavu znamenala smrt.. Ohroženy byly i některé vnitřní orgány Svatého Otce. Operace byla velmi náročná. Ve skutečnosti vše proběhlo perfektně, bez jakékoli komplikace, i když je známo, že k nim často po takových operacích dochází.

JAN PAVEL II.: V Římě umírající papež, Polsko ve smutku ... V mém Krakově vysokoškoláci zorganizovali manifestaci: „bílý pochod“. Když jsem pak jel do Polska, pravil jsem: „Přišel jsem vám poděkovat za ten „bílý pochod“. Byl jsem i ve Fatimě, abych Panně Marii poděkoval.

Ach, můj Bože, byla to tvrdá zkušenost. Probudil jsem se až nazítří kolem poledne. Tu jsem řekl otci Stanislawowi: „Včera jsem se nemodlil kompletář“.

Jan Pavel II. před sochou fatimské Panny Marie v Římě

STANISLAW DZIWIŚZ.: Máme-li být přesní, Svatý Otče, ptal jste se: „Modlil jsem se kompletář?“ Myslel jste totiž, že se ještě nacházíme v předchozím dni.

JAN PAVEL II.: Vůbec jsem si totiž neuvědomoval, co věděl don Stanislaw. Nikdy mi neřekl, jak byla situace vážná. Navíc jsem značnou dobu zůstal prostě v bezvědomí.

STANISLAW DZIWIŚZ.: Tři následující dny byly strašné. Svatý Otec nesmírně trpěl. Všude měl totiž drény a řezy. I přesto všechno probíhala rekonvalescence velmi rychle. Začátkem června se Svatý Otec

vracel domů. Nebyla mu uložena ani žádná speciální dieta.

JAN PAVEL II.: Jak vidět, mám spíše silný organizmus.

STANISLAW DZIWIŚZ.: Až později byl organizmus napaden nebezpečným virem, což byl důsledek první transfuze anebo všeobecného oslabení. Svatému Otci bylo podáno nesmírné množství antibiotik, aby se chránil před infekcí. To značně oslabilo imunitní systém. Tak propukla další nemoc. Svatý Otec byl znovu převezen do nemocnice.

Díky intenzivní lékařské péči se jeho zdravotní stav zlepšil do té míry, že lékaři rozhodli, o překročení k poslednímu zákroku a dokončení chirurgické operace konané v den atentátu. Svatý Otec si vybral 5. srpen, památku Panny Marie Sněžné, která se v liturgickém kalendáři připomíná jako Posvěcení baziliky Santa Maria Maggiore.

I tato druhé fáze byla překonána. Tři měsíce po atentátu, 13. srpna, vydali lékaři prohlášení, kde se informovalo o ukončení nemocniční péče. Pacient se tak mohl definitivně odstěhovat domů.

Pět měsíců po atentátu se Svatý Otec vrátil na svatopetrské náměstí, aby se opět setkal s věřícími. Neprojevil nejmenší stín strachu, ani žádný stress, i když lékaři upozorňovali, že by se projevit mohl. Řekl tehdy: „Znovu tu stojím jako dlužník vůči nejsvětější Panně i vůči všem svatým ochráncům. Jak bych mohl zapomenout, že k události na náměstí svatého Petra došlo v den a hodinu, kdy už více než šedesát let, se ve Fatimě v Portugalsku

připomíná první zjevení Kristovy Matky chudým pasáčkům? V tom všem, co se mi právě onoho dne přihodilo, jsem poznal zvláštní mateřskou ochranu a péči. Ukázala se silnější než vražedná kulka“.

JAN PAVEL II.: O vánočních svátcích 1983 jsem vykonal návštěvu atentátníka ve vězení. Dlouze jsme vyprávěli. Ali Agca, jak všichni říkají, je profesionální vrah. To znamená, že atentát nebyl jeho iniciativou, ale že někdo jiný jej k němu přiměl a objednal si ho. V průběhu celého rozhovoru bylo jasně zřejmé, že Agcu neustále zajímalo, jak je možné, že se mu atentát nezdařil. Udělal všechno co měl, bedlivě dbal na každý detail. A označená oběť unikla smrti. Jak se to jen mohlo stát?

Zajímavé je, že tento neklid jej přivedl k náboženské problematice. Ptal se, jak je to s oním fatimským tajemstvím a v čem spočívá. To bylo prvořadým předmětem jeho zájmu; to chtěl vědět především. Těmito naléhavými otázkami snad ukázal, že pochopil skutečně důležitou věc. Ali Agca si uvědomil, že nad jeho mocí, nad jeho schopností střílet a zabíjet, existuje mnohem vyšší moc. A proto ji začal hledat. Přeji si, aby ji našel.

STANISLAW DZIWIŚ.: Zázračný návrat Svatého Otce k životu a zdraví bych označil za dar nebes. Atentát zůstal v lidské dimenzi tajemstvím. Neobjasnil ho ani proces ani dlouhé věznění atentátníka. Byl jsem svědkem návštěvy Svatého Otce u Aliho Agci ve vězení. Papež mu veřejně odpustil už při svém prvním rozhovoru po atentátu. Od vězně jsem neslyšel slova: „Prosím za odpuštění“. Jediné co ho zajímalo bylo fatimské tajemství. Svatý Otec několikrát přijal matku a příbuzné a často se na něj vyptával justičních kaplanů.

V božské dimenzi je tajemstvím celý průběh dramatické události, která podlomila zdraví a síly Svatého Otce, ale nijak nezbrzdila účinnost a plodnost jeho apoštolského poslání v Církvi a ve světě.

Myslím, že není přehnané aplikovat na tento příběh výrok: *Sanguis martyrum semen christianorum*. Bylo zřejmě třeba oné krve na náměstí svatého Petra, na místě mučednictví prvních křesťanů. Prvním plodem oné krve byla nepochybně jednota celé Církve ve velké modlitbě za záchranu papeže. Po celou noc, která následovala po atentátu, poutníci, kteří přišli na generální audienci a stále rostoucí počet Římanů se modlil na náměstí sv. Petra. V následujících dnech se v katedrálách, kostelích i kaplích celého světa sloužily mše a konaly modlitby na úmysly Svatého Otce. On sám v této souvislosti řekl: „Je mi zatěžko myslet na to všechno bez pohnutí. Bez hluboké vděčnosti všem. Vůči všem, kdo se onoho 13. května shromáždili k modlitbě. I vůči všem, kdo v ní po celou tuto dobu vytrvali ... Jsem vděčný Kristu Pánu a Duchu svatému, který skrze tuto událost, jež se odehrála na náměstí svatého Petra dne 13. května v 17.17h, inspiroval tolik srdcí ke společné modlitbě. A při vzpomínce na tuto velkou modlitbu, nemohu zapomenout na slova Skutků apoštolů, která se vztahují na Petra: „Církev se za něj nepřetržitě modlila k Bohu (Skť 12,5).“

JAN PAVEL II.: Žiji v neustálém vědomí, že ve všem, co říkám a konám při plnění svého povolání a poslání, své služby, dochází k čemusi, co není výlučně mou iniciativou. Víím, že v tom, co jako Petrův nástupce konám, nejsem sám. Vezměme si například komunistický režim. Jak už jsem dříve řekl, k jeho pádu bezesporu přispěla scházející ekonomická nauka. Ale odkazovat se pouze na ekonomické faktory by bylo spíše naivním zjednodušováním. Na druhé straně, víím dobře, že by bylo úsměvné domnívat se, že to byl papež, kdo vlastníma rukama pokořil komunismus. Mám za to, že vysvětlení nacházíme v evangeliu. Když první učedníci, vyslaní na misi, se vrátili ke svému Mistrovi, říkají: „Pane, i zlí duchové se nám podřizovali v tvém jménu“ (Lk 10,17). Kristus jim odpověděl:

„Radujte se ne ani tak z toho, že se vám podrobují démoni, ale spíše se radujte, že vaše jména jsou zapsána v nebesích“ (*Lk 10,20*). Služebníci neužiteční ... Vědomí „neužitečného služebníka“ ve mně roste uprostřed všeho, co se kolem mne děje – a snažím se s tím žít. Vraťme se k atentátu: mám za to, že to byla jedna z posledních křečí zpupné ideologie, která se rozpoutala ve XX. století. Zpupně si počínal fašismus, nacizmus, stejně i komunismus. Podobná zpupnost, motivovaná podobnými argumenty, se rozvinula i tady v Itálii: *Brigate Rosse* vraždily čestné a nevinné lidi. Když dnes, s odstupem několika let, pročítám přepis někdejších rozhovorů, uvědomuji si, že projevy násilí „olověných let“ zřetelně zeslábly. V posledním období se však ve světě šíří tzv. „sítě teroru“, které tvoří „stálou hrozbu pro životy miliónů nevinných. Tento dojem potvrzuje zboření newyorských Dvojčat (11. září 2001), atentát na nádraží Atocha v Madridu (11. března 2004) i masakr v Beslanu v Osetii (1.-3. září 2004). Kam nás přivedou tyto nové výbuchy násilí? Nejprve pád nacizmu a pak Sovětského svazu byl důkazem selhání. Ukázalo to na naprostou nesmyslnost násilí ve velké škále, jak ji tyto režimy zamýšlely a prováděly. Uvědomují si lidé dramatické lekce, které jim dějiny předkládají? Anebo se naopak nechávají unášet vášněmi, které se jim usadily v nitru, a znovu se kloní k neblahým pohnutkám násilí? Věřící člověk ví, že zlo je vždy provázeno přítomností dobra, milosti. Svatý Pavel napsal: „Ale s Božím darem tomu není tak, jako tomu bylo s proviněním. Kvůli provinění jednoho všichni propadli smrti. Ale tím hojněji se celému množství lidí dostalo Boží přízně a milostivého daru prostřednictvím jednoho člověka, Ježíše Krista (*Řím 5,15*). Tato slova si uchovávají svou aktuálnost i v současnosti. Vykoupení pokračuje. Tam, kde se rozmáhá zla, roste i naděje dobra. V našich dnech se nezměrně rozmohlo zlo, a to za pomoci zvrácených režimů, které se v širokém rozsahu dopouštěly násilí a zpupnosti. Nemluvím tu o zlu, jež páchali jednotlivci z osobních zájmů či z vlastní iniciativy. Zlo XX. století nebylo zlem nepatrného rozsahu, takřka „řemeslným“. Šlo o zlo gigantických rozměrů, zlo, jež k páchání svého neblahého díla využilo státních struktur. Zlo povýšené na režim. Současně však se v nesmírném bohatství projevila Boží milost. Neexistuje zlo, aby z něj Bůh nedokázal vytěžit dobro. Utrpení ukřižovaného Boha není pouze formou utrpení vedle mnoha jiných, bolestí více či méně velkou, nýbrž je utrpením nesrovnatelného stupně a rozměru. Kristus, jenž trpěl za všechny, dal utrpení nový smysl, uvedl je do nové dimenze, do nového řádu: totiž řádu lásky. Je pravdou, že utrpení vstoupilo do lidských dějin prvotním hříchem. A hřích je oním „bodcem“ (srv. *1Kor 15,55-56*), který nám působí bolest, co lidskou bytost smrtelně zraňuje. Avšak Kristovo umučení na kříži dalo utrpení radikálně nový smysl, proměnilo je zevnitř. Uvedlo do lidských dějin, - jež jsou dějinami hříchu, - utrpení bez viny, snášené pouze z lásky. A právě toto utrpení otevírá bránu k naději na osvobození, na definitivní vyloučení onoho „bodce“, co sužuje lidstvo. Je to utrpení, které spaluje a stravuje zlo plameny lásky a i ze zla těží mnohotvárný rozkvět dobra. Každé lidské utrpení, každá bolest, každá slabost obsahuje příslib spásy, příslib radosti: „Teď sice pro vás trpím, ale raduji se z toho“ (*Kol 1,24*). To platí pro každé utrpení, způsobené zlem; platí to i pro nesmírné zlo společenské a politické, které dnes rozděluje a sužuje svět: zlo válek, útisku jednotlivců i národů; zlo sociálního bezpráví, pošlapané lidské důstojnosti, rasové a náboženské diskriminace; zlo násilí, terorizmu, závodu ve zbrojení – všechno toto zlo ve světě existuje i proto, aby v nás probudilo lásku, která je sebedarováním ve velkorysé a nezaujaté službě tomu, koho potkalo utrpení. V lásce, jež má svůj zdroj v Kristově srdci, spočívá naděje pro budoucnost světa. Kristus je Vykupitelem světa: „Jeho ranami jsme uzdraveni“ (*Iz 53,5*).

„SEGUIMI!“

HOMÍLIE KARDINÁLA JOSEPHA RATZINGERA PŘI POHŘBU JANA PAVLA II.

„Následuj mě!“, říká vzkříšený Pán Petrovi, jako své poslední slovo učedníkovi, kterého si vybral, aby pásl jeho ovce. „Následuj mě!“ – toto lapidární Kristovo slovo lze chápat jako klíč k porozumění poselství, které promlouvá ze života našeho zesnulého a milovaného papeže Jana Pavla II., jehož ostatky dnes ukládáme do země jako sémě nesmrtelnosti. Srdce je naplněno zármutkem, ale i radostnou nadějí a hlubokou vděčností“.

„Bratři a sestry v Kristu, to jsou pocity, které teď v sobě zakoušíme zde, na náměstí svatého Petra, v přílehlých ulicích i na různých místech města Říma, v těchto dnech zaplaveného ohromným mlčenlivým a modlícím se zástupem. Všechny

srdečně zdravím. Také jménem kardinálského kolégia bych chtěl uctivě pozdravit hlavy států, vlád a delegace různých zemí. Zdravím představitele a zástupce křesťanských Církví a komunit, stejně jako i rozličných náboženství. Dále zdravím všechny arcibiskupy, biskupy, kněze, řeholníky, řeholnice a věřící, kteří přišli ze všech kontinentů. Zvláště zdravím mladé, které Jan Pavel II. rád definoval jako budoucnost a naději Církve. Můj pozdrav se dále obrací k těm, kdo ve všech částech světa jsou s námi spojeni prostřednictvím rozhlasu a televize v této chórové účasti na slavnostním obřadu loučení s milovaným papežem.

„Následuj mě“ – už od mládí byl student Karol Wojtyła zapálený pro literaturu, divadlo, poezii. Když pracoval v chemické továrně, obklopen a ohrožován nacistickým terorem, zaslechl Pánův hlas: Následuj mě! Za těchto velmi zvláštních okolností začal číst filozofické a teologické knihy. Nato vstoupil do tajného semináře, který založil kardinál Sapieha a po válce mohl dokončit svá studia na Jagelonské univerzitě v Krakově. Ve svých listech kněžím stejně jako v autobiografických knihách k nám mnohokrát mluvil o svém kněžství, k němuž byl posvěcen 1. listopadu 1946. V těchto textech vysvětluje své kněžství zvláště odvolávaje se na tři Pánova slova. Především na toto: „Ne vy jste si vyvolili mě, ale já jsem si povolal vás a určil jsem vás, abyste šli a přinášeli užitek a váš užitek, aby byl

trvalý“ (Jan 15,16). Druhým slovem je: „Dobrý pastýř dává za ovce svůj život“ (Jan 10,11). A konečně: „Jako Otec miloval mě, tak jsem já miloval vás. Zůstaňte v mé lásce“ (Jan 15,9).

V těchto třech slovech spatřujeme celého ducha našeho Svatého Otce. Vskutku neúnavně chodil všude, aby přinášel plod, který zůstává. „Vstaňte, pojděme!“, tak zní titul jeho předposlední knihy. „Vstaňte, pojděme!“ – těmito slovy nás probudil z unavené víry, ze spánku včerejších i dnešních učedníků. I nám dnes říká: „Vstaňte, pojděme!“ Svatý Otec byl pak až do hloubi knězem, neboť obětoval svůj život Bohu za své ovce a za celou lidskou rodinu, v

každodenní vydanosti službě Církvi a především v těžkých zkouškách posledních měsíců. Tak se stal jedno s Kristem, dobrým pastýřem, který miluje své ovce.

A konečně „zůstaňte v mé lásce“: papež, který usiloval o setkání se všemi, který měl schopnost odpuštění a otevřenosti srdce vůči všem, nám těmito Pánovými slovy říká i dnes: Dlíce v Kristově lásce, ve škole Kristově se naučíme umění pravé lásky“.

„Následuj mě! V červenci 1958 začíná pro mladého kněze Karola Wojtylu nová etapa putování s Pánem a za Pánem. Jak měl Karol ve zvyku, se skupinou mladých zanícených kanoistů se vydal na

Mazurská jezera, aby společně strávili dovolenou. Ale měl u sebe dopis, kterým byl zván, aby se představil polskému primasu, kardinálu Wyszyńskému a mohl tušit důvod setkání:

své jmenování pomocným krakowským biskupem. Opustit akademickou výuku, zanechat toto povzbudivé společenství s mladými, opustit velký intelektuální zápas o poznání a výklad tajemství lidského stvoření, aby se tak současnému světu zpřístupnil křesťanský výklad našeho bytí – to vše se mu v tu chvíli muselo zdát jako ztráta sebe samého, ztráta právě toho, co se stalo lidskou identitou tohoto mladého kněze.

Následuj mě – Karol Wojtyla přijal, vnímaje v povolání Církve hlas Kristův. A pak si uvědomil, jak pravdivé je slovo

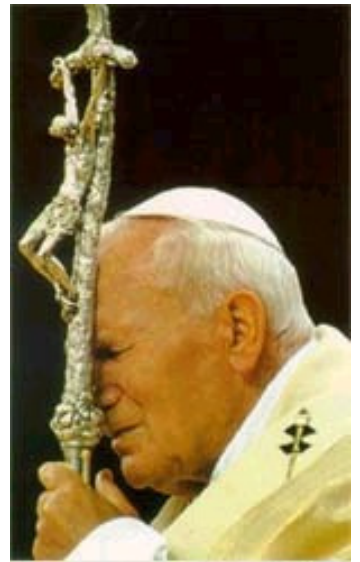
Pána: „Kdo by si chtěl život zachránit, ztratí ho. Kdo však svůj život ztratí, zachrání si ho“ (Lk 17,33). Náš papež – jak všichni víme – si nikdy nechtěl svůj život zachránit, udržet si jej pro sebe; až do posledního okamžiku se chtěl bezvýhradně dávat, pro Krista a tím i pro nás. Právě tak mohl zakusit, jak vše co svěřil do Pánových rukou, se novým způsobem vrací: láska k slovu, k poezii, k literatuře se stala podstatnou součástí jeho pastoračního poslání, dávala hlásání evangelia novou svěžest, aktuálnost, novou přitažlivost, i když je právě znamením odporu.

Následuj mě! V říjnu 1978 kardinál Wojtyła znovu zaslechl Pánův hlas. Znovu se rozprádá dialog s Petrem, o němž vypráví evangelium této slavnosti: „Šimone synu Janův, miluješ mě? Pas mé ovce!“ Na Pánovu otázku: Karol, miluješ mě?, krakovský arcibiskup odpovídá z hloubi srdce: „Pane, ty víš všechno: Ty víš, že tě miluji“. Láska ke Kristu byla u našeho Svatého Otce dominantní silou; kdo jej viděl modlit se, kdo ho slyšel kázat, ten to ví. A tak díky tomuto hlubokému zakořenění v Kristu mohl nést tíhu, která přesahuje pouhé lidské síly: Být pastýřem Kristova stáde, jeho všeobecné Církve. Není tu čas mluvit o jednotlivostech tohoto tak bohatého pontifikátu. Chtěl bych jen přečíst dva úryvky z dnešní liturgie, v nichž jsou zřejmé dva ústřední prvky jeho hlásání. V prvním čtení říká svatý Petr – a se svatým Petrem nám to říká papež: „Teď opravdu chápu, že Bůh nikomu nestrání, ale v každém národě je mu milý ten, kdo se ho bojí a koná, co je správné. Izraelitům poslal své slovo, když dal hlásat radostnou zvěst, že nastává pokoj skrze Ježíše Krista. Ten je Pánem nade všemi“ (Skt 10,34-36). A v druhém čtení svatý Pavel – a se svatým Pavlem náš zesnulý papež – nás hlasitě vybízí: „Bratři moji milovaní a vytoužení, má radosti a koruno, tak stůjte v Pánu pevně, milovaní (Fil 4,1).

„Následuj mě! Spolu s posláním pást jeho stáde, Kristus ohlašuje Petrovi jeho mučednickou smrt. Tímto závěrečným a souhrnným slovem dialogu o lásce a poslání

pastýře všeobecné Církve, Pán připomíná jiný dialog, vedený při poslední večeři. Tady Ježíš řekl: „Tam, kam já jdu, vy nemůžete přijít“. Řekl mu Petr: „Pane, kam jdeš?“ Ježíš mu odpověděl: „Kam já jdu, tam mě nemůžeš následovat; budeš mě však následovat později“ (*Jan 13,33.36*). Od večeře se Ježíš ubírá ke kříži, jde ke zmrtvýchvstání – vstupuje do velikonočního tajemství.. Petr ho zatím nemůže následovat. Nyní, po zmrtvýchvstání – tato chvíle nadešla, nadešlo ono „později“. Petr tím, že pase Kristovo stádce, vstupuje do velikonočního tajemství, jde vstříc kříži a vzkříšení. Pán to říká těmito slovy: „když jsi byl mladší ... chodils kam jsi chtěl, ale až zestárneš, vztáhneš ruce, jiný tě přepáše a povede kam nechceš“ (*Jan 21,18*). V prvním období svého pontifikátu Svatý Otec – tehdy ještě plný sil, kráčel pod Kristovým vedením až na kraj světa. Ale pak stále víc vstupoval do společenství Kristova utrpení. Stále více chápal pravdivost slov: „Jiný tě přepáše...“. A právě v tomto společenství s trpícím Pánem, hlásal neúnavně a s novou intenzitou hlásal evangelium, tajemství lásky, jdoucí až do krajnosti (*srv. Jan 13,1*).

„Velikonoční tajemství nám vyložil jako tajemství Božího milosrdenství. Ve své poslední knize píše: Hranicí vymezenou zlu je „vposledku Boží milosrdenství“ (*Memoria e identità*, str. 70). A když se zamýšlí nad atentátem, říká: „Kristus tím, že trpěl za nás všechny, dal utrpení nový smysl; uvedl jej do nové dimenze, do nového řádu: totiž řádu lásky... Je to utrpení, které sžihá a stravuje zlo ohněm lásky a i z hříchu dává vzejít mnohotvárným květům dobra“ (str. 199). Oduševňován touto vizí, papež trpěl a miloval ve spojení s Kristem a proto jeho poselství utrpení a ticha bylo tak výmluvné a plodné“.

„Boží milosrdenství: Svatý Otec našel ten nejryzejší odlesk Božího milosrdenství v Matce Boží. on, který v útlém věku ztratil maminku, o to víc miloval božskou Matku. Vnímal slova ukřižovaného Pána, jakoby je říkal jemu osobně: „Hle, tvá matka!“ A učinil stejně jako milovaný učedník: přijal ji do nitra svého bytí (*eis ta idia: Jan 19,27*) – Totus tuus. A od Matky se naučil připodobňovat Kristu.“

„Pro nás všechny zůstane nezapomenutelným jak o poslední velikonoční neděli svého života Svatý Otec, poznamenaný utrpením, se ještě jednou ukázal v okně Apoštolského paláce a naposled udělil požehnání „Urbi et Orbi“. Můžeme si být jisti, že náš milovaný papež nyní stojí u okna v domě Otce, hledí na nás a žehná nám. Ano, žehnej nám, Svatý Otče. Tvou

drahou duši svěřujeme Matce Boží, tvé Matce, která tě den co den vodila a nyní tě uvede do věčné slávy svého Syna, Ježíše Krista, našeho Pána.

Amen.

Teologie života v duchu Jana Pavla II.

(Tomáš kardinál Špidlík, S.J., čestný občan Pustiměře pro polské vydání L'Osservatore Romano, 1993)

„Co je pravda?“ ptal se skepticky Pilát (Jn 18, 38) tváří v tvář věčné Pravdě, která stála před ním. Ptal-li se latinsky, odpovídá jeho pochybnost duchu jazyka. Latinské *veritas* označuje něco skrytého (srov. německé *wehren*). Domlouval-li se v Palestině, jak někteří myslí, řecky, pak slovo pravda označuje objev něčeho, nač se už dávno zapomnělo (*a-letheia*). To pak odpovídá situaci světa, ve kterém žil. Kdyby se byl, jak se nedá předpokládat, náhodou naučil hebrejsky, pak by pravdu našel tam, kde ji nehledal, tj. ve slově Božím (*emes* je slovo, kterému se dá věřit). A kde hledáme pravdu my? Ve slovanských jazycích jsou dva hlavní termíny pro pravdu: staroslověnsky *istina* a v nových jazycích „pravda“. *Istina* souvisí s latinským *est*, ale především se sanskrtským *asmi, asti*, dýchat. Je tedy

privilegium Slovanů cítit pravdu jako neoddělitelnou od života a že se k ní dojde jenom spravedlivým životem: výraz „pravda“ totiž znamená původně spravedlnost, která v hebrejském pojetí označuje správné vztahy mezi živými osobami a mezi člověkem a Bohem. Použili jsme tohoto filologického úvodu k tomu, abychom se pokusili načrtnout kratičce charakteristiku činnosti a kázání prvního slovanského papeže na stolci Petrově. Je už jeho 263. nástupcem. Každý z nich je svůj vlastní, protože každá osoba je neopakovatelná. Děťinsky se tato zvláštní charakteristika hledí uhádnout podle tajemných názvů pseudo-Malachiašova prorocství. Ale, když už známe papeže z jejich činnosti, i ta tajemná jména jim přivlastníme slovní hrou. Co by mohlo být *Ex calore solis*? Teplem slunce raší ze země život po přečkaté zimě.

Zima působí v severských zemích nehybnost přírody. Na poli ducha se tato ztrnulost v posledních staletích projevila přebytkem ideologií a posuzováním Boží přírody výhradně měrou abstraktních principů. Tato infekce začala pronikat i do teologie tak nebezpečně, že svět tak důkladně diskutuje o „křesťanství“, že zapomíná na křesťany a dokonce na Krista jako osobu. Zděsil se toho ruský myslitel Nesmelov, který prohlásil, že dnešní papež začal svůj učitelský úřad encyklikou o pravé důstojnosti člověka. Ta začíná větou: „Vykupitel člověka, Ježíš Kristus, je středem vesmíru a dějin. K němu se obracejí mé myšlenky i moje srdce v této slavné chvíli, kterou právě prožívá církev a celá dnešní lidská rodina.“ Dále uvádí, že Kristus je sjednocený s každým lidským životem. Papežové si byli vždy vědomí, že mají povinnost bránit pravdu. Pro Jana Pavla II. „lidé jsou povoláni ke spáse skrze víru v Ježíše Krista, světlo pravé, které osvětluje každého člověka. Stávají se tak světlem v Pánu a dětmi světla. Přitom se posvěcují poslušností vůči pravdě (Gn 1, 26; *Veritatis*

splendor, zač.). Žádná temnota omylu a hříchu však nemůže z člověka zcela odstranit světlo Boha Stvořitele (*ibid.*, 2).“

Ponechme však teologům, aby studovali, kolikrát a pod jakým úhlem se zabývá papež otázkou života. Jistě najdou v jeho naučení dobré základy k vybudování pravé teologie života, o kterou tolik usilují slovanští myslitelé. Zamysleme se však předně nad samým slovem *teologie*. Jak se zdá, slovo se poprvé vyskytuje u Platóna. Jedná o Bohu, zatímco *meteorologia* dovede mluvit o věcech, které „jsou nahoře“, ale nejsou ještě přímo Boží. Na ty poslední stačí rozumové schopnosti, teologii však Platón rezervuje básníkům. Jsme-li přesvědčení, že patří dnešní papež k teologům života, musíme se obrátit i k jeho činnosti, která je doposud méně známá, tj. k jeho básním. V této souvislosti najdeme mnoho inspirací v jeho poslední sbírce *Římský triptych*. Básníci vycházejí ze skutečnosti, se kterou se setkávají. Ta je prvním zjevením, ve kterém se k nám prozřetelnost obrací.

Prvnímu člověku v ráji, jak píše starokřesťanský myslitel Origenes, to bylo lehké. Slyšel Boha ve svém vlastním svědomí a hovořil s ním v ranním vánku, zjevoval se mu ve všem, co viděl očima. Ale hřích zatemnil lidem zrak a hřmot světa je ohlušil. Aby se ponenáhlu lidé vrátili k původnímu vidění a slyšení, posílá Bůh Duchem osvícené lidi, kteří se ve Starém zákoně nazývají „vidoucí“, a také „proroci“, tj. mluvící druhým lidem o tom, co sami viděli.

V Novém zákoně je svěřeno prorocké poslání především církvi, proto její hlavní představitel mluví, takové je jeho poslání. Ale v přítomném svazečku prozrazuje i své osobní tajemství. Ukazuje, že je také „vidoucí“, odkrývá Boha v tom, co potkává na každém kroku. Od mládí měl rád vycházky do přírody. Není proto divu, že slyší Boží hlas tam, kde „sklání se lesní zátoka, v rytmu horských potoků“. Nemůže však při svých vycházkách zapomenout na to, co se naučil v teologii, že totiž člověk sám by se svou myslí od věcí nezvednul k Bohu, kdyby nesestoupila Boží milost shůry k němu. Ale hned nato i tu naučenou pravdu odkryje v přírodě symbolicky, „ve všem, čím odevšad promlouvá svět, co s lesní zátokou sestupuje níž, každým úbočím“, v tom, „co s sebou unáší stříbrná kaskáda potoka, který v rytmu padá shůry“.

Ale kněz, později biskup a dnes papež musel své vycházky krásnou přírodou značně omezit. Objevil však ve svém uzavřeném prostoru jiné „vidoucí“, kteří duchovní zážitek světa přinesli do uzavřených prostorů. Jsou to umělci. Ve Vatikáně pak je to jeden z nejvýznačnějších: Michelangelo.

Sixtinská kaple je vidění světa, a to nejenom statické, ale rytmus celých dějin vesmíru, od prvního stvoření až k poslednímu soudu. Svatý Jan evangelista nám načrtnul souhrnně dějiny Božího Slova, které se stalo tělem, jehož slávu viděl apoštol na vlastní oči. Michelangelo tu slávu vymaloval v barvách. Papež, který za večerního ticha, kdy jsou turisté mimo, navštíví Sixtinskou kapli, je tu ohromen viděním, které „tak jiné, než je naše“. Na prahu Sixtiny potkáváme to, co je „od věků vidění a od věků výpověď“: Na počátku bylo slovo a všechno povstalo skrze ně, všechno, v čem žijeme, pohybujeme se a jsme – Slovo, předivné Slovo – Slovo předvěčné, jakoby neviditelný práh všeho, co povstalo, je a bude. Jakoby slovo bylo prahem.“

V Sixtině člověk objevuje vesmír, ale objevuje i sebe, svou lidskost v celé své nahotě. Vidí tu, jak Bůh stvořil člověka ke svému obrazu. „Oba byli nazí, nepocítili však stud. A Stvořitel viděl, že je to velmi dobré. Což právě On nevidí všechno v celé pravdě? *Omnia nuda et aperta ante oculos Eius.*“ Tak i my musíme vidět sebe v celé pravdě.

Nakonec se autor veršů ptá sám sebe: „Stojím u vstupu Sixtiny. Snad to všechno mohl vypovědět jazyk knihy Genesis. Kniha však čeká obraz, a právem. Čekala na svého Michelangela. Vždyť ten, kdo tvořil, »viděl«, a proto Kniha čekala na plod »vidění«. O ty, člověče, jenž také vidíš. Přijď! Volám vás všechny, »vidoucí« všech věků.“ Církev má, jak jsme řekli, poslání prorocké, musí tedy mluvit, ale její slova by vyzněla na prázdno, kdyby nenaučila i vidět a učit se z vidění jiných, zvláště umělců. *Římský triptych* je toho výmluvným poselstvím, snad nikdy předtím tak jasně vysloveným, jak tomu je v tomto spisku.

Ale triptych by si nezasloužil své jméno, kdyby mu chyběla třetí část. Ta nás přenáší prostorově daleko do země Moria a časově do daleké minulosti. Nebyl to jenom pouhý zvyk, že Židé začínali své promluvy vždy od Abraháma. Dnešní psychologové studují vlivy dědičnosti, ale nemohou jít tuze daleko v průzkumech rodinných vlastností, stali by se směšnými. Krev Abraháмова už se dá těžko srovnávat analyticky s krví jeho dnešních potomků. Ale co v nás dosud živě koluje, je jeho víra a jeho oběti. Biblické dějiny jsou mysticky dějinami našimi vlastními. Zapřeme-li minulost praotců ve víře a svatosti, zapíráme svou vlastní identitu. „Právě do těch míst se dnes vracíme my, tudy totiž kdysi přišel Bůh k Abrahámovi. K Abrahámovi, který uvěřil, přišel Bůh. Když rody a národy samy vytvářely své bohy, přišel Ten, který Je. Vstoupil do dějin člověka a odhalil mu Tajemství skryté od založení světa.“

Hledat Boha v dějinách, znamená odkrývat život, který z věčnosti vyšel, do času se vtělil a do věčnosti má vyústit. A člověk sám tu najde svou vlastní identitu i identitu svého národa. Když papež zdůrazňuje křesťanskou tradici Evropy, nejde tu o ideologii, která by se jenom srovnávala s jinými světovými názory, ale jde o sestoupení ke kořenům vlastního života. Ale od hloubky kořenů, jak praví sv. Augustin, se vystupuje k vrcholům koruny stromu, od životního poznání sebe k poznání živého Boha, od antropologie k teologii.

Svěřil-li Platón teologii básníkům, ve 4. století křesťanské éry si zasloužil titulu „Teolog“ sv. Řehoř Naziánský, básník mezi církevními Otcí, který ostře vystoupil proti racionalismu ariánů. Ti podle něho převrátili teologii v „technologie“, plnou diskusí o pojmy, vyjadřované v prázdných slovech. Vybízí je proto, aby se navrátili ke Slovu, které je život a pravda. Není to snad i aktuální výzva k teologii dneška? Bylo v poslední době publikováno mnoho dobrých bohoslovných knih. A přitom si stěžujeme, že mají malý úspěch. Už dříve se tomu nedivil Dostojevskij. Jediná pravá cesta k Bohu je podle něho ve tváři živých lidí. Je to myšlenka Dostojevského. V *Bratřích Karamazových* racionalista Ivan, zapletený do svých úvah, najde vysvobození v tváři svého nevinného bratra Aljošy. Vyzná se mu: „Miluji tvou tvář, i ďábel má z tebe strach, ty čistý cherubíne!“ Proti rozšiřujícímu se ateismu nestaví Dostojevský dialektiku, ale živou tvář člověka, ze které vyzařuje tvář Krista. Taková tvář je nejenom pravdivá, ale i krásná, a bude to „krása, která spasí svět“. Ne nadarmo nahradil Solovjev scholastickou trojici jsoucna *unum, verum, bonum* jinou trojicí: dobrota, pravda, krása. Krása je harmonie života vesmíru, odlesk Trojice života věčného na nebi. Nepochybujeme tedy o tom, že stálé a vytrvalé výzvy Jana Pavla II. ve prospěch života budou mít ohlas i v teologickém myšlení dneška, a že tak jeho poselství navazují přímo na poslání II. vatikánského sněmu, podle kterého se církev na zemi chápe jako odlesk věčného dialogu mezi třemi božskými Osobami na zemi. To pochopil už ve 4. století velký mystik Východu Evagrius, když definoval teologii jako „kontemplaci nejsvětější Trojice“ a k tomu dodal: „Budeš teologem, když se budeš modlit.“

Beato te, amato Papa Giovanni Paolo II, perché hai creduto!

Drazí bratři a sestry,

je tomu právě šest let, co jsme se na tomto náměstí shromáždili k pohřebním obřadům za Jana Pavla II. Bolest nad ztrátou byla hluboká. Mnohem větší však byl pocit nesmírné milosti, která halila Řím i celý svět: milosti, která byla jakoby plodem celého života mého milovaného předchůdce, zvláště pak jeho svědectví v utrpení.

Již onoho dne jsme vnímali vůni jeho svatosti a Boží lid Mu mnoha způsoby projevil svou úctu. Proto jsem chtěl, aby při náležitém respektu k církevním normám, mohl jeho beatifikační proces probíhat s diskrétní rychlostí. A hle, nadešel očekávaný den; a přišel brzy, protože Pán si to tak přál: Jan Pavel II. je blahoslavený!

Rád bych srdečně pozdravil vás všechny, kteří jste k této šťastné příležitosti přišli v tak hojném počtu do Říma ze všech částí světa: pány kardinály, spolubratry v biskupské a kněžské službě, oficiální delegace, velvyslance a státní představitele, zasvěcené osoby a věřící laiky a zdravím rovněž všechny ty, kteří jsou s námi spojeni prostřednictvím rádia a televize.

Tato neděle je druhá neděle velikonoční, kterou blahoslavený Jan Pavel II. nazval „Božího Milosrdenství“. Proto bylo zvoleno toto datum dnešní slavnosti, neboť úradkem prozřetelnosti, můj předchůdce odevzdal ducha Bohu právě o vigilií této neděle. Dnes je navíc první den měsíce května, Mariina měsíce, a je také památka sv. Josefa dělníka. Tyto prvky se sbíhají, aby obohatily naši modlitbu, pomáhají nám, kteří jsme dosud poutníky v čase a prostoru, zatímco v nebi, mezi anděly a svatými, je slavnost docela jiná! A přece je jen jeden Bůh a jeden je Kristus, Pán, který jako most spojuje zemi a nebe, a my se teď cítíme blízkými jako nikdy předtím, skoro účastnými nebeské liturgie.

„Blahoslavení, kdo neviděli a přesto uvěřili!“ (Jan 20,29). V dnešním evangeliu pronáší Ježíš toto blahoslavenství: blahoslavenství víry. A dotýká se nás zvláštním způsobem, protože jsme shromážděni právě na beatifikaci, ba ještě více proto, že dnes byl za blahoslaveného prohlášen papež, Petrův nástupce, povoláný utvrzovat bratry ve víře. Jan Pavel II. je blahoslavený pro svou víru, pevnou a velkodušnou, apoštolskou. A hned vzpomeneme další blahoslavenství: „Blahoslavený jsi, Šimone, synu Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj nebeský Otec“ (Mt 16,17). Co zjevil nebeský Otec Šimonovi? Že Ježíš je Kristus, Syn Boha živého. Pro tuto víru se Šimon stal „Petrem“,

skálou, na které Ježíš může zbudovat svou církev. Věčná blaženost Jana Pavla II., kterou dnes církev s radostí potvrzuje, dlí zcela v těchto Kristových slovech: „Blahoslavený jsi ty, Šimone“ a „Blahoslavení ti, kteří neviděli a přesto uvěřili!“ Blahoslavenství víry, které i Jan Pavel II. dostal darem od Boha Otce, aby budoval Kristovu církev.

Naše mysl však zalétá k dalšímu blahoslavenství, které v evangeliu předchází všem ostatním. Je to blahoslavenství Panny Marie, Matky Vykupitele. Jí, která ve svém lůně právě počala Ježíše, svatá Alžběta říká: „Blahoslavená, která jsi uvěřila, že se splní to, co ti bylo řečeno od Pána“ (*Lk 1,45*). Blahoslavenství víry má svůj vzor v Marii, a všichni jsme šťastni, že k beatifikaci Jana Pavla II. dochází v první den mariánského měsíce, pod mateřským pohledem Té, která svou vírou, podpírala víru apoštolů a neustále podpírá víru jejich nástupců, zejména těch, kteří jsou povoláni usednout na stolec Petřův. Maria se neobjevuje ve vyprávěních o Kristově zmrtvýchvstání, ale její přítomnost je jakoby skrytá všude: ona je Matkou, které Ježíš svěřil každého z učedníků i celé společenství. Zvláště pak uveďme, že činná a mateřská přítomnost Mariina je zaznamenána svatým Janem a svatým Lukášem v souvislostech, které předcházejí těm z dnešního evangelia a prvního čtení: ve vyprávění o Ježíšově smrti, kde se Maria objevuje pod křížem (srv. *Jan 19,25*), a na začátku *Skutků apoštolů*, které ji představují uprostřed apoštolů, shromážděných na modlitbě ve večeradle (srv. *Sk 1,14*).

Také druhé dnešní čtení k nám promlouvá o víře, a píše je právě svatý Petr, který pln duchovního nadšení, ukazuje nově pokřtěným na důvody jejich naděje a radosti. Rád bych tu poznamenal, že v tomto úryvku, na začátku svého *prvního listu*, Petr nevyjadřuje povzbuzení, nýbrž konstatování. Píše totiž „budete potom jásat“ a dodává: „Toho *milujete*, ačkoli jste ho neviděli; v něho *věříte*, třebaže ho ještě nevidíte. Zato budete *jásat* v nevýslovné a zářivé radosti; až *dosáhnete* cíle své víry, totiž spásy duše“ (*1 Petr 1,6.8-9*). Všechno je řečeno oznamovacím způsobem, protože je tu nová realita, vzešlá z Kristova zmrtvýchvstání, realita přístupná skrze víru. „Hospodinovým řízením se tak stalo, - říká Žalm (118,23) - je to podivuhodné v našich očích“, očích víry.

Drazí bratři a sestry, dnes před našimi zraky, v plném duchovním světle zmrtvýchvstalého Krista, září milovaná a ctihodná postava Jana Pavla II. Jeho jméno se dnes přidružuje k zástupu svatých a blahoslavených, které prohlásil během téměř 27 let svého pontifikátu, a mocně tak připomíná všeobecné povolání k vysokému měřítku křesťanského života, ke svatosti, jak potvrzuje koncilní konstituce o církvi, *Lumen gentium*. Všichni členové Božího lidu – biskupové, kněží, jáhni, věřící laici, řeholníci a řeholnice – jsme na cestě k nebeské vlasti, kam nás předešla Panna Maria, jedinečným a dokonalým způsobem spjatá s tajemstvím Krista a církve. Karol Wojtyła, nejprve jako pomocný biskup a potom jako krakowský arcibiskup, se účastnil Druhého vatikánského koncilu a dobře věděl, věnování poslední kapitoly dokumentu o církvi Marii, znamená postavit Matku Vykupitele jako obraz a vzor svatosti pro každého křesťana a pro celou Církev. Jan Pavel II. tuto teologickou vizi jako mladý objevil, a potom ji po celý život uchovával a prohluboval. Tato vize je shrnuta v biblické ikoně Krista na kříži, s Marii, svou matkou po boku. Tato ikona se nachází v Janově evangeliu (19,25-27) a je shrnuta na biskupském a později i papežském znaku Karola Wojtyły: zlatý kříž, písmeno „M“ vpravo dole, a motto „*Totus tuus*“, proslulého výroku svatého Ludvíka Maria Grigniona z Montfortu, v němž Karol Wojtyła našel základní zásadu svého života: „*Totus tuus ego sum et omnia mea tua sunt. Accipio Te in mea omnia. Praebe mihi cor tuum, Maria* – Jsem

celý tvůj a všechno co mám je tvé. Jsi veškeré moje dobro. Dej mi své srdce, Maria“ (*Pojednání o pravé zbožnosti k Panně Marii*, č.266).

Ve své závěti nový blahoslavený napsal: „Když konkláve kardinálů zvolilo dne 16. října 1978 Jana Pavla II., polský primas, , kardinál Štěpán Wyszynski, mi řekl: «Úkolem nového papeže bude uvést Církev do Třetího milénia.» A připojil: „chci znovu vyslovit vděčnost Duchu Svatému za velký dar II. vatikánského koncilu, vůči němuž se spolu s celou Církví – a především s celým episkopátem – cítím být dlužníkem. Jsem přesvědčen, že ještě dlouho bude novým generacím dáno čerpat z bohatství, které nám dal tento koncil XX. století. Jako biskup, který se koncilu účastnil od prvního do posledního dne, bych rád svěřil toto velké dědictví všem těm, kdo jsou a v budoucnosti budou povoláni, aby jej uskutečňovali. Sám za sebe děkuji věčnému Pastýři, který mi dopřál sloužit této velké věci během všech let mého pontifikátu.“ Co je touto „velkou věcí“? Totéž co Jan Pavel II. prohlásil při své první slavnostní mši na náměstí sv. Petra památnými slovy: „Nebojte se! Otevřete, ba dokořán otevřete brány Kristu!“ To co tehdy nově zvolený papež žádal po všech, učinil on sám jako první: otevřel Kristu společnost, kulturu, politická a ekonomická zřízení, a gigantickou silou, - silou, které se mu dostávalo od Boha - obrátil směřování, které se mohlo jevit jako nezvratné.

Svým svědectvím víry, lásky a apoštolské odvahy, plným lidské vnímavosti, tento znamenitý syn polského národa pomohl křesťanům na celém světě, aby se nebáli být křesťany, patřit do církve a hlásat evangelium. Jedním slovem: pomáhal nám nebát se pravdy, protože pravda je zárukou svobody.

A ještě souhrnněji: znovu nám dal sílu věřit v Krista, protože Kristus je *Redemptor hominis*, Vykupitel člověka, což bylo téma jeho první encykliky i vůdčí linie všech ostatních.

Když Karol Wojtyła nastoupil na Petrův stolec, nesl sebou své hluboké zamyšlení na konfrontaci marxismu a křesťanství, soustředěnou na člověka. Jeho poselství bylo následující: člověk je cestou církve, a Kristus je cestou člověka. S tímto poselstvím, které je velkým dědictvím Druhého vatikánského koncilu a jeho „kormidelníka“ Božího služebníka Pavla VI., vedl Jan Pavel II. Boží lid, aby překročil práh třetího milénia, který

mohl právě díky Kristu mohl nazvat „prahem naděje“. Dlouhou přípravou Velkého Jubilea dal křesťanství vskutku novou orientaci do budoucna, do budoucnosti Boha, jenž dějiny přesahuje, ale také do nich zasahuje. Tento náboj naděje, který byl do jisté míry přenechán marxismu a ideologii pokroku, on právem znovu vrátil křesťanství, jemuž vrátil věrohodnou tvář naděje, kterou je třeba v dějinách prožívat v duchu „adventu“, v osobní, i společné existenci zaměřené na Krista, který je plností člověka a naplněním jeho očekávání spravedlnosti a pokoje.

Nakonec bych chtěl vzdát díky Bohu také za to, že mi dopřál osobní zkušenost dlouholeté spolupráce s blahoslaveným Janem Pavlem II.

Už dříve jsem měl možnost jej poznat a vážil jsem si ho. Ale od roku 1982, kdy mne povolal do Říma jako prefekta Kongregace pro nauku víry, mohl jsem mu třiatdvacet let být nablízku a stále více ctít jeho osobu. Moje služba byla podporována jeho duchovní hloubkou, bohatstvím jeho intuicí. Vždy mě mocně oslovoval a povzbuzoval příklad jeho modlitby: hroužil se do setkání s Bohem i uprostřed mnoha naléhavých povinností svého úřadu. A pak jeho svědectví v utrpení: Pán ho pozvolna zbavoval všeho, on však povždy zůstával „skálou“, jak to chtěl Kristus. Jeho hluboká pokora, zakořeněná v niterném spojení s Kristem, mu umožnila pokračovat ve vedení církve a vydávat světu ještě výmluvnější svědectví právě v době, kdy jej fyzické síly opouštěly. Mimořádným způsobem tak uskutečnil povolání každého kněze a biskupa: stávat se jedno s Kristem, jehož denně přijímá a dává Církvi.

Blahoslavený ty, milovaný papeži Jane Pavle II., protože jsi uvěřil! Nepřestávej – prosíme Tě - podpírat z nebe víru Božího lidu. Tolikrát jsi nám žehnal na tomto náměstí z papežského paláce. Dnes tě prosíme: Svatý otče, žehnej nám! Amen.

Kardinál Bergoglio o Janu Pavlu II.

„Muž modlitby a naslouchání, který odešel příkladnou a hrdinskou smrtí“, těmito slovy popisuje kard. Jorge Maria Bergoglio Božího služebníka Jana Pavla II. ve své výpovědi k beatifikační a kanonizační kauze. Tehdejší arcibiskup Buenos Aires a současný papež František byl povolán k římskému diecéznímu tribunálu, aby jako očitý svědek vypovídal v počáteční fázi procesu, na podzim roku 2005. V seznamu dotazovaných svědků figuruje devětašedesátiletý argentinský kardinál ihned na druhém místě.

„Jana Pavla II. jsem osobně poznal v prosinci téhož roku, ve kterém byl kard. Martini jmenován milánským arcibiskupem“, odkazuje Bergoglio na rok 1979 a pokračuje: „Při té příležitosti jsem se účastnil modlitby růžence, kterou Boží služebník vedl, a velice jasně jsem vnímal, že jeho modlitba je opravdová“. Současný papež pak vypočítává následující osobní setkání se svým předchůdcem: roku 1987 u příležitosti Wojtyłovy druhé apoštolské cesty do Argentiny (schůzka na nunciatuře s představiteli různých náboženství), o sedm let později (1994), kdy Bergoglio už jako pomocný biskup Buenos Aires přijel do Říma, aby se účastnil biskupského synodu o zasvěceném životě, a celou řadu dalších. „Při osobních setkáních s Božím služebníkem“, vypovídá Bergoglio, „se stále potvrzovala jeho touha naslouchat svému partnerovi v rozhovoru, aniž by kladl otázky. Zejména se však jasně

ukazovalo, že neměl žádné předsudky. Člověk, který stál před ním, se cítil ve své kůži, protože Jan Pavel II. mu dával plnou důvěru. To je má zkušenost, kterou dokládají také mnozí mí spolubratři. Účastník rozhovoru měl dojem, že Boží služebník, i když snad s vyřčeným úplně nesouhlasil, to na sobě vůbec nedával znát právě proto, aby druhý člověk nebyl nesvůj. Pokud chtěl něco podotknout nebo se na něco zeptat, přistoupil k tomu až na samém konci rozhovoru“, čteme dále ve svědecké výpovědi kardinála Bergoglia.

„Další aspekt, který mne na Svatém otci pokaždé upoutal, byla jeho paměť. Řekl bych, že neznala hranic, protože si pamatoval místa, lidi, situace, což je znamení, že věnoval maximální pozornost všem okolnostem a zejména lidem, které potkával. Podle mého soudu je to známka velikosti a opravdovosti jeho lásky“, popisuje dále nástupce Jana Pavla II. Kard. Bergoglio pak vzpomíná na dlouhé audience, které polský papež trávil s biskupy, ačkoliv běžně ničím čas neztrácel. Vypovídá o usebranosti Wojtyłovy modlitby, ve které rozvažoval také veškerá důležitá rozhodnutí, včetně biskupských jmenování.

Ve své svědecké výpovědi v kauze svatořečení Jana Pavla II. se pak kard. Bergoglio věnuje posledním okamžikům Božího služebníka slovy: „Rád bych zdůraznil, že nás Jan Pavel II. tím, že nikomu nic neskrýval, naučil trpět a umírat. To je, dle mého soudu, hrdinské“. Tehdejší arcibiskup Buenos Aires pak vyslovuje své mínění o ctnostech a zbožnosti Jana Pavla II.: „Nesmíme zapomenout na jeho zvláštní mariánskou úctu, která, jak musím přiznat, ovlivnila mou vlastní zbožnost. (...) Odvážuji se tvrdit, že Jan Pavel II. žil všechny ctnosti heroickým způsobem, vzhledem k vytrvalosti, rovnováze a klidu, kterým se vyznačovalo celé jeho bytí. A to bylo zřejmé všem, včetně nekatolíků, vyznavačů jiných náboženství i agnostiků“.

Výslech svědků v kanonizačním procesu probíhá podle předem stanoveného formuláře, který uzavírá otázka, týkající se pověsti svatosti. Bergoglio na ni odpovídá stručně: „Nejsem si vědom výjimečných charismatických darů, nadpřirozených skutečností nebo mimořádných jevů, které by Božího služebníka doprovázely za jeho života. Dokud byl Jan Pavel II. naživu, vždy jsem jej pokládal za Božího muže, stejně jako většina lidí, kteří s ním přicházeli do styku.“, uzavírá současný papež svou svědeckou výpověď v kanonizační kauze svého předchůdce.

Uzdravení na přímluvu bl. Jana Pavla II.

Příběh zázračného uzdravení vyprávěla sama protagonistka Floribeth Mora Diazová. Jednapadesátiletá žena, manželka policisty a matka čtyř dětí pochází ze San José, hlavního města Kostariky. Po nenadálé diagnóze mozkového aneurysmatu je její rodina v šoku. Ona však nepropadá depresím, ale usilovně se modlí, aby se děla Pánova vůle.

“Prosila jsem o přímluvu Jana Pavla II. Opakovala jsem: Jane Pavle II., jsi Bohu blízko, řekni Pánu, že nechci zemřít. Měla jsem strach ze smrti, protože tu byly mé děti. Kdo by se o ně postaral? Mé děti a můj

manžel jsou pro mě důležití, jsou to lidé, které nejvíce miluji. Prosila jsem proto stále, aby je chránil a aby je neopustil tehdy, až bych odešla. Proto jsem tak často prosila o přímluvu Jana Pavla II., protože jsem nechtěla zemřít.“

Počátkem dubna 2011 lékaři propouštějí paní Diazovou z nemocnice a nedávají jí více než měsíc života. Matka prožívá nesmírnou bolest, zejména kvůli otázce své dcery Valentiny, která jí prosí, aby neumírala.

“Poté, co jsem viděla přenos blahořečení Jana Pavla II. – v Kostarice byly dvě hodiny ráno – jsem pocítila něco neuvěřitelného. Tu noc jsem se vzbudila, zapnula jsem televizi a tam zrovna byl pořad o beatifikaci. Pamatuji si, že jsem viděla papeže Benedikta, jak nese relikvii... A stejně jako jsem se vzbudila, jsem zase usnula. Pak jsem se znovu probudila v osm hodin ráno, ale cítila jsem, že je to nějaké zvláštní probuzení. Slyšela jsem hlas, který mne vybízel: Vstaň! A stále mi opakoval: Vstaň! Neměj strach! Můj zrak ihned spočinul na časopisu, který ležel na televizi a který vyšel u příležitosti beatifikace Jana Pavla II. Na obálce byl papež se zdviženými pažemi, jako by to byl obraz. A jeho zdvižené ruce jako by mne pobízely, abych vstala. Odpověděla jsem: Ano, Pane! A od onoho dne stojím na nohou. Pán ze mne onoho dne sňal strach a agonií a daroval mi pokoj. Pokoj, který mi dal jistotu, že jsem zdráva.“

„Blahoslavené Jana XXIII. a Jana Pavla II. zapisujeme do seznamu svatých“

Jádrem této neděle, kterou končí Velikonoční oktáv a kterou Jan Pavel II. ustanovil svátkem Božího milosrdenství, je pět oslavených ran Ježíše zmrtvýchvstalého.

Ukázal je hned poprvé, když se zjevil apoštolům večer prvního dne po sobotě, v den Zmrtvýchvstání. Ten večer tam ale nebyl Tomáš a když mu apoštolové řekli, že viděli Pána, odpověděl, že neuvidí-li a nedotkne-li se oněch ran, neuvěří. Osm dní poté se ve večěradle zjevil Ježíš mezi učedníky znovu, a Tomáš tam byl také. Ježíš se obrátil k Tomášovi a vyzval jej, aby se dotknul Jeho ran. A tehdy tento upřímný člověk, zvyklý ověřovat si vše osobně, poklekl před Ježíšem a řekl: „Pán můj a Bůh můj!“ (Jan 20,28).

Ježíšovy rány jsou pohoršením pro víru, ale jsou také potvrzením víry. Proto na Kristově oslaveném těle tyto rány nemizejí, ale zůstávají. Jsou totiž trvalým znamením Boží lásky k nám a jsou nezbytné k víře v Boha. Nikoli k víře v to, že Bůh existuje, ale k

víře v Boha, který je láska, milosrdenství a věrnost. Svatý Petr s použitím Izaiášových slov píše křesťanům: „jeho ranami jste uzdraveni“ (1 Petr 2,24; srov. Iz 53,5).

Svatý Jan XXIII. a svatý Jan Pavel II. měli odvahu dívat se na Ježíšovy rány, dotýkat se Jeho probodnutých rukou a otevřeného boku. Neostýchali se Kristova těla, nepohoršovali se nad Ním a Jeho křížem; nestyděli se za tělo bratra (srov. Iz 58,7), protože v každém trpícím člověku spatřovali Krista. Byli to dva odvážní muži plní odhodlanosti Ducha svatého a vydali církvi a světu svědectví o Boží dobrotě a Božím milosrdenství.

Byli to kněží, biskupové a papežové 20. století. Poznali jeho tragédie, ale nepodlehli jim. Mocnější v nich byl Bůh, silnější byla víra v Ježíše Krista, Vykupitele člověka a Pána dějin; silnější v nich bylo Boží milosrdenství, které se vyjevuje v těchto pěti ranách; silnější byla mateřská blízkost Mariina.

V těchto dvou mužích rozjímajících Kristovy rány a dosvědčujících Jeho milosrdenství přebývala „živá naděje“, společně s „nevýslovnou a zářivou radostí“ (1 Petr 1,3.8). Naděje a radost, které Kristus dává svým učedníkům a které jim nic a nikdo nemůže odejmout. Velikonoční naděje a radost, které prošly palčivou zkouškou odříkání, sebezapření a přiblížení ke hříšníkům až do krajnosti, do omrzení z hořkosti onoho kalichu. Tuto naději i radost obdrželi oba papežové darem od Zmrtvýchvstalého Pána a v hojnosti je rozdávali Božímu lidu, jehož věčného uznání se jim dostalo.

Touto nadějí a touto radostí dýchala první obec věřících v Jeruzalémě, jak podávají Skutky apoštolů (Sk 2,42-47). Je to společenství, které žije podstatu evangelia, totiž lásku, milosrdenství, v jednoduchosti a bratrství.

A takový je obraz církve, který měl před sebou Druhý vatikánský koncil. Jan XXIII. a Jan Pavel II. spolupracovali s Duchem svatým na obnově a zdnešnění (aggiornamento) církve podle její původní fyziognomie, kterou jí v průběhu staletí propůjčili svatí. Nezapomínejme, že právě svatí posouvají církev vpřed a umožňují její růst. Svoláním koncilu svatý Jan XXIII. prokázal vnímavou poddajnost Duchu svatému, nechal se vést a byl pro církev pastýřem, vedeným vůdcem, vedeným Duchem svatým. To byla jeho obrovská služba církvi a proto o něm rád přemýšlím jako o papeži, který byl poddaný Duchu svatému.

Svatý Jan Pavel II. byl v této službě Božímu lidu papežem rodiny. On sám jednou řekl, že by chtěl být připomínán jako papež rodiny. S potěšením to zdůrazňuji v souvislosti se synodem o rodině a s rodinami, synodem, při kterém nás on z nebe zajisté provází a podporuje.

Kéž se oba noví svatí pastýři Božího lidu přimlouvají za církev, aby v pastorační službě rodině během těchto dvou let konání synodu byla poddajná Duchu svatému. Kéž nás oba učí nepohoršovat se nad Kristovými ranami a pronikat do tajemství Božího milosrdenství, které vždy doufá a vždy odpouští, protože vždycky miluje.

Modlitba k sv. Janu Pavlu II.

Svatý Jane Pavle, uděluj nám z nebeského okna své požehnání! Žehnej Církvi, kterou jsi miloval, které jsi sloužil a kterou jsi vedl a odvážně pobízel na cestách světa, aby všem nesla Ježíše a všechny k Ježíši přiváděla.

Žehnej mladým, kteří byli tvou velkou vášní. Znovu je veď k snění, dávej jim vzhlížet k výšinám, aby našli světlo, osvěčující stezky pozemského života.

Žehnej rodinám, žehnej každé rodině! Ty upozorňoval na útoky satana proti této vzácné a nepostradatelné jiskérce nebes, kterou Bůh zažehl na zemi. Svátý Jane Pavle, chraň svou modlitbou rodiny a každý život, který v rodině vzchází.

Pros za celý svět, dosud poznamenaný napětím, válkami a bezprávím. Ty jsi bojoval proti válce tím, že vybízel k dialogu a zaséval lásku: pros za nás, abychom byli neúnavnými rozséváči pokoje.

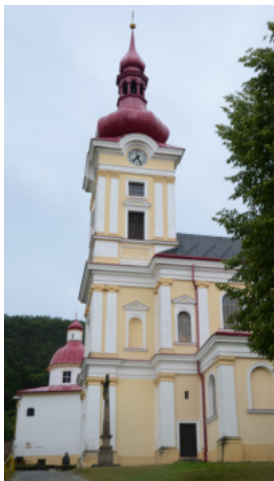
Svatý Jane Pavle, z okna nebes, kde tě vidíme po boku Panny Marie, sesílej nám všem Boží požehnání. Amen.

*Angelo card. Comastri,
generální vikář Jeho Svatosti pro Vatikán*

Votivní svíce pustiměřských poutníků u sarkofágu sv. Jana Pavla II., pod oltářem v kapli sv. Šebestiána v bazilice sv. Petra v Římě, PEREGRINATIO AD MIRACULA FIDEI, 15. června 2014.

**FARNOST EUCHARISTII, MODLITBOU, DOBROČINNOSTÍ ŽIJE.
PROSÍM S VDĚČNOSTÍ - PAMATUJTE DAREM NA RODINU SVÉ FARNOSTI:**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PUSTIMĚŘ:
číslo účtu: 1560129309/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST DRYSDICE:
číslo účtu: 1560130369/0800**

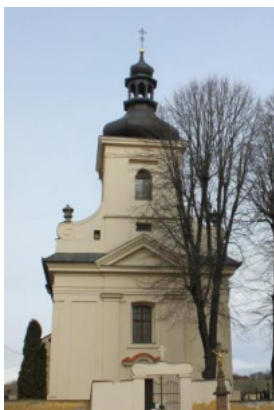
**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PODIVICE:
číslo účtu: 1560131329/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST TOPOLANY:
číslo účtu: 1560196309/0800**

**SVŮJ DAR MŮŽETE ODEPSAT Z DANÍ!
POŽADAVEK NA POTVRZENÍ PRO ODPIS ZAŠLETE
NA EMAIL: josef.benicek@seznam.cz**

PÁN BŮH ZAPLAŤ ZA KAŽDÝ VÁŠ DAR A ŽEHNEJ VÁM.

PLNOMOCNÉ ODPUSTKY PRO DUŠE V OČISTCI

1. – 2. listopadu: návštěvou kostela - modlitbou Otče náš a Věřím v Boha, při splnění tří obvyklých podmínek (*sv. zpověď, sv. přijímání, modlitba na úmysly Sv. otce*).

1. - 8. listopadu: je možno získat po splnění tří obvyklých podmínek denně plnomocné odpustky, přivlastnitelné pouze duším v očistci, **návštěvou hřbitova a modlitbou za zemřelé** (třeba jen v duchu); (*kdo z vážného důvodu nemůže hřbitov navštívit v uvedeném termínu, může tak učinit již od 25. října*). V ostatních dnech lze získat odpustky částečné.

FARNÍ INFORMÁTOR, XXX. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSDICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks.** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

"Když jsem šel k Janu Pavlu II., vždy jsem musel mít připraveny aspoň dva vtipy

TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK, S.J.,
čestný občan Pustiměře

I.

Dvě stařenky na hřbitově umyly náhrobek, vyměnily vodu u květin, pak si spolu sedly na lavičku, vzpomínaly, klábosily, až v podvečerním sluníčku obě usnuly. Vzbudily se kolem desáté večer, všude kolem byla tma. Jedna povídá: „Mařko, a neměli bychom jít domů?“ Ta druhá na to: „A stojí nám to ještě zato...?“

II.

Babička pošle dědu do sklepa, aby přinesl česnek a cibuli. „Nezapomeň, dvě věci!“ , říká babička. Děda jde do sklepa a za chvíli přinese lopatku na smet. „Cos to zase přines? Říkala jsem jasně: dvě věci! Kde máš, dědku, smeták?!“

III.

Stoleté babičky se ptali na recept dlouhověkosti. Babička odpovídá: „Já na zlepšení trávení piju pivo, při nechutenství piju bílé víno, při nízkém tlaku červené víno, při vysokém koňak, a když jsem nachlazená, tak si dám slivovici.“ – „A kdy pijete vodu?“ – „Tak takovou chorobu jsem ještě neměla.“

IV.

„Potkají se dva dědkové sklerotici na ulici a ten jeden říká: „Promiň, ale zapomněl jsem tvoje jméno.“ – „Dobře, zjistím – do kdy to potřebuješ vědět?“

V.

Zpovědník říká kajícímu: „A za pokání se pomodlete Otče náš“. - „Otče náš neumím“, odvětlí smutně kající. „Tak se pomodlete třikrát Zdravas Maria“. – „Velebný pane, to také neumím.“ „A jakou modlitbu teda umíte?“, ptá se kněz. – „Anděl Páně“, odpovídá překvapenému knězi kající. „Ale, vždyť jste tvrdil, že Zdravas Maria neznáte, jak se modlíte Anděl Páně?“ – „Bim, bam, bim, bam...“.

VI.

Otec se ptá syna: „Tak co, poznal učitel, že jsem ti pomáhal s domácím úkolem?“ „Ne. Jen říkal, že jsem čím dál hloupější.“

POŘAD BOHOSLUŽEB: 22. - 29. října 2023

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDĚLE 22. října	29. NEDĚLE V MEZIDOBÍ SVĚTOVÝ DEN MISIÍ SBÍRKA NA MISIE SV. JAN PAVEL II., PAPEŽ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Karla a Annu SMEJKALOVY, sourozence a rodiče z obou stran
		DRYSICE 9.30	za + Dominika GAŠPARÍKA, bratry, švagry a rodiče
		PODIVICE 11.00	za + Miroslava a Františku HUDEČKOVY, Jana a Oldřišku NAVRÁTILOVY a Marii KONEČNOU
		TOPOLANY 18.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice
PONDĚLÍ 23. října	SV. JAN KAPISTRÁNSKÝ, KNĚZ	PUSTIMĚŘ 18.00	za Boží požehnání pro rodiny, děti a farní společenství
ÚTERÝ 24. října	SV. ANTONÍN MARIA KLARET, BISKUP	PODIVICE 8.00	za + MUDr. Karla a Ludmilu KUBĚNOVY, rodiče a Boží požehnání pro živou rodinu
STŘEDA 25. října	SLAVNOST - VÝROČÍ POSVĚCENÍ KOSTELA (1896)	DRYSICE 18.00	za živé a + farníky, kněze, řeholnice a dobrodince farnosti
ČTVRTEK 26. října	ČTVRTEK 29. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PODIVICE 8.00	za živou a +rodinu CUPÁKOVU, PLISKOVU, ZAKOPALOVU a MARÁKOVU
PÁTEK, 27. ŘÍJNA 2023 – DEN MODLITBY, POSTU A POKÁNÍ ZA MÍR VE SVĚTĚ			
PÁTEK 27. října	PÁTEK 29. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 18.00	za + Jiřinu POHLODKOVOU, rodiče, sourozence a Boží požehnání pro živou rodinu
SOBOTA 28. října	SVÁTEK - SV. ŠIMON A JUDA, APOŠTOLOVÉ	PODIVICE 8.00	za živou a + rodinu MADEJOVU a PICHLETOVU
NEDĚLE 29. října	 30. NEDĚLE V MEZIDOBÍ TOPOLANY: SLAVNOST VÝROČÍ POSVĚCENÍ KOSTELA (1766) TOPOLANY, PODIVICE: PO MŠI SVATÉ SVĚTELNÝ PRŮVOD NA HŘBITOV A MODLITBA ZA ZEMŘELÉ	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Břetislava NAVRÁTILA, živou a + rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Marii KNAPOVOU, manžela, dceru, zetě a Boží požehnání pro živou rodinu
		PODIVICE 11.00	za živou a +rodinu POSPÍŠILOVU, DOSTÁLOVU, KOLAŘÍKOVU a duše v očistci
		TOPOLANY 17.00	za + Jaroslava PŘIKRYLA, dvoje rodiče a Boží ochranu pro živou rodinu

FARNÍ INFORMÁTOR, XXX. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel. 517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,- Kč/ks.** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

POŘAD BOHOSLUŽEB: 30. října - 5. listopadu 2023

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
PONDĚLÍ 30. října	PONDĚLÍ 30. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 17.00	za + rodinu SMEJKALOVU, POHLODKOVU a Boží požehnání pro živou rodinu
ÚTERÝ 31. října	SV. WOLFGANG, BISKUP	PODIVICE 8.00	za dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu NAVLÁČILOVU
STŘEDA 1. listopadu	SLAVNOST VŠECH SVATÝCH DRYSICE: PO MŠI SVATÉ SVĚTELNÝ PRŮVOD NA HŘBITOV A MODLITBA ZA ZEMŘELÉ	PODIVICE 8.00	za farnosti Podivice, Pustiměř, Drysice a Topolany
		DRYSICE 16.00	za +Helenu a Aloise MARKOVY, + rodiče a Boží ochranu a požehnání pro živou rodinu
		PUSTIMĚŘ 18.00	za + Nepomucenu STEINEROVOU, manžela a Boží požehnání pro rodinu
ČTVRTEK 2. listopadu	VZPOMÍNKA NA VŠECHNY VĚRNÉ ZEMŘELÉ PUSTIMĚŘ: PO MŠI SVATÉ SVĚTELNÝ PRŮVOD NA HŘBITOV A MODLITBA ZA ZEMŘELÉ	PODIVICE 8.00	za +rodiče MALÍKOVY a Boží požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE 16.00	za + rodinu BENÍČKOVU, MAHDALOVU, ZELENKOVU, BUČKOVU a CHARVÁTOVU
		PUSTIMĚŘ 18.00	za +Benedikta DRBALA, rodiče, sourozence a duše v oč.
PÁTEK 3. listopadu	SV. MARTIN DE PORRES, ŘEHOLNÍK PRVNÍ PÁTEK V MĚSÍCI	PUSTIMĚŘ 17.00 na poděkování Pánu Bohu s prosbou za dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu GAZDÍKOVU, MAHDALOVU, LEKEŠOVU, SMETANOVU a VELECKOU	
SOBOTA 4. listopadu	SV. KAREL BOROMEJSKÝ, BISKUP	PODIVICE 8.00	za + Rudolfa POSPÍŠILA, dvě manželky a Boží požehnání pro živou rodinu
NEDĚLE 5. listopadu	31. NEDĚLE V MEZIDOBÍ PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA	PUSTIMĚŘ 8.00	za + rodinu ZBOŘILOVU, VŠETULOVU, POTĚŠILOVU s prosbou o Boží požehnání a dar zdraví pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30	za +Boženu KLUDÁKOVOU, manžela, dvě dcery, dva zete, vnuka, dar zdraví a Boží požehnání pro živou rodinu
		PODIVICE 11.00	za + Rudolfa POSPÍŠILA, dvě manželky, + děti a Boží požehnání pro rodinu POSPÍŠILOVU a ŠMEHLÍKOVU
		TOPOLANY 17.00	za farnosti Topolany, Pustiměř, Drysice a Podivice